

TILINPÄÄTÖS 2023 JA TOIMINTAKERTOMUS

Vantaan ja Keravan
hyvinvointialue

Aluehallitus 26.3.2024 § x
Aluevaltuusto 10.6.2024 § x

1	TOIMINTAKERTOMUS.....	1
1.1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1.1	Hyvinvointialuejohtajan katsaus.....	1
1.1.2	Hyvinvointialueen hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	5
1.1.3	Olennaiset muutokset hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudessa.....	8
1.1.4	Hyvinvointialueen henkilöstö	12
1.1.5	Ympäristöasiat.....	17
1.1.6	Muut ei-taloudelliset asiat	17
1.1.7	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	18
1.1.8	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen.....	19
1.1.9	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	20
1.1.9.1	Laatu ja turvallisuus	22
1.1.10	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	25
1.2	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	27
1.2.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	27
1.2.2	Toiminnan rahoitus	32
1.3	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	35
1.4	KOKONAISTULOT JA KOKONAISMENOT	40
1.5	HYVINVOINTIALUEKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	42
1.5.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	42
1.5.2	Konsernin toiminnan ohjaus.....	44
1.5.3	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	44
1.5.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	44
1.5.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	44
1.5.6	Konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot ja tunnusluvut.....	45
1.5.7	Tilikauden tuloksen käsittely	50
1.5.8	Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	50
2	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	51
2.1	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	51
2.2	MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN	52
2.2.1	Käyttötalouden toteutuminen	54

2.2.1.1	Hyvinvointialueen johto ja konsernipalvelujen toimiala	54
2.2.1.2	Erikoissairaanhoido.....	62
2.2.1.3	Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala.....	64
2.2.1.4	Vanhusten palvelujen toimiala	70
2.2.1.5	Terveydenhuollon palvelujen toimiala	76
2.2.1.6	Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimiala.....	81
2.2.1.7	Keski-Uudenmaan pelastuslaitos.....	88
2.2.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	92
2.2.3	Investointien ja investointeja vastaavien sopimusten toteutuminen	93
2.2.4	Lainanottovaltuuden käyttö investointien rahoittamiseen	93
2.2.5	Rahoitusosan toteutuminen.....	97
2.2.6	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	98
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	99
3.1	TULOSLASKELMA.....	99
3.2	RAHOITUSLASKELMA	100
3.3	TASE	101
3.4	KONSERNILASKELMAT	104
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	109
4.1	TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	109
4.2	TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	114
4.3	TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	117
4.4	VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA SEKÄ TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	122
4.5	HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	125
4.6	LIITETIETOJEN ERITTELYT	127
5	LUETTELOT JA SELVITYKSET	128
5.1	KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT JA SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ	128
5.2	LUETTELO TOSITELAJEISTA.....	129
5.3	TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT	130
6	TILIVELVOLLISET 2023	132
7	ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	134
	LIITE 1. Sitovien tavoitteiden raportointi.....	135

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue aloitti toimintansa onnistuneesti vuoden 2023 alussa. Hyvinvointialue oli valmistautunut historialliseen uudistukseen huolella, vaikka aikataulu lainsäädännöstä toiminnan käynnistämiseen oli tiukka. Poliittiset toimekannat järjestäytyivät nopeasti ensimmäisten aluevaalien jälkeen vuonna 2022, ja organisaatio oli rakennettu valmiiksi ottamaan vastaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujen siirtymisen kunnilta hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle sijoittuu Suomen ainoa kahden hyvinvointialueen pelastuslaitos palvelun sekä Vantaan ja Keravan että Keski-Uudenmaan hyvinvointialueita.

Etusijalle käynnistymisvaiheessa oli asetettu palvelujen saumaton jatkuminen asukkaille, ja jokaisen työntekijän pysyminen mukana muutoksessa. Palvelutuotanto käynnistyi vuoden 2023 alussa ilman suuria häiriöitä. Turvallisen siirtymän varmistamiseen oli valmistauduttu syksyllä 2022 ns. fuusiotyöryhmissä. Vuoden alun siirtymävaiheen haasteet liittyivät lähinnä henkilöstöhallinnon prosesseihin sekä it-järjestelmiin, ja häiriöitä ratkottiin alkuvuodesta päivittäin ns. eskalaatiomallilla. Tammikuun aikana tekniset ongelmat oli pääosin ratkottu. Riskeistä huolimatta esimerkiksi palkanmaksu onnistui hyvän ennakkoinnin ansiosta alusta asti hyvin, vaikka hyvinvointialueelle Vantaalta siirtynyt työntekijöiden palkkatietoaineisto osoittautui huomattavasti riskiarvioinnissa arvioitua huonommaksi.

Aluevaltuusto hyväksyi loppuvuodesta 2022 alueen ensimmäisen hyvinvointialuestrategian vuosille 2023–2025. Strategiassa aluevaltuusto päätti palvelulupauksen vuodelle 2023: ”Vuonna 2023 hyvinvointialueella asukkaat pääsevät palveluihin nykyistä nopeammin ja alueen vetovoimaisuus työnantajana on parantunut huomattavasti.”

Ensimmäisen toimintavuoden aikana hyvinvointialueella panostettiin palvelulupauksen mukaisesti kahteen keskeiseen teemaan, palvelujen saatavuuden ja henkilöstötilanteen parantamiseen. Molemmissa teemoissa saavutettiin vuoden kuluessa onnistumisia. Sosiaali- ja terveydenhuollon kriittisimpiin palveluihin keskityttiin, ja mm. useissa palveluissa saavutettiin palvelutason parantumista. Pelastustoimen toimiala pystyi turvaamaan alueen pelastustoiminnan ja ensihoidon.

Perheneuvolapalveluissa onnistuttiin purkamaan jonot vuoden 2023 loppua kohden. Myös nuorten psykososiaalisiin palveluihin pääsi hyvin. Lastensuojelun eri palvelujen tarve alueella jatkui suurena, ja riittävien sosiaalityöntekijöiden saatavuus haasteellisena.

Suun terveydenhuollon onnistuttiin purkamaan jonot vuoden aikana, ja uusi puhelinpalvelumalli nopeutti yhteydenottoa. Terveystieteiden kiireettömään hoitoon oli vielä liian pitkät

jonot, mutta mm. käynnistetyllä ja edelleen laajennettavalla omatiimi-mallilla parannetaan terveysasemapalvelujen saatavuutta systemaattisesti. Lääkäritilannetta saatiin useilla alueilla parannettua oleellisesti. Sairaala- ja vanhuspalvelujen yhteistyöllä siirtoviiveet erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon vähenivät loppuvuodesta merkittävästi.

Ikääntyneistä asui omassa kodissa 93,7 % alueen yli 75-vuotiaista, mikä ylitti asetetun tavoitetason. Ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa toteutui haastavasta henkilöstötilanteesta huolimatta 0,65 lakisääteinen henkilöstömitoitus. Seniorineuvonta-toiminta laajeni suunnitellusti koko hyvinvointialueelle. Ikääntyneiden määrän kasvu vaatii alueelta määrätietoisten kehittämistoimien jatkamista palvelutarpeisiin vastaamiseksi.

Aikuissosiaalityön työllistymistä ja osallisuutta tukevilla palveluilla vammaisten henkilöiden työvalmennuksen kautta työllistyi 183 henkilöä palkkatyösuhteeseen vuonna 2023. Vammais- palveluissa palvelut pystyttiin aloittamaan alle viikossa ensimmäisestä yhteydenotosta. Jonot asumisen palveluihin pysyivät kohtuullisella tasolla aiempaan verrattuna.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos tuotti pelastuspalvelut kahdelle hyvinvointialueelle. Palvelut kyettiin tuottamaan huolimatta erityisesti sijaishenkilöstön saatavuushaasteista; osin valmius ylläpidettiin ylitöinä. Alueen toimintavalmisajkojen parantamiseen vastataan perustamalla alueella neljä uutta valmiusasemaa tulevina vuosina. Pelastustoimen palvelutasopäätös 2024–2026 hyväksyttiin aluevaltuustossa joulukuussa 2023.

Henkilöstötilanne useimmissa hyvinvointialueiden vastuulle kuuluvissa tehtävissä oli valtakunnallisestikin vaikea koko vuoden. Henkilöstövuokrausta jouduttiin käyttämään suunniteltua enemmän lakisääteisten velvoitteiden kattamiseksi; henkilöstövuokrauksen kulut olivat 31,6 milj. euroa. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella tehtiin systemaattisesti työtä henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden parantamiseksi. Palkkoja tarkistettiin, ja sitoutumislisää kohdennettiin kriittisiin henkilöstöryhmiin. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen brändi-identiteetti vakiintui, ja Hyvantekijat -työnantajabrändi valittiin sekä vuoden viestintätyöksi että yritys- ja yhteisöviestintä -kategorian voittajana Finnish Comms Awards -gaalassa. Hakijoiden määrä avattua rekrytointia kohden kasvoi vuoden mittaan, ja avointen vakanssien määrä laski vuoden aikana noin sadalla. Henkilöstön vaihtuvuus vuoden aikana oli kuitenkin suurta, 16,84 %, ja terveysperusteisia poissaoloja oli 6,76 % työpäivistä.

Aluevaltuusto asetti hyvinvointialueelle talousarviossa 15 sitovaa, valtuustokauden strategiaa konkretisoivaa, toiminnan tavoitetta vuodelle 2023. Noin puolet tavoitteista toteutui täysin. Ensimmäiselle toimintavuodelle asetetuista tavoitteista toteutumatta jäivät talousarvion vuosikatteen, terveysasemien kiireettömään hoitoon sekä henkilöstöhyvinvointiin liittyneet tiukat tavoitetasot. Näidenkin osalta hyvinvointialueella on käynnistetty pitkäjänteiset kehittämistoimet, joilla taloussuunnitelmakaudella edetään kohti tavoitetilaa.

Vuoden 2023 hyvinvointialueen alijäämä osoittautui alkuperäistä talousarviota suuremmaksi. Alkuperäisessä talousarviossa talousarvion alijäämäksi arvioitiin 57,3 milj. euroa. Lopulliseksi alijäämäksi muodostui 104,4 milj. euroa. Vuoden 2023 aikana näkymä hyvinvointialueen taloustilanteesta, valtion rahoituksesta sekä kustannuksista tarkentui. Valtion lopullista vuoden 2023 rahoitusta korjattiin kertakorvauksella vastaamaan vuoden 2022 kuntien sosiaali-,

terveys- ja pelastustoimintojen toteutunutta kustannustasoa. Siirtyvä rahoitus, ml kertakorvaus, ei kuitenkaan kattanut kaikkia käynnistyvän hyvinvointialueen muutuskustannuksia, os-topalvelujen ja palkkojen hyvinvointialueindeksin ylittäviä kustannuksia, tietohallinnon vaatimia muutuskustannuksia eikä alueella siirtyneiden tilojen vuokratkustannuksia täysimääräisesti. Merkittävin talousarvion ylitys tapahtui erikoissairaanhoidossa, joka ylitti alkuperäisen talousarvionsa noin 30 miljoonalla eurolla.

Kustannusten kasvun taittamiseksi ja kertyneen alijäämän kattamiseksi lainsäädännön edellyttämällä tavalla Vantaan ja Keravan hyvinvointialue käynnisti uudistusohjelman laadinnan. Ohjelma periaatteet ja päälinjaukset hyväksyttiin aluevaltuustossa 12.12.2023. Aluevaltuusto asetti uudistusohjelman vuosittaiseksi tuottavuustavoitteeksi 2 % suhteessa palvelutarpeen kasvuun sekä noin 300 miljoonan euron tuottavuustoimet vuosikymmenen loppuun mennessä. Vuoden 2024 tuottavuustoimet sisällytettiin vuoden 2024 talousarvioon.

Hyvinvointialueiden kansalliseen ohjausprosessiin kuuluvat hyvinvointialueneuvottelut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ja sosiaali- ja terveysministeriön, sisäministeriön ja valtiovainministeriön välillä pidettiin maalisi- ja marraskuussa 2023. Neuvotteluissa arvioitiin järjestämistä vastuun toteutumista alueella. Valtioneuvosto painotti suosituksissaan, että hyvinvointialueen on merkittävästi vauhditettava päätöksentekoa talouden tasapainottamiseksi.

Uudenmaan erillissratkaisussa Uudellamaalla sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen järjestämisestä vastaa neljä hyvinvointialuetta ja Helsingin kaupunki. Uudellamaalla erikoissairaanhoidon järjestää HUS-yhtymä, joka perustettiin viiden omistajan perussopimuksella v. 2022. Alueellisena yhteistyönä valmisteltu Hus-järjestämissopimus hyväksyttiin Vantaan ja Keravan aluevaltuustossa 12.6.2023. Järjestämssopimuksessa sovittiin keskinäisestä työnjaosta, yhteistyöstä ja toiminnan yhteensovittamisesta terveydenhuollon palvelujen järjestämiseksi lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Yhteistyölle luotiin strategisen, taktisen ja operatiivisen tason rakenteet ja järjestelmälliset toimintatavat. Uudenmaan erillissratkaisu on vaatinut ja vaatii erityisiä ponnisteluja ja yhteistä työtä palveluintegraation, tiedonkulun ja perus- ja erityistason tasapainoisen rahoituksen onnistumiseksi.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue osallistui yliopistosairaalan ympärille muodostettavan Etelä-Suomen yhteistyöalueen (YTA) valmisteluun. YTA-sopimus pyritään saamaan valmiiksi keväällä 2024.

Turbulentti toimintaympäristö joudutaan ottamaan huomioon myös hyvinvointialueen toiminnassa. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella valmiuden ja varautumisen kokonaisuutta johtaa hyvinvointialuejohtaja. Kokonaisvalmiudessa painotetaan toimintojen jatkuvuuden hallintaa ja kriittisten toimintojen turvaamista. Vilkkaiden tieväylien, logistiikkakuljetusten ja lentokentän alueella toimiva Keski-Uudenmaan pelastuslaitos vastaa valtakuntatasolla varsin suuren riskin alueen pelastustoiminnasta. Alueen sosiaali- ja kriisipäivystys sai vuoden 2023 aikana sosiaali- ja terveysministeriöltä neljä toimeksiantoa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ensimmäinen toimintavuosi oli monin tavoin merkittävä ja opettavainen. Turvallisen siirtymän vaiheesta voidaan siirtyä kohti rohkean uudistumisen vuosia. Saamamme asiakaspalaute parani systemaattisesti vuoden mittaan; työtä kuitenkin

vielä on. Luotan siihen, että avoimella kommunikaatiolla ja valmiudella haastaa vakiintuneet käytännöt pystymme yhdessä uudistumaan myös haastavassa taloudellisessa tilanteessa. Ammattitaitoisen henkilöstömme ja kumppaneittemme kanssa pystymme vastaamaan alueen asukkaiden tarpeisiin mottomme mukaisesti: Autamme, hoidamme, pelastamme.

Timo Aronkytö

Vantaan ja Keravan hyvinvointialuejohtaja

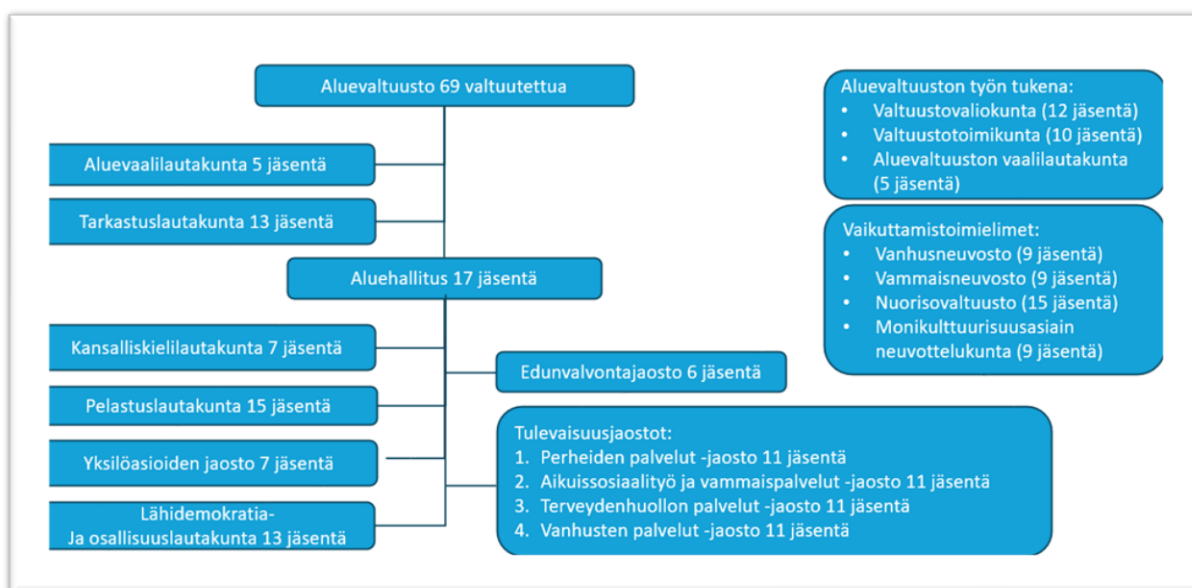
1.1.2 Hyvinvointialueen hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa hyvinvointialueella käyttää aluevaaleissa 23.1.2022 valittu aluevaltuusto.

Aluevaltuusto vastaa hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää hyvinvointialueen päätösvaltaa. Hyvinvointialueesta annetun lain mukaisesti aluevaltuusto päättää muun muassa hyvinvointialuestrategiasta, hyvinvointialueen hallintosäännöstä sekä hyvinvointialueen talousarviosta ja taloussuunnitelmasta. Lisäksi aluevaltuusto asettaa aluehallituksen ja hyvinvointialueen muut toimielimet sekä valitsee hyvinvointialuejohtajan.

Aluehallitus johtaa hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta, ja hyvinvointialuejohtaja johtaa aluehallituksen alaisena hyvinvointialueen hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimielinorganisaatio valtuustokaudelle 2022–2025 vahvistettiin aluevaltuuston ensimmäisessä kokouksessa 8.2.2022. Vuonna 2023 toimielinorganisaatio oli kuvan yksi (1) mukainen.

Kuva 1. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimielinorganisaatio vuonna 2023

Vuoden 2023 aikana aluevaltuusto piti 7 kokousta ja aluehallitus 16 kokousta. Aluehallituksen esittelijänä on toiminut hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö.

Aluehallituksen kokoonpano:

Puheenjohtaja Maarit Raja-Aho (kok.), varajäsen Sirpa Peura (kok.)

1. varapuheenjohtaja Olga Gilbert (vihr.), varajäsen Reija Friman (vihr.) *

*(*12.6.2023 alkaen, varajäsen Laura Tulikorpi ajalla 6.2.2023-12.6.2023 ja ajalla 1.3.2022-6.2.2023 Kirsi Kanerva-Poranen)*

2. varapuheenjohtaja Tanja Aidanjuuri (ps.), varajäsen Suvi Karhu (ps)

Jäsen Antero Eerola (vas.), varajäsen Gashaw Bibani (vas.)

Jäsen Eva Tawasoli (vihr.), varajäsen Timo Juurikkala (vihr.)

Jäsen Jari Sainio (sd.), varajäsen Jouko Lindtman (sd.)

Jäsen Jukka Hako (sd.), varajäsen Muktar Osman (sd.)

Jäsen Sami Kanerva (kok.)*, varajäsen Harri Koski (kok.)

*(*12.12.2023 alkaen, varsinainen jäsen Anssi Aura ajalla 6.2.2023-12.12.2023 ja ajalla 1.3.2022-6.2.2023 Jüri Linros)*

Jäsen Lauri Kaira (kok.), varajäsen Oskari Iivarinen (kok.)*

*(*6.2.2023 alkaen, varajäsen Anssi Aura ajalla 1.3.2022-6.2.2023)*

Jäsen Marja Ahava (kok.), varajäsen Anitta Orpana (kok.)

Jäsen Nina Korventaival (sd.), varajäsen Sini Syrjäläinen (sd.)

Jäsen Marjo Vacker (liik.) *, varajäsen Tuire Aikio (kesk.) *

*(*1.1.2023 alkaen, sitä ennen varsinainen jäsen Pirjo Luokkala (kesk.) ja varajäsen Marjo Vacker (liik.))*

Jäsen Pirkko Letto (sd.), varajäsen Eeva Roos (sd.)

Jäsen Riitta Särkelä (sd.), varajäsen Tuija Haapalainen (sd.)

Jäsen Markku Pyykkölä (kok.)*, varajäsen Otso Kivimäki (kok.)

*(*11.9.2023 alkaen, varsinainen jäsen Sakari Rokkanen ajalla 1.3.2022-11.9.2023)*

Jäsen Teemu Purojärvi (ps.), varajäsen Jouni Tirkkonen (ps.)

Jäsen Terhi Enjala (kok.), varajäsen Anniina Pylsy (kok.)*

*(*11.9.2023 alkaen, varajäsen Matilda Hoviniemi ajalla 1.3.2022-11.9.2023)*

Aaluevaluuston kokoonpano:

Puheenjohtaja Sirkka-Liisa Kähärä (sd.)

1. varapuheenjohtaja Paula Lehmuskallio (kok.)

2. varapuheenjohtaja Anne Karjalainen (sd.)

Sari Multala (kok.)

Maarit Raja-Aho (kok.)

Olga Gilbert (vihr.)

Mika Niikko (ps.)

Kimmo Kiljunen (sd.)

Jüri Linros (kok.)

Jussi Saramo (vas.)

Sakari Rokkanen (kok.)

Eva Tawasoli (vihr.)

Erika Veltheim (ps.)

(11.9.2023 asti, 11.9.2023 lukien Toni Eskelinen)

Pirkko Letto (sd.)

Marja Ahava (kok.)

Mika Kasonen (kok.)

Ulla Kaukola (sd.)

Pirjo Luokkala (kesk.)

Laura Tulikorpi (vihr.)

Pia Lohikoski (vas.)

Nina Nummela (liik.)

Kai-Ari Lundell (ps.)

Riitta Särkelä (sd.)

Tiina Tuomela (kd.)

Sami Kanerva (kok.)

Säde Tahvanainen (sd.)

Reija Friman (vihr.)

Anitta Orpana (kok.)

Tuukka Saimen (ps.)

Ida Tamminen (sd.)

Lauri Kaira (kok.)

Funda Demiri (vas.)

Heli Hakala (kok.)

Tarja Eklund (sd.)

Siru Kauppinen (vihr.)

Patrik Karlsson (r.)

Tanja Aidanjuuri (ps.)

Ulla-Maija Kopra (sd.)

Timo Laaninen (kesk.)

Terhi Enjala (kok.)

Tuire Kaimio (vihr.)

Tuija Haapalainen (sd.)

Antero Eerola (vas.)

Anniina Pylsy (kok.)

Marjo Vacker (liik.)

Suvi Karhu (ps.)

Soile Eriksson (sd.)

Satu Ek (kok.)

Jouko Jääskeläinen (kd.)

Vaula Norrena (vihr.)

Anssi Aura (kok.)

Sari Viinikainen (sd.)

Marja Suomela (kok.)

Minttu Sillanpää (vas.)

Janne Hartikainen (ps.)

Matilda Stirkinen (sd.)

Tia Seppänen (vihr.)

Hanna Holmberg-Soto (r.)

Jouko Lindtman (sd.)

Susanna Kaiju (kok.)

Inna Kallioinen (kesk.)

Teemu Purojärvi (ps.)

Jari Sainio (sd.)

Markku Pyykkölä (kok.)

Eve Rämö (vihr.)

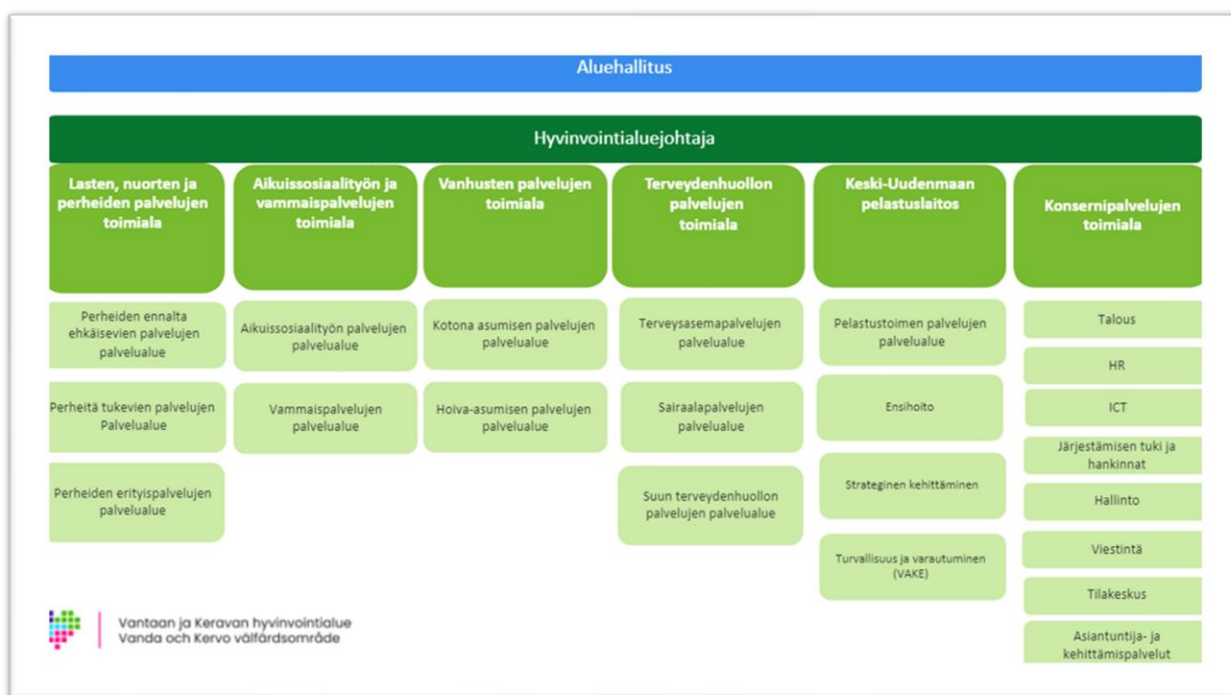
Tiina Keskimäki (vkk.)

Gashaw Kaisa Bibani (vas.)

Otso Kivimäki (kok.)

Ranbir Sodhi (sd.)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen henkilöstöorganisaatio oli vuonna 2023 kuvan kaksi (2) mukainen.

Kuva 2. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen henkilöstöorganisaatio vuonna 2023

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen henkilöstöorganisaatio oli vuonna 2023 kuvan kaksi (2) mukainen. Vantaan ja Keravan kaupunkien sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi siirtyvät 1.1.2023 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle järjestämisvastuun siirtymisen myötä. Tämä tarkoitti myös kaupunkien sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen henkilöstön siirtymistä liikkeenluovutuksella Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen työntekijöiksi ja viranhaltijoiksi. Hyvinvointialueen henkilöstöorganisaatio oli vahvistettu jo vuonna 2022 osana hyvinvointialueen hallintosäntöä toimialatasoisesti sekä hyvinvointialuejohtajan viranhaltijapäätöksellä palvelualueiden osalta.

1.1.3 Olennaiset muutokset hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudessa

Väestömuutokset

Tilastokeskuksen väestöennusteen 2021 mukaan Suomen väestö vanhenee, eliniät pitenevät ja työikäisen väestön määrä vähenee, mikä vaikuttaa suoraan myös talouskasvuun.

Nykyisen kehitystrendin jatkuessa Suomen väestönkasvun arvioidaan keskittyvän suurille kaupunkiseuduille. Väestönkasvu on huomattavaa etenkin Helsingin, Tampereen ja Turun seuduilla ja kasvu nojaa aiempaa vahvemmin vieraskieliseen väestöön. Koska asutus keskittyy ja

kasvaa vain muutamissa keskuksissa, väestönmuutosten vaikutukset kohdistuvat eri alueille erilaisilla tavoilla. Nykyisenlainen väestökehitys voimistaa alueiden erilaistumista.

Suomen väestön ikääntyminen johtuu sekä pienestä syntyvyydestä että elinajanodotteen kasvusta. Tilastokeskuksen väestöennusteen 2021 mukaan yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa seuraavan 25 vuoden aikana noin 215 000 ihmisellä (16 %). Tulevina vuosina hyvin iäkkäiden ihmisten määrä kasvaa Suomessa nopeasti. Tällä hetkellä yli 90-vuotiaita on noin 50 000. Ennusteen mukaan vuonna 2065 yli 90-vuotiaita on jo 190 000.

Suomen väestön ikääntyminen johtaa erityisesti vanhenevalle väestölle suunnattujen palveluiden tarpeen lisääntymiseen. Väestön ikääntyminen kasvattaa keskimääräisiä terveys- ja hoivamenoja ja lisää julkisen talouden kestävyysvajetta eli julkisen talouden menojen ja tulojen välillä vallitsevaa pitkän aikavälin epätasapainoa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on väestöltään ja samalla palvelutarpeiltaan kasvava alue. Alueella oli kaupunkien antamien ennakkotietojen mukaisesti vuoden 2023 lopussa 285 674 asukasta. Väestö kasvoi vuoden 2023 aikana noin 5 000 asukkaalla. Väestön ennustetaan kasvavan noin 4 600 asukkaalla vuosittain vuoden 2030 loppuun mennessä, jolloin asukkaita arvioidaan olevan yli 316 700. Vuonna 2023 alueen väestöstä 75 vuotta täyttäneitä oli noin 22 300 eli 7,8 % ja alle 18-vuotiaita vuonna noin 56 400 eli 19,8 % alueen koko väestöstä. Muiden kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien osuus väestöstä oli Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella maan suurin, yli 23,4 % asukkaista.

Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön julkaiseman taloudellisen katsauksen mukaan vuonna 2023 yleistä taloustilannetta varjostivat monet huolet ja epävarmuus talouden kulkusuunnista. Talouskehitystä hidasti etenkin nopea inflaatio ja merkittävän korkeaksi kohonnut energian hinta. Korkea inflaatio, heikkenevä ostovoima ja nousevat korot aiheuttivat kulutuksen ja investointien kasvun leikkauksia. Julkisyhteisöjen alasektoreista suurinta alijäämää teki valtionhallinto ja myös hyvinvointialueet aloittivat toimintansa alijäämäisinä. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon yhteenlaskettu mittava alijäämä, väestön ikääntyminen, sekä edelleen kasvavat velanhoitokustannukset ovat kasvattaneet julkista velkaa.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyi 1.1.2023 kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille. Hyvinvointialueuudistuksen yksi keskeinen muutos oli rahoitusmallin muuttuminen. Ennen uudistusta sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannusten rahoitus tuli pääpiirteittäin kuntien verotulojen kautta. Uudistuksen jälkeen hyvinvointialueiden rahoitus on perustunut pääosin yleiskatteelliseen valtion rahoitukseen ja osin maksutuloihin. Lähtökohtaisesti valtion rahoituksen tulee riittää kattamaan hyvinvointialueen kustannukset. Koko maan tasolla valtion rahoituksen pohjan muodostivat kunnilta 1.1.2023 alkaen siirtyneet sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien kustannukset. Tilivuoden 2023 aikana valtion rahoitusjärjestelmän perusteissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Valtiovarainministeriön talouskatsauksen mukaan hyvinvointialueiden kirjanpidollinen alijäämä oli tilikaudella 2023 mittava ja edellyttää alueilta sopeutustoimia. Alueiden menot kasvoivat vuonna 2023 nopeasti palkkasopimusten, henkilöstövajeen sekä yleisen hintojen nousun vuoksi. Sovitut palkankorotukset alueilla ylittivät selvästi ennakoitun yleisen ansiotason nousun, johon alueiden saama valtion rahoitus on kytketty. Vaikka henkilöstön saatavuusongelmat vähensivät palkkamenojen kasvua, niin ostopalveluiden hinnat puolestaan kasvoivat nopeasti. Sektorin investoinnit olivat myös korkealla tasolla.

Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä kunnilta hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset määräytyivät sen perusteella, mitä kunnat olivat tilinpäätöksissä raportoineet sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kustannuksiksi vuosina 2021 ja 2022. Kuntien ja hyvinvointialueiden rahoituslaskelmiin tehtiin viimeiset tarkennukset marraskuussa 2023. Tehdyt tarkennukset vaikuttivat hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoitukseen sekä hyvinvointialueiden kertakorvaukseen.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimintaympäristön haasteena oli valtion rahoituksen ylittävä palvelutarpeen kasvu sekä henkilöstön saatavuusongelmista johtuva vuokrahenkilöstön käytön korkea kustannus. Lisäksi korkeana pysynyt inflaatio ja palkkaratkaisujen vaikutukset ylittivät hyvinvointialueindeksiin perustuvan valtionrahoituksen mukaisen hinnankorotustason myös ostopalveluina tuotettujen asiakaspalvelujen hintojen osalta. Lyhyet korot stabiloivat vuoden 2023 aikana, pitkät korot laskivat vuoden 2023 viimeisellä neljänneksellä. Euroopan keskuspankki tulee laskemaan ohjaukorkojaan kesällä 2024, mikä tulee hillitsemään hyvinvointialueen korkomenojen kasvua.

Lakimuutokset

Tilivuoden 2023 aikana astui voimaan useita sosiaali- ja terveydenhuoltoa velvoittavia lakimuutoksia. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelma 20.6.2023 sisälsi myös joitakin muutoksia aiemmin säädettyyn sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöön.

Perusterveydenhuollon kiireettömän hoidon hoitotakuu tiukentui syyskuussa 2023 14 vuorokauteen, ja suun terveydenhuollon hoitotakuu neljään kuukauteen; vuodelle 2024 suunniteltuja tiukennuksia ei tehdä. Ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan 0,65 henkilöstömitoitusta astui voimaan 1.4.2023. Hallitusohjelman mukaan em. mitoitusta pidetään voimassa vaalikauden ajan, ja 0,7 mitoituksen voimaantulo siirrettiin vuoteen 2028.

Uuden vammaispalvelulain piti alun perin tulla voimaan syksyllä 2023, mutta sen voimaantuloa lykättiin vuoden 2025 alkuun. Lastensuojelun jälkihuollon ikäraja laskettiin 25 vuodesta 2023 vuoteen; muutos astui voimaan vuoden 2024 alussa. Sosiaali- ja terveydenhuollon asetuksen mukaisten asiakasmaksujen enimmäismääriä korotettiin; korotusmahdollisuus astui voimaan vuoden 2024 alusta.

1.1.2023 astui voimaan lakimuutos lakiin sosiaalisesta luototuksesta (1133/2002). Muutoksen mukaan ennen vuotta 2023 solmitut voimassa olevat sosiaalista luottoa koskevat sopimukset siirtyivät kunnilta hyvinvointialueille. Uuden 1.8.2023 voimaan tulleen lainmuutoksen

johtuen sosiaalisesta luototuksesta tuli hyvinvointialueilla järjestettävä lakisääteinen palvelu elokuun 2023 alusta lähtien. Sosiaalinen luototus on sosiaalihuoltoon kuuluvaa luotonantoa, jonka tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää henkilön ja perheen itsenäistä suoriutumista.

Tilikauden aikana solmitut merkittävimmät sopimukset

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

Hyvinvointialueuudistuksen Uudenmaan erillisratkaisun mukaisesti HUS-kuntayhtymä jatkoi toimintaansa erikoissairaanhoidon organisaationa, HUS-yhtymänä, jonka Helsinki ja Uudenmaan hyvinvointialueet omistavat. HUS-yhtymä perustettiin huhtikuussa 2022 Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin välisellä perussopimuksella. Perussopimuksen mukaan HUS-yhtymän toimintaa, hallintoa ja taloutta johtaa yhtymähallitus. Lisäksi perussopimuksessa on määritelty mm. ohjaus- ja rahoitusmalli.

HUS-järjestämissopimus on Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin sekä HUS-yhtymän keskinäinen sopimus, jossa osapuolet sopivat keskinäisestä työnjaosta, yhteistyöstä ja toiminnan yhteensovittamisesta terveydenhuollon palvelujen järjestämiseksi. Järjestämissopimuksella on varmistettu osapuolten työnjako, yhteistyön ja toiminnan yhteensovittamisen toteutuminen siltä osin kuin se on tarpeellista osapuolten lakisääteisten tehtävien hoitamisen ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi. Sopimuksen sisällöstä, valmistelusta ja hyväksymisestä säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla (615/2021).

HUS-järjestämissopimus hyväksyttiin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuuston kokouksessa 12.6.2023. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen laissa säädetyt ja HUS-järjestämissopimuksessa sovitut erikoissairaanhoidon liittyvät palvelut tuotetaan HUS-yhtymän toimesta. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän välinen yhteistyö käynnistyi nykyisessä muodossaan hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa 1.1.2023.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto päätti antaa oma-aloitteisen lausunnon HUS-yhtymän alijäämien käsittelystä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kirjanpidossa kirjauskäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi 20.12.2023. Alijäämän käsittely kirjanpidossa vaikuttaa myös hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain tarkoitamiin hyvinvointialueiden toteutuneisiin kustannuksiin. Ohjeistuksen mukainen HUS-yhtymän alijäämän kattaminen lisäsi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen HUS-menoja 18,6 milj. euroa.

Muut sopimukset

Tilikaudella 2023 hyvinvointialue solmi Kuntarahoitus Oyj:n sekä liikepankkien kanssa sopimukset hyvinvointialuetodistuksien liikkeellelaskusta. Kuntarahoitus Oyj:n kanssa solmittu sopimus on suuruudeltaan 80 milj. euroa eli hyvinvointialue voi laskea liikkeelle enintään 80 milj. euron arvosta hyvinvointitodistuksia Kuntarahoitus Oyj:lle. Liikepankkien kanssa solmitut sopimukset

ovat suuruudeltaan kukin 150 milj. euroa. Hyvinvointialue voi laskea liikkeelle enintään 150 milj. euron arvosta hyvinvointitodistuksia yhteensä kaikille liikepankeille. Tilikauden aikana hyvinvointialuetodistuksia oli tarpeen käyttää vain muutamia kertoja maksuvalmiuden varmistamiseksi.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen käynnistämiseen liittyvän siirtymäkauden aikana Vantaan ja Keravan kaupunkien sopimuksia siirrettiin osittain ja kokonaan hyvinvointialueelle. Sopimusten siirrot hyvinvointialueelle perustuivat kaupunkien päätöksiin ja selvityksiin sekä hyvinvointialueen päätöksiin ottaa sopimukset vastaan. Kokonaan tai osittain siirtyviä sopimuksia oli yhteensä noin 190. Tämän lisäksi hyvinvointialue on hankkinut uusia järjestelmiä siten, että sopimuksia on vuonna 2024 noin 240 kpl. Tietohallinnossa on sovelluksia kaiken kaikkiaan noin 330 kpl.

Tilikaudella 2023 kolme hyvinvointialuetta ilmoitti, että ne eivät tule käyttämään tulevaisuudessa Apotti-potilastietojärjestelmää. Syksyllä 2023 käynnistyivät neuvottelut kyseisten hyvinvointialueiden osakkeiden siirrosta jäljelle jääville osakkaille. Lähtevät osakkaat ovat Länsi-Uudenmaan, Itä-Uudenmaan ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialue. Jäävät osakkaat ovat Helsingin kaupunki, HUS-yhtymä ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialue. Sopimusneuvottelut eivät olleet vielä päättyneet vuoden 2023 lopussa.

Kärkulla -kuntayhtymä purettiin sopimuksen mukaisesti vuodenvaihteessa 2022/2023 ja purun yhteydessä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle siirtyi osakehuoneistoja As. Oy Vantaan Ilo-lantie 2. Lopputilityksen mukaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialue tilitti Helsingin kaupungille ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle yhteensä 2,1 milj. euroa.

Eteva-kuntayhtymä purettiin sopimuksen mukaisesti vuodenvaihteessa 2022/2023. Loppuselvitusten vastuuhyvinvointialueena toimi Keski-Uudenmaan hyvinvointialue. Loppuselvitysmateriaalit on saatu ja vastuuhyvinvointialue maksaa vuonna 2024 kullekin hyvinvointialueelle sen netto-osuuden, kun kaikki hyvinvointialueet ovat päätöksillään hyväksyneet tämän loppuselvitksen ja kun kaikki päätökset ovat tulleet lainvoimaisiksi.

1.1.4 Hyvinvointialueen henkilöstö

Yleistä

Vuosi 2023 oli paljolti uuden työnantajaorganisaation vakiinnuttamisen aikaa. Työnantajakuva rakennettiin ja siitä pohjaa rekrytointimarkkinoinnille. Lisäksi valmisteltiin uudelle työnantajalle toimintaohjeita mm. työkykyjohtamiseen, työnantaja- ja henkilöstöpolitiikan linjauksiin. Toimintavuoden aikana valmistuivat mm. työkykyjohtamisen toimintamalli, tasa-arvokatsaus, työsuojelun toimintaohjelma, henkilöstökäsikirja ja monia muita henkilöstön saataavuutta, työhyvinvointia ja henkilöstöjohtamista tukevia ohjeita ja toimintamalleja.

Perustan luomisen lisäksi myös kehittämiseen panostettiin ja luotiin henkilöstödataan perustuva tilannekuvia johtamisen tueksi, määriteltiin johtamislupaus ja aloitettiin valmentavan

johtajuuden valmennukset, rakennettiin pohjaa hoitohenkilöstön optimoinnille ja vastaavia muita, henkilöstön pysyvyyttä ja saatavuutta tukevia toimenpiteitä.

Henkilöstömäärä

Vuoden 2023 lopussa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen henkilöstömäärä oli 5 482. Näistä 4 441 oli vakinaisessa ja 1 041 oli määräaikaisessa palvelussuhteessa; määräaikaiset sisältää palkkatukityöllistetyt henkilöstön.

Henkilötyövuosien määrä vuonna 2023 (HTV1) oli 5 085, mikä kertoo kalenterivuonna palveluksessaolopäivien lukumäärän huomioiden osa-aikaisuudet.

Palkallisten henkilötyövuosien (HTV2) määrä vuonna 2023 oli 4 737. Hyvinvointialueelle siirtyi luovuttavista organisaatioista 4 615 työntekijää.

Palvelutuotantoon perustettiin vuonna 2023 yhteensä 133 vakanssia. Lisäksi tarvittavat vakanssit perustettiin tukipalvelu- ja muihin toimintoihin, jotka aikaisemmin tuotettiin kaupunki-konsernien toimesta ja näiden kustannukset oli ns. vyörytetty sote- ja pela-toimialoille.

Taulukossa yksi (1) on eritelty Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen henkilöstömäärä toimialoittain tilanteessa 31.12.2023 ja taulukossa kaksi (2) on eritelty henkilötyövuosien määrä toimialoittain.

Taulukko 1. Hyvinvointialueen henkilöstömäärä toimialoittain

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen henkilöstömäärä 31.12.2023	Vakituinen	Määräaikainen	Yhteensä
Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimiala	620	187	807
Hyvinvointialueen johto ja päätöksenteko *	25	2	27
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	460	78	538
Konsernipalvelujen toimiala	312	72	384
Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala	903	198	1 101
Terveystieteiden palvelujen toimiala	1 172	253	1 425
Vanhusten palvelujen toimiala	949	251	1 200
Kaikki yhteensä	4 441	1 041	5 482

* Sis. vuoden 2023 alun kustannuspaikkarakenteen mukaisen henkilöstön, josta suurin osa on siirtynyt suunnitellusti toimialoille organisaatiorakenteen täsmentämisen yhteydessä

Taulukko 2. Henkilötyövuosien määrä toimialoittain

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen henkilötyövuodet 2023	HTV1*	HTV2**
Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimiala	748	713
Hyvinvointialueen johto ja päätöksenteko ***	19	19
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	548	523
Konsernipalvelujen toimiala	392	379
Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala	1 033	942
Terveydenhuollon palvelujen toimiala	1 281	1 168
Vanhusten palvelujen toimiala	1 063	994
Kaikki yhteensä	5 085	4 737

* HTV1 = palveluksessa olopäivien lukumäärä kalenteripäivinä /365 * (osa-aikaprosentti/100)

** HTV2 = HTV1:stä vähennetty palkattomat poissaolot

*** Sis. vuoden 2023 alun kustannuspaikkarakenteen mukaisen henkilöstön, josta suurin osa on siirtynyt suunnitellusti toimialoille organisaatiorakenteen täsmentämisen yhteydessä.

Palkkamenojen kehitys

Palkka- ja palkkiomenot ilman henkilösivukuluja olivat tilinpäätösvuonna 226,9 milj. euroa. Toimintavuonna 2023 palkkoja korottivat 1.6. alkaen yhteensovittamiseen ja palkkauksen kehittämiseen kohdennettavat paikalliset järjestelyerät sekä sopimusalakohtaiset yleiskorotukset. Lisäksi henkilöstön saatavuuden parantamiseksi ja palkkojen yhteensovituksen nopeuttamiseksi hyvinvointialueella kohdennettiin lisämäärärahaa palkkojen harmonisointiin sekä henkilöstön saatavuuden ja hoitoketjun sujuvuuden kannalta kriittisissä hoitotehtävissä työskenteleviin kohdennettuun sitoutumislisään.

Henkilöstön saatavuus

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella panostettiin edelleen työnantajakuvan kehittämiseen ja rekrytointimarkkinointiin henkilöstön saatavuuden parantamiseksi. Eniten avoimia tehtäviä on sairaanhoitajien ja lähihoitajien ammattiryhmissä. Avoimia vakansseja siirtymävaiheessa oli arvioilta 360. Avoimia vakansseja vuoden 2023 lopussa oli noin 300.

Alkuvuoteen verrattuna avoimiin tehtäviin hakijamäärät kasvoivat. Tammikuussa oli 6,3 hakijaa/rekrytointi. Loppuvuodesta hakijamäärät vaihtelivat 8,6–12 hakijan välillä rekrytointia kohden. Erinomaisesta työnantajakuvasta ja onnistuneesta rekrytointimarkkinoinnista osoitukseksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialue yhdessä viestintätoimiston kanssa valittiin Finnish Comms Awardsissa vuoden viestintätyöksi ja Yritys- ja yhteisöviestintä -kategorian voittajaksi.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialuelaiset osallistuivat aktiivisesti ammattiryhmien rekrytointitapahtumiin toimialojen ja rekrytointipalvelujen voimin. Ennakoivan rekrytoinnin näkökulmasta verkostoiduttiin eri oppilaitoksiin. Kansainvälisen rekrytoinnin ja ulkomaisen työnvälityksen kautta 2022 saapuneesta hoitajaryhmästä valmistui neljä lähihoitajaksi joulukuussa ja 17 sairaanhoitajan pätevyitysmiskoulutus eteni aikataulussa.

Henkilöstövuokrauksella turvattiin palvelutuotannon henkilöstötarvetta. Kaikkiaan henkilöstövuokrauksen kustannukset olivat 31,6 Milj. euroa. Hoitohenkilöstön vuokrausta keskitettiin in-houseyhtiö Seure Oy:n, jonka kautta työntekijät tekivät yli 48 000 työvuoroa toimialoilla. Seure Oy ei pysty työntekijätarpeeseen kokonaisuudessaan vastaamaan, joten kilpailutettiin henkilöstövuokrauksen puitesopimusjärjestely saatavuushaasteisille lähihoitajien ja sairaanhoitajien ammattiryhmille. Kilpailutuksen kautta yksityisten vuokrausyritysten hintaa saatiin laskemaan merkittävästi. Henkilöstövuokrausta pystyttiin vähentämään lääkärivuokrauksen osalta, kun omaksi henkilöstöksi saatiin rekrytoitua useita lääkäreitä.

Henkilöstön ja johtamisen kehittäminen

Hyvinvointialueella ja toimialoilla toteutettiin henkilöstö- ja koulutussuunnitelman mukaisesti henkilöstön osaamisen kehittämistä. Koulutusten tuottamisen keskeisenä yhteistyökumppanina hyvinvointialueella toimii Metropolia. Koulutuspäiviä toteutui yhteensä 7415 päivää, joka on keskimäärin 1,5 päivää/työntekijä (jakajana 31.12.2023 päivän HTV 2 = 5085). Koulutustiedon raportoinnissa on edelleen kehitettävää johtuen koulutuspäivien kirjaamistavoista eri järjestelmiin.

Toimintavuonna määriteltiin toimintakulttuuriin perustuva johtamislupaus, joka sitoo kaikkia henkilöstöjohtamistehtävissä olevia. Toimintakulttuuria ja johtamislupausta arvioitiin neljällä pulssikyselyllä. Sen tarkoitus on työyksiköittäin kiinnittää huomiota työyksikön tilanteeseen, toimintaan ja johtamiseen ja jatkuvasti pienin askelin työyhteisöä parantaen. Toimintakulttuurista tehtiin myös tammikuussa 2023 alkutilannekysely erikseen henkilöstölle, lähijohtamistehtävissä toimiville ja johtoryhmälle. Tämä kysely uusitaan vuosittain, jolloin nähdään eteneminen kohti tavoiteltua toimintakulttuuria.

Toimintakulttuuria ja johtamislupausta toteutetaan valmentavalla johtamisella. Siihen koulutukset alkoivat koko lähijohtajakunnalle. Verkko-oppimisympäristö Nohevasta henkilöstölle ja lähijohtajille löytyy digitaalisia verkkokursseja itseopiskeluun. Johtamisen kehittämisen tueksi lähijohtajille rakennettiin Hyva -lähijohtajatyö verkkokurssi.

Työhyvinvoinnin tukeminen

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ensimmäisenä toimintavuonna valmisteltiin ja otettiin käyttöön henkilöstön työhyvinvointia ja työturvallisuutta tukevia ohjelmia, toimintamalleja ja käytäntöjä. hyvinvointialueella toteutettiin toimintavuoden aikana neljä pulssikyselyä.

Joulukuussa toteutetun kyselyn tuloksien perusteella 71 % henkilöstöstä suosittelisi Vantaan ja Keravan hyvinvointialuetta työnantajana.

Työterveyslaitoksen hyvinvointitutkimuksella kerättiin tietoa henkilöstöltä työstä ja työssä tapahtuvista muutoksista ja niiden vaikutuksia henkilöstön terveyteen ja hyvinvointiin. Sama kysely toteutettiin neljällä muulla hyvinvointialueella. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tulokset olivat monin paikoin paremmat kuin muiden hyvinvointialueiden tulokset keskimäärin. Voimavaroiksi koettiin mm. työyhteisöjen toimivuus ja lähijohtajien oikeudenmukainen toiminta. Tulosten perustella nuoret työntekijät palautuvat työstä muita ikäryhmiä keskimääräistä huonommin. Työstressiä eniten koki sairaanhoitajat ja lähihoitajat. Näihin tekijöihin tul- laan kohdentamaan kehittämistoimia työhyvinvoinnin parantamiseksi.

Työyhteisöissä tehtiin riskien ja vaarojen arviointi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimintaympäristössä ensimmäistä kertaa toimintavuonna. Riskien ja vaarojen arvioinnin on tehty yli 200 työyhteisössä ja työ jatkuu. Tapaturmia kirjattiin yhteensä 623 kpl. Tapaturmia sattui eniten liukastumisen, kaatumisen, kompastumisen seurauksena. Toiseksi eniten tapaturmia ilmoitettiin syntyneen piston tai viillon seurauksena. Uhka tai väkivaltailmoituksia tehtiin 51,2 % tehdyistä ilmoituksista. Uhka- ja väkivaltailmoituksista yli 80 % (1198 kpl) koskivat väkivalta tai väkivallan uhkatilanteita.

Terveysperusteiset poissaolot ja työterveyshuolto

Terveysperusteisia poissaolopäiviä oli 90420 kalenteripäivää. Terveysperusteisten poissaolojen osuus työpäivien määrästä oli 6,76 %. Terveysperusteiset poissaolot sisältävät palkalliset (6,11 %) ja palkattomat (0,65 %) sairauspoissaolopäivät. Hyvinvointialuetasolla terveysperusteisia poissaolopäiviä henkilövuotta kohden oli 19,1 kalenteripäivää. 0-päivää sairastaneiden osuus koko henkilöstöstä oli 23,3 %.

Vuoden 2023 aikana kilpailutettiin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen työterveyshuoltopalvelujen tuottaja. Hyvinvointialueen työterveyshuoltopalvelut vuoden 2024 alusta lukien on tuottanut lääkärikeskus Aava Oy.

Henkilöstökertomus

Hyvinvointialueella laaditaan erillinen henkilöstökertomus. Henkilöstökertomus sisältää vuoden 2023 henkilöstövoimavaroihin liittyvät tunnusluvut ja ensimmäisen toimintavuoden kertomuksen henkilöstöön liittyvästä kehittämisestä.

1.1.5 Ympäristöasiat

Kirjanpitolain mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä tunnusluvut ja muut tiedot ympäristöstä. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategiassa 2023–2025 on asetettu tavoite, jonka mukaan hyvinvointialue on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueen ympäristöohjelma valmistuu vuoden 2024 aikana. Ohjelmaan kirjataan tavoitteet päästöjen vähentämiseksi sekä mittarit tavoitteiden seurantaan. Hyvinvointialueen toiminnassa suuntana on päästöjen vähentäminen ja toiminnassa pyritään resurssiviisauteen. Taulukossa kolme (3) on esitetty Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ympäristökulujen määrä tilikausien 2022 ja 2023 aikana.

Taulukko 3. Ympäristökulut 2022 ja 2023

Ympäristötuotot, -kulut ja-investoinnit						
	Tuotot		Kulut		Investoinnit	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Vesiensuojelu ja jätevesi	-	-	-2 470,83	-	-	-
Jätehuolto	-	-	-150 354,37	-	-	-
Maaperän ja pohjaveden suojelu	-	-	-34 733,70	-	-	-
Yhteensä	0	0	-187 558,90	0	0	0

Hyvinvointialueen ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje. Vuonna 2022 ja 2023 ympäristötuottoja tai -investointeja ei ollut. Ympäristökulut vuonna 2023 olivat yhteensä 187 558, 90 euroa. Ympäristösuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristösuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin. Erillistä ympäristökatsausta ei laadittu 2023.

1.1.6 Muut ei-taloudelliset asiat

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue otti helmikuussa 2023 käyttöön väärinkäytösten ilmoituskanavan (ns. whistleblow-kanava), joka perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta, ns. whistleblowing-direktiivi. Ilmoituskanava lisättiin sekä hyvinvointialueen julkisille internet-sivuille (osoitteeseen <https://Vantaan ja Keravan hyvinvointialuehyva.fi/fi/vaarinkaytosilmoitus>) että henkilöstön intra-sivulle. Anonyymin whistleblow-ilmoituskanavan (väärinkäytösilmoituskanavan) kautta voi ilmoittaa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimintaan liittyvästä väärinkäytösepäilystä tai toiminnasta, joka ei noudata eettisiä periaatteita. Ilmoituksen voi tehdä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen nykyinen tai entinen työntekijä, työnhakija, luottamushenkilö tai yhteistyökumppani. Ilmoituksen voi tehdä omalla nimellä tai täysin anonyymisti ja ilmoitukset käsitellään luottamuksellisesti ja sovitun prosessin mukaisesti.

Whistleblow-ilmoituskanava on tarkoitettu väärinkäytösepäilyistä ilmoittamiseen, esimerkiksi eturistiriidat, lahjonta, ihmisoikeusrikkomukset, kilpailulainsäädäntöä vastaan tehdyt rikkomukset, taloudelliset väärinkäytökset, syrjinnän tai ahdistelun muodot. Epäilysten tueksi ei tarvitse olla kattavia todisteita, mutta ilmoitukset pitää tehdä hyvässä uskossa ja ilmoituksessa tulee kertoa kaikki tiedot mahdollisimman tarkasti, jotta asia pystytään käsittelemään. Ilmoituskanavaan eivät kuulu tavanomaiset asiakaspalautteet, häiriöilmoitukset ja reklamaatiot, vaan niistä pyydetään ilmoitukset erillisen palautekanavan kautta.

Korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyen aluehallitus on kokouksessaan 16.8.2022 § 132 hyväksynyt hyvinvointialueen edustusohjeen. Vuonna 2023 aluevaltuusto on kokouksessaan 11.9.2023 § 92 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet –dokumentin, joka täydentää hallintosäännön kirjauksia ja kokoaa yhteen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Lisäksi loppuvuodesta 2023 aluehallitus vahvisti kokouksessaan 13.12.2023 § 307 sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen ja vuosisuunnitelman 2023–2024 sekä § 308 sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat.

1.1.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Valtiovarainministeriö asetti 3.11.2023 hyvinvointialueiden rahoitusmallin kehittämisen valmisteluryhmän valmistelemaan hallitusohjelman mukaisia hyvinvointialueiden rahoitusmalliin tehtäviä muutoksia. Hallitus tavoittelee hyvinvointialueiden kustannusten kasvun hillintää varmistukseksi valtion talouden kestävyys. Hyvinvointialueiden rahoitusmalli on hallitusohjelman mukaisesti kuitenkin tarkoitus säilyttää ennallaan vuosina 2023–2025.

Valtioneuvosto on painottanut suosituksissaan, että hyvinvointialueen on merkittävästi vauhditettava päätöksentekoa talouden tasapainottamiseksi. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on käynnistänyt uudistusohjelman laadinnan, jonka valmistelua ja sisältöä on esitelty laajemmin kappaleessa 1.6.3.

Vuonna 2019 käyttöön otetun ja edelleen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella käytössä olevan asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin tiedonsiirtoratkaisussa on havaittu ongelmia, jotka vaikuttavat hyvinvointialueen rahoitusta määrittäviin tarvetekijöihin madaltaen hyvinvointialueelle allokoitavaa rahoitusta. Ongelmien vuoksi on aloitettu korjaustoimenpiteet yhteistyössä Helsingin kaupungin, Apotin, Epic Systemsin ja THL:n kanssa. Tiedonsiirron korjaukset jatkuvat edelleen vuonna 2024, joten rahoitusta määrittävissä tarvetekijöissä voi olla puutteita vielä jatkossakin. Tarvetekijöiden oikeellisuus muodostaa hyvinvointialueen rahoituksen perustan.

Hyvinvointialueen käytössä olevien toimitilojen korjausvelka kasvoi hyvinvointialueuudistuksen valmistelun suunniteltua pidemmän kestoajan takia. Hyvinvointialueen palvelutoimintojen arviot tilatarpeiden kehittymisestä noudattavat pitkälti hyvinvointialueen asukkaiden palvelutarpeiden kasvua huolimatta siitä, että uusia palveluiden järjestämistapoja pyritään kehittämään mm. teknologiaa hyödyntäen.

Edellä mainitut tekijät yhdessä luovat voimakkaan paineen kasvattaa palvelujen järjestämisessä tarvittavien toimitiloihin ja asuntoihin kohdistettavia investointeja. Investointitarpeiden ja valmistelussa olevan palveluverkkosuunnitelman toteutusmahdollisuudet valtion rahoituksen puitteissa ovat tulevaisuuden toiminnan suunnittelun ja toimintamahdollisuuksien kannalta merkittäviä. Tästä syystä hyvinvointialue on osoittanut Valtiovarainministeriölle pyynnön käynnistää lainaottovaltuuden muutosneuvottelut investointisuunnitelman 2024–2028 osalta.

Pitkän tähtäimen tavoitteena on alijäämän kattamisen lisäksi vahvistaa hyvinvointialueen taloutta siten, että investointien omarahoitusosuutta saadaan kasvatettua.

Hyvinvointialueiden kansalliseen ohjausprosessiin kuuluvat hyvinvointialueneuvottelut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ja sosiaali- ja terveysministeriön, sisäministeriön ja valtiovarainministeriön välillä ovat merkittävässä roolissa tasapainon saavuttamisessa tulorahoituksen riittävyyden ja kustannustasoon vaikuttavan palvelutuotannon vaatimusten yhteensovittamisessa.

1.1.8 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Hyvinvointialueesta annetun lain (hyvinvointialuelaki 611/2021) 22 §:n 2 momentin 7. kohdan mukaan aluevaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet oli aiemmin sisällytetty osaksi hyvinvointialueen hallintosääntöä, ja kokouksessaan 11.9.2023 § 92 aluevaltuusto päätti hyväksyä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet omaksi dokumentiksi. Tämän lisäksi aluehallitus on vuonna 2023 kokouksessaan 13.12.2023 § 308 hyväksynyt sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat.

Hyvinvointialueen sisäinen tarkastus kilpailutettiin loppuvuodesta 2023. Kilpailutuksen perusteella valittu KPMG Oy Ab aloitti ensimmäisen sisäisen tarkastuksen joulukuussa 2023 perustuen aluehallituksen 13.12.2023 § 307 sisäisen tarkastuksen toimintaohjeeseen ja vuosisuunnitelmaan 2023–2024.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Sillä tarkoitetaan systemaattista, ennakoivaa ja kattavaa menettelytapaa, jonka avulla tunnistetaan ja arvioidaan toiminnan ja toimintaympäristön riskejä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi. Riskienhallinnan järjestämiseen sekä toimeenpanoon liittyy keskeisesti toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä sekä turvallisuudesta huolehtiminen.

Hyvinvointialueen johtoa, viranhaltijoita ja työntekijöitä sekä päätöksentekoa koskevat sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat menettelyt on kuvattu ja vastuutettu osana hyvinvointialueen hallintosäännön lukua 13 sekä aluevaltuuston hyväksymissä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa. Toimialajohtajat sekä palvelualuejohtajat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan, mukaan lukien omavalvonta, varautuminen, hyvä hallinto ja lainmukaisuus sekä sopimushallinnan toteutumisen toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta vastuualueellaan.

He myös ohjaavat ja seuraavat alaistaan toimintaa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Yleisesti toimintaan ja tavoitteisiin liittyviä riskejä, niiden seurauksia ja hallintatoimenpiteitä käsitellään talousarvion laatimisen ja keskeisimpien päätösten yhteydessä ja riskejä analysoidaan erityisesti muutostilanteissa.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen merkittävimmät riskit liittyvät siihen, miten hyvinvointialue pystyy huolehtimaan asukkaidensa sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen palveluiden tuottamisesta sillä tasolla, että hyvinvointialueen asukkaat saavat heille kuuluvat tarpeen mukaiset palvelut. Tätä haastavat ilmiöinä ennen kaikkea henkilöstön saatavuus ja riittävyys sekä toisaalta väestön palvelutarpeessa tapahtuvat muutokset.

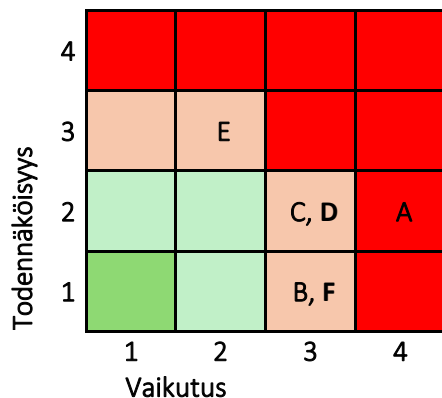
Hyvinvointialueen liikkumavara henkilöstön saatavuuteen liittyvissä haasteissa on rajallinen, sillä valtion rahoitus hyvinvointialueille kaventaa mahdollisuuksia reagoida henkilöstön saatavuuteen palkkaratkaisuilla. Samaan aikaan erityisesti Uudellamaalla usean eri toimijan tekemä palkkaharmonisaatio vuoden 2023 aikana on tosiasiallisesti nostanut palkkoja. Vaikka valtion rahoituskehityksen sisällä toimiminen näyttää tällä hetkellä haastavalta ja jopa riskejä lisäävältä, ei tätä riskiä ole kuitenkaan syytä yliarvioida, sillä valtio on kuitenkin viimesijaisena vastuussa riittävien sosiaali- ja terveystalouden tuottamisesta kansalaisille.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue arvioi riskinsä riskimatriisin avulla. Riskin suuruus saadaan matriisista valitsemalla oikea sarake ja rivi arvioitujen todennäköisyyden ja määritettyjen vaikutuksen perusteella. Riskin suuruudelle saadaan jokin neljästä eri tasosta, joita kuvaavat värit vihreästä (riski on merkityksetön) tummanpunaiseen (riski on merkittävä).

Hyvinvointialueen riskimatriisi on esitetty taulukossa neljä (4) sivulla 21.

Taulukko 4. Hyvinvointialueen riskimatriisi

	Riskit	Riskialue	Todennäköisyys	Vaikutus	Riskiluokka
A	Toimintaympäristön tuottamat laajat häiriöt palvelutuotantoon	Toiminnallinen riski	2	4	8
B	Tietosuojan laajamittainen vaarantuminen	Toiminnallinen riski/ strateginen riski	1	3	3
C	Palvelutarpeen ennakoimaton ja äkillinen kasvu	Strateginen riski/ toiminnallinen riski	2	3	6
D	Henkilöstön saatavuuden negatiivinen kehitys	Strateginen riski/ toiminnallinen riski	2	3	6
E	Valtionrahoituksen riittävyys hyvinvointialueen toimintaan, investointien toteuttamisedellytykset	Taloudellinen riski/ toiminnallinen riski	3	2	6
F	Hyvinvointialueen maksuvalmiuden vaarantuminen	Taloudellinen riski	1	3	3

Rahoitusriskit

Hyvinvointialueen rahoitus- ja sijoitustoiminnan sekä niihin liittyvien riskienhallinnan keskeiset toimintaa ohjaavat periaatteet on määritelty aluevaltuuston hyväksymässä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteissa.

Rahoituksen riskit jakautuvat lainarahan hintaan eli korkoriskiin, saatavuuteen eli maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskiin sekä valuuttojen välisistä arvomuutoksista aiheutuviin vaikutuksiin eli valuuttariskiin. Näihin rahoituksen riskeihin suojaudutaan hajauttamalla vieraan pääomanehtoista rahoitusta lyhennysohjelman, laina-ajan pituuden, rahoittajan ja rahoitusmarkkinan ja korkoperusteen mukaan. Hyvinvointialue ei ota suoraa valuuttariskiä sillä lainarahoitus nostetaan euromääräisinä lainoina.

Muut riskit

Muutoin riskinä riittävien ja laadukkaiden palveluiden tuottamiselle on väestön palvelutarpeen muutokset. Erityisesti muutokset perheiden hyvinvoinnissa voivat haastaa hyvinvointialuetta. Koronapandemia näytti, että myös laajat epidemiat voivat haastaa hyvinvointialueen palvelutuotantoa todella merkittäväällä tavalla. Vaikka uutta pandemiaa ei olekaan näköpiirissä, on varautumisessa syytä huolehtia poikkeustilanteisiin reagoimisesta. Toimintaympäristön merkittävässä riskissä korostuvat myös Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen Ukrainassa ja sen kerrannaisvaikutukset, jotka liittyvät esimerkiksi pakolaisten lisääntyneeseen määrään, sekä toisaalta energian hintaan ja saatavuuteen ja muihin taloudellisiin seikkoihin.

Hyvinvointialueen toimintaan liittyvät olennaisesti sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuslaitoksen palveluihin olennaisesti liittyvät riskit yksittäisissä hoito- tai muissa palvelutilanteissa. Näitä ja muita operatiivisia riskejä hallitaan toiminnan laatua ja asiakas- ja potilasturvallisuutta seuraten ja johtaen osana hyvinvointialueen johtamisjärjestelmää. Toiminnallisiksi riskeiksi tunnistetaan myös kybertoimintaympäristön riskit ja tietosuojariskit. Riskien seurauksia ovat muun muassa toiminnalle kriittisten tietojärjestelmien toimimattomuus, palveluyksiköiden prosessien häiriintyminen, hidastuminen tai jopa keskeytyminen sekä erilaiset tietosuojaloukkausten seurannaisvaikutukset kuten mahdolliset taloudelliset korvaukset ja mainehaitat. Näitä hallitaan varmistamalla järjestelmien toimivuus ja varmistamalla asianmukaiset tietoturvaratkaisut sekä panostamalla tietosuojavaikutusten arviointiin.

Vahinkoriskit ja niiden varalta otetut vakuutukset

Hyvinvointialueen palvelutuotanto on erittäin henkilöstöintensiivistä. Hyvinvointialue on kilpailuttanut vakuutukset vuonna 2022 ja vakuuttajaksi valikoitui LähiTapiola-ryhmä. Vakuutukset ovat kattavia ja mm. laajempi etätöyväakuutus on otettu vuoden 2023 aikana.

Vakuutuskokonaisuus sisältää lakisääteisten työtapaturma- ja ammattitautivakuutusten lisäksi myös mm. toiminnan- ja hallinnon vastuuvakuutuksen sekä omaisuusvakuutuksen ja keskeytysvakuutuksen. Keskeytysvakuutukseen kuuluvat yrityskeskeytysvakuutus ja rikkokeskeytysvakuutus. Keskeytysvakuutusten vakuutusmäärää tarkistetaan vuosittain keskeytysvakuutusindeksillä.

1.1.9.1 Laatu ja turvallisuus

Asiakaspalaute hyvinvointialueella

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategisissa tavoitteissa nostetaan esille sekä asukkaiden ja asiakkaiden osallisuuden vahvistaminen että palveluiden laadun ja vaikuttavuuden edistäminen.

Hyvinvointialueella toteutettiin 1.1.-30.6.2023 uuden asiakaspalautejärjestelmän käyttöönotto. Jatkuvan asiakaspalautteen keräämisen käynnistämisen tavoitteena oli mahdollistaa asiakkaiden yhdenvertainen osallisuus palveluiden kehittämiseen ja laadun ja vaikuttavuuden parantamiseen. Tavoitteena oli myös edistää palveluiden tiedolla johtamista asiakasnäkökulma huomioiden.

Awanic QPro-asiakaspalautejärjestelmä otettiin käyttöön kaikilla sote-toimialoilla samanaikaisesti. Käyttöönoton aikana huomioitiin Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) johtama "Kansallisen asiakaspalautteen yhtenäistämisen hanke", jonka tavoitteena on tuottaa kansallisesti vertailtavaa tietoa hyvinvointialueen palveluiden laadusta niin asiakkaille, organisaatioille kuin valtiolle päätöksenteon ja ohjauksen tueksi. Kansallisesti yhtenäiset kysymykset otettiin osaksi hyvinvointialueen asiakaspalautelomaketta.

Järjestelmän avulla mitattiin 1.1.2023 alkaen asiakastytyväisyyttä NPS-suosittelemisindeksillä (Net Promoter Score) sekä hoidon ja palvelujen laatua THL:n väittämien avulla. Palautekysely sisältää myös avoimet kysymykset: kiitos, moite ja kehittämisehdotus, jotka otettiin käyttöön samanaikaisesti. Palautetta kerättiin verkkosivuilla 1.1.2023 alkaen ja paperilomakkeella 1.7.2023 alkaen.

Asiakaspalautejärjestelmän käyttöönoton aikana kuvattiin hyvinvointialuetasoiset asiakaspalautteen käsittelyn ja raportoinnin prosessit, joiden avulla sekä hyvinvointialueen johtoryhmä ja toimialat, aluehallitus, että asiakkaat itse voivat seurata asiakastytyväisyyden kehitystä vuosikellon mukaisesti. Asiakaspalauteraportit nostettiin myös hyvinvointialueen laadun ja oma-valvontaohjelman raporttiin. Käyttöönoton yhteydessä määriteltiin myös, miten asiakaspalautteen perusteella tehdyt kehittämistarpeet ja käynnistetyt sekä toteutuneet toimenpiteet raportoidaan.

NPS-suosittelemisindeksin arviointi asettuu välille -100–100. NPS-indeksi parani koko vuoden 2023 ajan ensimmäisen vuosineljänneksen -31:stä neljännen vuosineljänneksen -2:een.

Palvelujen laatua mittaavat väittämät arvioidaan 5-portaisella Likert asteikolla. Väittämät koskevat seuraavia palveluun tai hoitoon liittyviä laadun osa-alueita: saatavuus, tiedon saanti, tiedon ymmärrettävyys, palvelun hyödyllisyys, asiakkaan osallisuus palveluun, asiakkaan turvallisuuden tunne ja asiakkaan kohtaaminen.

Kaikkien palvelujen laatua mittaavien väittämien arvot paranivat vuoden 2023 seuranta-aikana. Asiakkaan turvallisuuden tunne sai korkeimmat arvosanat ja nousi ensimmäisen vuosineljänneksen arvosta 2.8 viimeisen vuosineljänneksen 3.6:een. Palveluiden saatavuus ja asiakkaan kohtaaminen saivat matalimmat arvosanat väittämistä. Palveluiden saatavuus parani ensimmäisen vuosineljänneksen 2.6:sta neljännen vuosineljänneksen 3.4:ään. Asiakkaan kohtamisen arvosana ensimmäisessä vuosineljänneksessä oli 2.7, kun se viimeisessä vuosineljänneksessä nousi 3.3:een.

Toimialat nostivat vuoden 2023 toisen ja neljännen vuosineljänneksen raportteihin tärkeimmät kehittämiskohteet ja toimenpiteet, joiden avulla palveluiden laatua parannettiin. Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus sekä asiakkaan ja lähiomaisen kohtaamisen taidot nousivat tärkeimmiksi kehittämisen kohteiksi vuoden 2023 aikana. Kehittämistoimia tehtiin mm. uusia

toimintamalleja juurruttamalla, lisäämällä tiedotusta ja viestintää asiakkaille ja yhteistyökumppaneille sekä henkilöstöä kouluttamalla.

Asiakastytyväisyysmittarin kehittämistyötä jatketaan vuonna 2024 käynnistämällä tekstiviestipalautteen käyttöönotto sekä kehittämällä lasten ja nuorten asiakaspalautelomaketta.

Asiakas- ja potilasturvallisuus hyvinvointialueella

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalveissa seurataan systemaattisesti asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyviä haitta- ja vaaratapahtumia (HaiPro) sekä sosiaalihuollon palveluita tuottavissa yksiköissä myös epäkohtia ja epäkohdan uhkia (SPro). Sosiaalihuollon ilmoitusvelvollisuus perustuu sosiaalihuoltolakiin (1301/2014). Vaaratapahtumista ja epäkohdista ilmoittaminen sekä niistä johdetut kehittämistoimet ovat tärkeä osa asiakas- ja potilasturvallisuuden laadun kehittämistä ja riskienhallintaa. Kehittämällä toimintatapoja, voidaan ehkäistä uusia vaaratapahtumia sekä epäkohtia ja niiden uhkia.

Vuoden 2023 aikana HaiPro ilmoitusten määrä kasvoi tasaisesti läpi vuoden. Läheltä piti -tilanteiden osuus ilmoituksista laski hieman vuoden 2023 aikana, ja koko vuoden osuus oli 14 % kaikista ilmoituksista. Valtaosa tapahtumista oli lääke- ja nestehoitoon (36 %), tapaturmiin tai onnettomuuksiin (25 %) tai väkivaltaan (8 %) liittyviä, joista tapaturmien ja onnettomuuksien osuus kasvoi vuoden aikana. Korkean riskin tapahtumia ja seuraamuksia on ilmoitettu maltillisesti.

SPro ilmoitusmäärät ovat pysyneet matalina sosiaalihuoltolain mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta huolimatta. SPro ilmoituksien avulla organisaatiossa päästään kehittämään erityisesti asiakkaille annettavien palveluiden laatua. Valtaosa (53 %) epäkohdista oli puutteita asiakkaan aseman ja oikeuksien toteuttamisessa ja puutteita asiakasturvallisuudessa (21 %) Suurimassa osassa epäkohtia seuraamukset asiakkaalle olivat lieviä. Vain muutamassa tapauksessa seuraamukset olivat kohtalaisia tai vakavia.

Tavoitteena vuoden 2024 aikana on edistää HaiPro ja SPro datan viemistä PowerBi:lle osaksi johdon tilannekuvaa. Raportin sisällön työstämisessä huomioidaan kansallisessa asiakas- ja potilasturvallisuusstrategiassa määritellyt minimivaatimukset sekä raportoinnin vastuuhenkilöt hyvinvointialueella. Lisäksi tavoitteena on madaltaa kynnyksiä SPro ilmoituksien tekemiselle, jotta organisaatiossa päästään paremmin muodostamaan asiakkaille kohdistettavien sosiaalipalvelujen laadun tilannekuvaa ja mahdollistamaan kehittämistoimenpiteiden toteuttaminen palveluiden laadun edistämiseksi.

1.1.10 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvointialueen strategiassa todetaan, että sen päätavoitteena on vantaalaisen ja keravalaisen hyvinvoinnin ja terveyden tukeminen sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen. Asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä edistettiin vuoden 2023 aikana hyvinvointialueen, kaupunkien ja muiden sidosryhmien kanssa yhteistyössä.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen, Keravan kaupungin ja Vantaan kaupungin ylimmän johdon allekirjoittamassa yhteistyösopimuksessa sovittiin muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvästä yhteistyöstä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön liittyviä asioita esiteltiin marraskuussa hyvinvointialueen ja kaupunkien johtoryhmien yhteiskokouksessa. Hyvinvointialueen ja kaupunkien valtuustoille järjestettiin helmikuussa 2023 ensimmäinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen keskittynyt seminaari. Vastaava seminaari toteutetaan helmikuussa 2024. Seminaareissa käsitellään ajankohtaisia HYTE-aiheita ja luodaan yhteistä ymmärrystä alueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä.

Hyvinvointialueen, kaupunkien, HUS-yhtymän ja järjestöjen välisiä HYTE-neuvotteluita (viisi) käytiin helmi-, maaliskuu-, touko- ja syyskuussa 2023. Neuvotteluissa päädyttiin ns. jatkuvan neuvottelun malliin tiiviin yhteistyön varmistamiseksi. Neuvotteluissa käytiin läpi eri toimijoiden roolia ja määritettiin yhteisiä HYTE-painopisteitä, jotka ovat mielen hyvinvointi, terveelliset elintavat ja osallisuus. Kukin toimija määritteli toimenpiteitä edellä mainittujen teemojen edistämiseksi.

Hyvinvointialueen sekä Vantaan ja Keravan kaupunkien yhteinen HYTE-työryhmä kokoontui säännöllisesti kerran kuussa. Työryhmän tehtävänä on tukea yhteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä ja luoda yhteistyölle yhteisiä rakenteita ja toimintamalleja. Vantaan ja Keravan kaupungit laativat omat hyvinvointikertomuksensa, -katsauksensa ja -suunnitelmansa.

Kaupunkien hyvinvointisuunnitelmien sekä hyvinvointialueen suunnitelman tavoitteet, toimenpiteet ja teot täydentävät ja tukevat toisiaan. Vantaan ja Keravan aluevaltuusto hyväksyi alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman 2023–2025 kokouksessaan 12.12.2023. Hyvinvointialueen ja kaupunkien tavoitteena on tehdä tulevaisuudessa entistä tiiviimpää yhteistyötä esimerkiksi hyvinvointikertomusten, -katsausten ja -suunnitelmien laadinnassa, toimeenpanossa ja arvioinnissa.

Vantaan ja Keravan kaupunkien ja hyvinvointialueen välillä tehtiin yhteistyötä hyvinvoinnin tilan seuraamiseksi ja yhteisen hyvinvoinnin tilannekuvan luomiseksi. Yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehtiin kuntien kanssa viikoittain. Vantaan ja Keravan kaupungeilla on vastaavat ikäryhmäkohtaiset asiantuntijaryhmät (lapset ja nuoret, työikäiset sekä ikääntyneet) kuin hyvinvointialueella. Hyvinvointialueen edustajat osallistuivat kaupunkien asiantuntijaryhmien kokouksiin. Lisäksi hyvinvointialueen edustus oli mukana Vantaan kaupungin Hyvinvointia rakentava Vantaa -strategiateeman johtoryhmässä ja Keravan kaupungin HYTE-työryhmässä. Yhteistyötä tehtiin myös useissa eri palveluissa, kuten opiskeluholloissa.

Vantaan ja Keravan alueella aloitettiin vuoden 2023 alusta kehittämään HYTE-palvelukonseptia osana kansallista kehittämis- ja määrittelytyötä. Alue osallistui THL:n koordinoimaan kansalliseen sekä Etelä-Suomen alueen yhteistyöhön. Alueellisesti HyväHyte-kehittämistyö sisälsi vuonna 2023 palveluohjauksen monialaisen toimintamallin ja HYTE-palvelutarjottimen alkukartoituksen ja suunnittelun. Toimintamallin kohderyhmäkohtainen pilotointi käynnistettiin. Kehittämistyötä tehtiin yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osallisuustyötä ohjaa alueen osallisuusohjelma. Aluevaltuusto hyväksyi ensimmäisen osallisuusohjelman maaliskuussa 2023, jonka jälkeen toimialat laativat suunnitelmat siitä, miten osallisuusohjelman tavoitteita edistetään.

Hyvinvointialueen palveluvalikkoa täydentävät tärkeinä kumppaneina muun muassa järjestöt. Hyvinvointialue koordinoi yhteistyötä ja yhteistyön tueksi laadittiin järjestöyhteistyön tiekartta. Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta hyväksyi tiekartan maaliskuussa 2023. Järjestöjen toimintaedellytyksiä tuettiin myöntämällä avustuksia 850 000 euroa sosiaali- ja terveydenhuoltoon tukevaan toimintaan. Aluehallitus teki vuoden 2023 avustuspäätökset maaliskuussa 2023. Vuoden 2023 aikana valmisteltiin myös järjestöyhteistyön neuvottelukuntaa.

1.2 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.2.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Toimintatuotot olivat 112,5 milj. euroa. Toimintakulut olivat 1 212 milj. euroa sisältäen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osuuden vuoden 2023 HUS-yhtymän alijäämästä, 18,6 milj. euroa. Alueiden ja Helsingin alijäämäosuudet määriteltiin palveluiden käytön perusteella ja siksi alijäämäosuus esitetään toimintakuluissa, asiakaspalveluiden ostona. Valtion rahoitus oli 995,4 milj. euroa, rahoituserät yhteensä +1,7 milj. euroa ja poistot 1,9 milj. euroa. Vuoden 2023 tilikauden tulos oli 104,4 milj. euroa alijäämäinen. Tilinpäätössiirtoja ei ollut.

Hyvinvointialueen tuloslaskelma osoittaa, että palvelujen tuottamisesta saadut toimintatuotot sekä valtion rahoitus eivät riittäneet palvelutuotannon kulujen kattamiseen. Tuloslaskelman vertailutietona on esitetty hyvinvointialueen valmistelutoimielimen tilinpäätöstiedot vuodelta 2022. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelutuotannon tuotot ja menot sisältyivät vuonna 2022 Vantaan ja Keravan kaupunkien tilinpäätöksiin, joten vuoden 2022 tuloslaskelma ei ole vertailukelpoinen.

TULOSLASKELMA	2023	2022
	<i>€1 000</i>	<i>€1 000</i>
Toimintatuotot	112 451	20 602
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-1 212 047	-20 578
Toimintakate	-1 099 596	23
Valtion rahoitus	995 427	-
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 988	1
Muut rahoitustuotot	52	-
Korkokulut	-230	-24
Muut rahoituskulut	-118	-
Vuosikate	-102 477	0
Poistot ja arvonalentumiset	-1 889	-
Satunnaiset tuotot	-	-
Satunnaiset kulut	-	-
Tilikauden tulos	-104 366	0
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-104 366	0

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	-9,3	-100,1
Vuosikate/Poistot, %	-5 424	0
Vuosikate, euroa/asukas	-359	0
Hyvinvointialueen asukasmäärä	285 674	-

Kokonaistuotot

Hyvinvointialueen rahoitus koostuu yleiskatteellisesta valtionrahoituksesta, mahdollisesta lisärahoituksesta, erilaisista mahdollisista valtion avustuksista sekä hyvinvointialueen palveluistaan perimistä veloituksista ja muista palvelutuotannon tuloista.

Valtion rahoitus

Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu rahoituslain (617/2021, 5 §) määrittämään laskentamalliin, jonka pohjana on kuntien valtiolle raportoimien kunnilta siirtyvien sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien ja pelastustoimen nettokustannukset. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tuleva rahoitus koostuu pääsääntöisesti valtion osoittamasta nettomäärärahasta.

Vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksettiin hyvinvointialueelle vuoden 2022 joulukuun 1. päivänä ja toinen puoli 2.1.2023. Vuoden 2023 ensimmäinen maksuerä poikkesi rahoituslain (617/2021) periaatteesta, jonka mukaan hyvinvointialueelle kohdennettavat määrärahat maksetaan rahoituslain (617/2021) mukaisesti kuukausittain, viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä.

Muutoin yleiskatteellinen rahoitus maksettiin siten, että tammikuussa ja kesäkuussa maksettavat erät sisälsivät 2/12 koko vuoden rahoituksesta, ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus tasasuuruksina erinä.

Lisäksi valtion rahoitus sisältää hyvinvointialueelle vuoden 2023 rahoitusta korjaavan kertakorvauserän. Kertakorvauserällä korjattiin alkuperäistä rahoitusta, joka oli muodostettu kuntien vuoden 2022 talousarviotietojen perusteella. Kuntien tilinpäätösten valmistuttua vuodelle 2023 myönnettyä rahoitusta korjattiin euromäärällä, joka tilinpäätöstietojen perusteella olisi tullut maksettavaksi. Kertakorvausta vähennettiin edelleen hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 9 §:n nojalla siten, että rahoituksesta vähennettiin 24.11.2023 vahvistetun ns. vanhuspalvelulain muutoksen (HE 54/2023) mukainen läkkäiden henkilöiden ympärivuorokautisen hoidon 0,7 työntekijän henkilöstömitoituksen siirtymäajan jatkamisen kustannusvaikutus.

Lisärahoitusta Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ei saanut.

Valtionavustukset

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamista koskevan lain (616/2021) § 15 mukaan valtion talousarvio sisälsi määrärahaa, jolla katettiin hyvinvointialueiden toiminnan ja hallinnon käynnistämisen kustannuksia vuosina 2021 ja 2022. Määräraha oli luonteeltaan yleistä valtionavustusta, joka maksettiin hyvinvointialueille ilman eri hakemusta. Valtionavustus oli valtion talousarviossa myönnettyä siirtomäärärahaa, joka voitiin talousarviovuoden päättyessä siirtää käytettäväksi seuraavina vuosina kunkin valtionavustuspäätöksen mukaisesti.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle myönnettiin 28.2.2022 päivätyllä valtiovarainministeriön päätöksellä (VN/14629/2021) valtionavustusta yhteensä 8 032 747 euroa. Valtionavustuksesta siirtyi vuodelle 2023 käytettäväksi 1 759 342,05 euroa. Lisäksi vuonna 2022 valtiovarainministeriö myönsi päätöksellään 25.8.2022 (VN/16809/2022) Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle valtionavustusta välttämättömiin ICT-valmistelukustannuksiin 7 500 000 euroa. Valtionavustuksesta siirtyi vuodelle 2023 käytettäväksi 4 042 291 euroa. Molemmat valtionavustukset käytettiin kokonaisuudessaan pois vuoden 2023 loppuun mennessä.

Tilikaudella 2023 valtiovarainministeriö myönsi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle 29.3.2023 annetulla päätöksellään valtionavustuksen hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen vuosina 2023–2025. Valtionavustuksen määrä oli yhteensä 11 759 878 euroa, josta vuoden 2023 aikana käytettiin 1 356 228,09 euroa. Loput valtionavustuksesta siirtyi käytettäväksi seuraaville vuosille.

Taulukossa viisi (5) on eritelty Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kaikki valtionavustukset tilikaudella 2023.

Taulukko 5. Valtionavustukset tilikaudella 2023

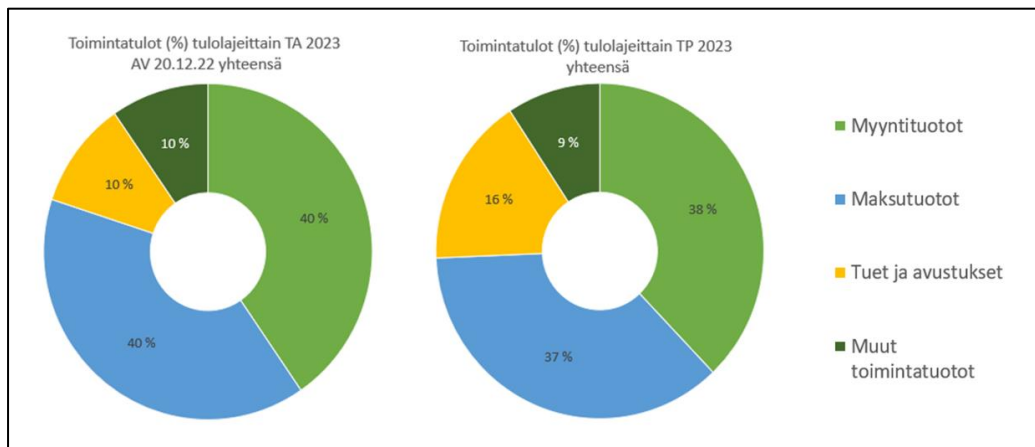
Valtion talousarviomomentti	Valtionavustuspäätöksen pvm	Valtionavustuspäätöksen diaarinumero	2023 käytettävissä ollut valtionavustus (€)	2023 käytetty valtionavustus (€)	Vuodelle 2024 siirtynyt valtionavustus (€)
28.89.30	30.3.2022	VN/14629/2021	1 759 342,05	1 759 342,05	0,00
28.70.05	30.8.2022	VN/16809/2022	4 042 291,00	4 042 291,00	0,00
28.89.33	31.3.2023	VN/9666/2023	11 759 878,00	1 356 228,09	10 403 649,91
Valtionavustukset yhteensä			17 561 511,05	7 157 861,14	10 403 649,91

Toimintatuotot

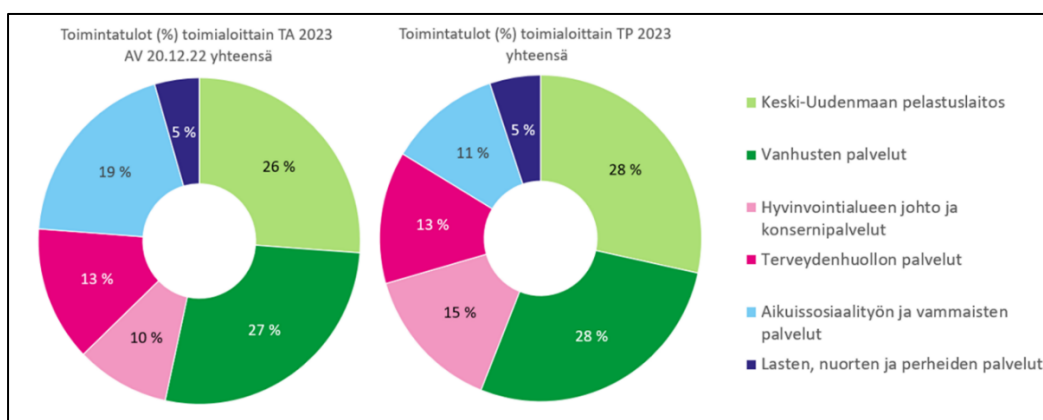
Palvelujen käytöstä saadut toimintatuotot

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) mukaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelujen käyttäjältä, jollei palvelua ole säädetty maksuttomaksi. Lain hyvinvointialueesta 22 §:n mukaan aluevaltuusto päättää palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvista palveluista perittävistä asiakasmaksuista. Vuoden 2023 aikana perittiin asiakasmaksut aluevaltuuston päätösten mukaisina.

Lisäksi hyvinvointialueen toimintatuotot sisältävät mm. vuokrat asumispalvelujen käyttäjien asunnoista, kotouttamiskorvaukset maahanmuuttajien palveluista, perityt maksut muiden hyvinvointialueiden asukkaiden käyttämistä palveluista, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen laskutuksen Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle tuotetusta palvelusta ja HUSilta perityn korvauksen ensihoidon järjestämisestä. Kuvassa kolme (3) on esitetty toimintatulojen jakauma tulolajeittain ja kuvassa neljä (4) toimintatulojen jakauma toimialoittain.

Kuva 3. Toimintatulojen jakauma tulolajeittain tilikaudella 2023

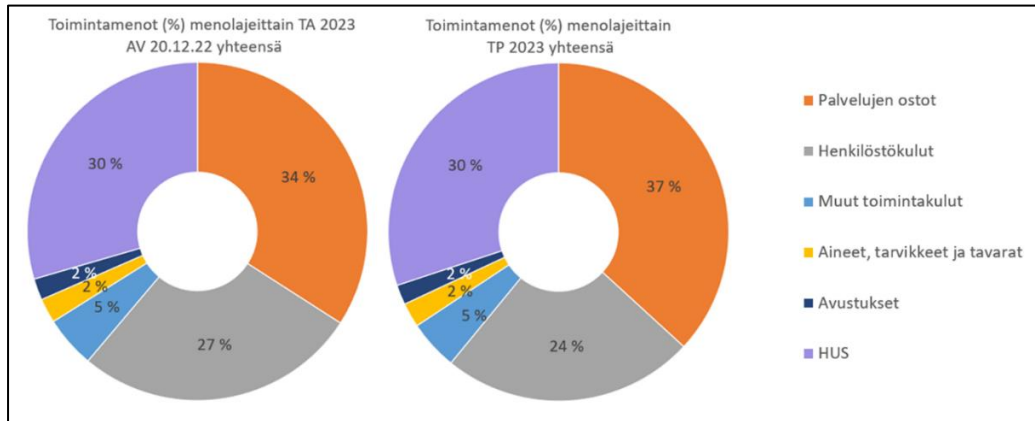

Kuva 4. Toimintatulojen jakauma toimialoittain tilikaudella 2023

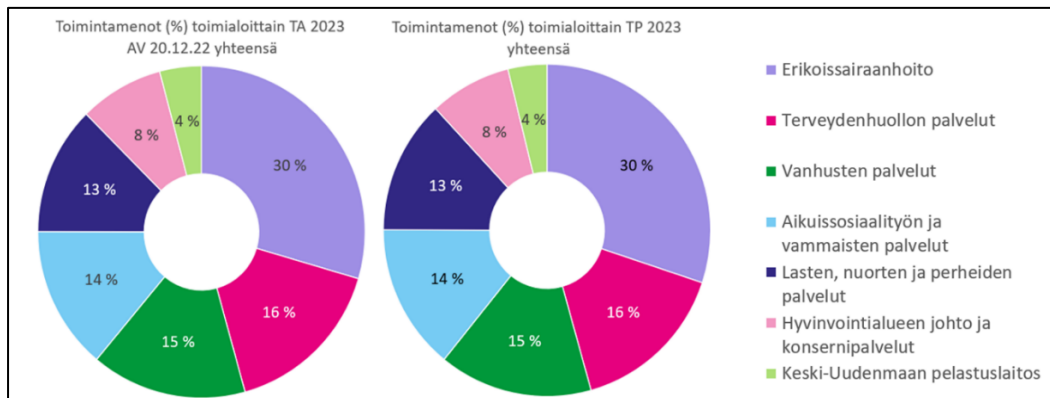
Toimintamenot

Hyvinvointialueen merkittävimmät toimintamenot tilikauden 2023 aikana olivat erikoissairaanhoidon palvelujen ostot HUSilta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja muiden palvelujen ostot, jotka yhdessä muodostivat lähes 70 % hyvinvointialueen toimintamenoista.

Kuvassa viisi (5) on esitetty toimintamenojen jakauma menolajeittain ja kuvassa kuusi (6) toimintamenojen jakauma toimialoittain.

Kuva 5. Toimintamenojen jakauma menolajeittain tilikaudella 2023

Kuva 6. Toimintamenojen jakauma toimialoittain tilikaudella 2023

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa valtion rahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimintakate vuonna 2023 oli negatiivinen 1,1 miljardia euroa.

Vuosikate osoittaa sen määrän, joka tulorahoituksesta jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vuosikate vuonna 2023 oli negatiivinen 102,5 milj. euroa.

Tilikauden tulos ja yli-/ alijäämä

Kun vuosikatteesta vähennetään poistot ja arvonalentumiset sekä satunnaiset erät, saadaan tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus eli tilikauden tulos. Poistot on laskettu hyväksytyyn poistosuunnitelman mukaan. Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 1,889 milj. euroa vuonna 2023. Vuonna 2023 satunnaisia eriä ei ollut.

1.2.2 Toiminnan rahoitus

Vertailutietona esitetty 2022 rahoituslaskelma ei ole vertailukelpoinen johtuen siitä, että Sosiaali- ja terveystieteiden sekä pelastustoimen Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirta sisältyi Vantaan ja Keravan kaupunkien tilinpäätösten rahoituslaskelmiin. 1.1.2023 Vantaan ja Keravan kaupungeilta sekä purkautuneilta Eteva- ja Kärkulla erityishuoltopiireiltä vastikkeetta siirtyneet omaisuuserät eivät vaikuta 2023 rahoituslaskelmaan koska ne on kirjattu 1.1.2023 tilinavaukseen kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon 129 mukaisesti.

RAHOITUSLASKELMA	2023	2022
	€1 000	€1 000
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-102 477	0
Satunnaiset erät, netto	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	118	0
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 855	-909
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	853	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-108 360	-909
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17 468	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 913	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	41 711	0
	57 266	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	
Vaihto-omaisuuden muutos	-180	
Saamisten muutos	-65 060	-1 973
Korottomien velkojen muutos	22 423	91 235
Rahoituksen rahavirta	14 449	89 262
Rahavarojen muutos	-93 911	88 353

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-109 269	-909
Investointien tulorahoitus, %	0	0
Laskennallinen lainanhoitokate	-17	0
Kassan riittävyys, pv	1	1 520
Hyvinvointialueen asukasmäärä	285 674	-

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2023 oli 108,4 milj. euroa alijäämäinen. Vuonna 2023 investointimenot olivat 6,9 milj. euroa sisältäen ateria- ja puhtauspalveluita koskevan liiketoimintakaupan jälkimmäisen, vuoden 2023 aikana maksetun osuuden, joka ei ole mukana talousarvion toteumavertailuiden investointiosassa. Investointien omahankintameno, eli investointimenojen ja investointien rahoitusosuuksien erotus, oli 6,9 milj. euroa. Hyödykkeiden luovutustulot olivat 0,9 milj. euroa.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta vuonna 2023 oli 14,4 milj. euroa ylijäämäinen. Pitkäaikaisia lainoja nostettiin 17,5 milj. euroa ja lyhennettiin 1,9 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen muutos oli 41,7 milj. euroa. Muut maksuvalmiuden muutokset olivat yhteensä -42,8 milj. euroa.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutokseksi muodostui – 93,9 milj. euroa.

1.3 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Hyvinvointialueen rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

1.1.2023 Vantaan ja Keravan kaupungeilta sekä purkautuneilta Eteva- ja Kårkulla erityishuoltopiireiltä vastikkeetta siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät on kirjattu alkusaldojen muutoksina 1.1.2023 tilinavaukseen kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon 129 mukaisesti. Niiden määrä ja arvostusperiaatteet on kerrottu tilinpäätöksen laatimista ja esittämistä koskevista luvun 4.1 liitetiedoissa.

Toimeksiantojen varoihin kuuluvat lahjoitusrahastojen varat ja toimeksiantojen pääomiin kuuluvat lahjoitusvarojen pääomat on siirretty Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle normaalina liiketapahtumana tilikauden 2023 aikana. Ne on kirjattu lahjoitusrahastojen varojen ja pääomien lisäykseksi kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon 129 mukaisesti.

Vastaavaa

Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotantotehtävinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset. Pysyvät vastaavat on arvostettu hankintahintaan ja poistot on laskettu hyväksytyin poistosuunnitelman perusteella. Poistosuunnitelmat ja pysyvien vastaavien muutokset on esitetty liitetiedoissa. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli vuoden 2023 lopussa 76,2 milj. euroa. Sijoituksia, eli osakkeita ja osuuksia sekä muita saamisia oli vuoden 2023 lopussa 64,0 milj. euroa.

Toimeksiantojen varat sisälsivät lahjoitusrahastojen ja muiden toimeksiantojen varat. Lahjoitusrahastojen varat olivat 1,2 milj. euroa ja muiden toimeksiantojen varat 5,8 milj. euroa.

Muut toimeksiannot sisältävät huollettavien henkilökohtaiset varat ja välitystiliasiakkaiden varat.

Vaihtuviin vastaaviin luetaan vaihto-omaisuus, pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Vaihtuvia vastaavia oli vuoden lopussa yhteensä 70,2 milj. euroa (45,7 prosenttia taseen loppusummasta). Vaihto-omaisuuden arvo oli vuoden 2023 lopussa 0,7 milj. euroa. Vaihto-omaisuus koostui aineista ja tarvikkeista (hoitotarvikkeita).

Vastattavaa

Oma pääoma oli vuoden lopussa – 66,4 milj. euroa. Oma pääoma koostui peruspääomasta 37,9 ja tilikauden alijäämästä - 104,4. Vapaaehtoisia tai pakollisia varauksia hyvinvointialueella ei ollut.

Toimeksiantojen pääomat sisältävät lahjoitusrahastojen pääomat ja muiden toimeksiantojen pääomat. Lahjoitusrahastojen pääomat olivat 1,2 milj. euroa ja muiden toimeksiantojen pääomat 5,8 milj. euroa.

Vieras pääoma oli vuoden lopussa yhteensä 212,7 milj. euroa sisältäen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osuuden HUS-yhtymän 2023 alijäämästä, 18,6 milj. euroa siirtovelkoihin merkittynä. Lainakanta suureni vuoden aikana 57,3 milj. euroa ja oli vuoden lopussa yhteensä 57,3 milj. euroa.

TASE			
VASTAAVAA		2023	2022
		€1 000	€1 000
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	76 155	902
I	Aineettomat hyödykkeet	-	-
	1. Aineettomat oikeudet	-	-
	2. Muut pitkävaikutteiset menot	-	-
	3. Ennakkomaksut	-	902
II	Aineelliset hyödykkeet	12 186	-
	1. Maa- ja vesialueet	-	-
	2. Rakennukset	-	-
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	-	-
	4. Koneet ja kalusto	8 599	-
	5. Muut aineelliset hyödykkeet	-	-
	6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 588	-
III	Sijoitukset	63 968	7
	1. Osakkeet ja osuudet	63 968	7
	2. Joukkovelkakirjalainasaamiset	-	-
	3. Muut lainasaamiset	-	-
	4. Muut saamiset	-	-

VASTAAVAA		2023	2022
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	7 047	-
	1. Valtion toimeksiannot	-	-
	2. Lahjoitusrahastojen varat	1 277	-
	3. Muut toimeksiantojen varat	5 770	-
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	70 154	91 649
I	Vaihto-omaisuus	683	-
	1. Aineet ja tarvikkeet	683	-
	2. Keskenkäydyt tuotteet	-	-
	3. Valmiit tuotteet/tavarat	-	-
	4. Muu vaihto-omaisuus	-	-
	5. Ennakkomaksut	-	-
II	Saamiset	67 003	2 049
	Pitkäaikaiset saamiset	236	-
	1. Myyntisaamiset	-	-
	2. Lainasaamiset	228	-
	3. Muut saamiset	8	-
	4. Siirtosaamiset	-	-
	Lyhytaikaiset saamiset	66 767	2 049
	1. Myyntisaamiset	16 111	-
	2. Lainasaamiset	206	-
	3. Muut saamiset	9 620	2 049
	4. Siirtosaamiset	40 830	-
III	Rahoitusomaisuusarvopaperit	-	-
	1. Osakkeet ja osuudet	-	-
	2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	-	-
	3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	-	-
	4. Muut arvopaperit	-	-
IV	Rahat ja pankkisaamiset	2 468	89 600
VASTAAVAA YHTEENSÄ		153 356	92 557

TASE			
VASTATTAVAA		2023	2022
		€1 000	€1 000
A	OMA PÄÄOMA	- 66 435	0
I	Peruspääoma	37 931	-
II	Omat rahastot	-	-
III	Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-	-
IV	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-104 366	-
B	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	-	-
	1. Poistoero	-	-
	2. Vapaaehtoiset varaukset	-	-
C	PAKOLLISET VARAUKSET	-	-
	1. Eläkevaraukset	-	-
	2. Muut pakolliset varaukset	-	-
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	7 047	-
	1. Valtion toimeksiannot	-	-
	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 277	-
	3. Muut toimeksiantojen pääomat	5 770	-
E	VIERAS PÄÄOMA	212 744	-
I	Pitkäaikainen	15 555	-
	1. Joukkovelkakirjalainat	-	-
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 555	-
	3. Lainat julkisyhteisöiltä	-	-
	4. Lainat muilta luotonantajilta	-	-
	5. Saadut ennakot	-	-
	6. Ostovelat	-	-
	7. Muut velat	-	-
	8. Siirtovelat	-	-

VASTATTAVAA		2023	2022
II	Lyhytaikainen	197 188	92 557
	1. Joukkovelkakirjalainat	-	-
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	41 711	-
	3. Lainat julkisyhteisöiltä	-	-
	4. Lainat muilta luotonantajilta	-	-
	5. Saadut ennakot	10 944	85 034
	6. Ostovelat	66 520	5 836
	7. Muut velat	14 697	225
	8. Siirtovelat	63 317	1 463
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		153 356	92 557

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	-46,7	0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	18,2	36,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-104 366	0
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-365	0
Lainakanta 31.12., 1000 €	57 266	0
Lainakanta 31.12., €/asukas	200	0
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.,1000 €	425 991	0
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	1 491	0
Lainasaamiset, 1000 €	434	0
Hyvinvointialueen asukasmäärä	285 674	-

1.4 KOKONAISTULOT JA KOKONAISMENOT

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma sisältää hyvinvointialueen ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kokonaistulot vuonna 2023 olivat 1 169 milj. euroa ja kokonaismenot 1 221 milj. euroa.

Tulojen ja menojen erotukseksi muodostui - 51 milj. euroa seuraavan kaavan mukaan:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = -51

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = -94 + 43 = -51

HYVINVOINTIALUEEN KOKONAISTULOT JA KOKONAISMENOT	
TULOT	milj. €
Toiminta	
Toimintatuotot	112,5
Valtion rahoitus	995,4
Korkotuotot	2,0
Muut rahoitustuotot	0,1
Satunnaiset tuotot	0,0
Tulorahoituksen korjaukset	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	- 0,1
Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1,0
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17,5
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	41,7
Oman pääoman lisäykset	0,0
Kokonaistulot yhteensä	1 170,1

HYVINVOINTIALUEEN KOKONAISTULOT JA KOKONAISMENOT

MENOT	milj. €
Toiminta	
Toimintakulut	1 212,0
- Valmistus omaan käyttöön	
Korkokulut	0,2
Muut rahoituskulut	0,1
Satunnaiset kulut	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	
Pakollisten varausten muutos	
- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-0,2
Investoinnit	
Investointimenot	6,9
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten lisäykset	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1,9
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,0
Oman pääoman vähennykset	0,0
Kokonaismenot yhteensä	1 220,9

1.5 HYVINVOINTIALUEKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuus

Hyvinvointialueesta annetun lain 118 §:n mukaan hyvinvointialueen, joka tytäryhteisöineen muodostaa hyvinvointialuekonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ei muodosta hyvinvointialuekonsernia, koska sillä ei ole kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tai 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräysvaltaa missään yhteisössä.

Konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot osana hyvinvointialueen tilinpäätöstä

Sellaisen hyvinvointialueen, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen hyvinvointiyhtymässä, tai on hyvinvointialueiden, hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän, hyvinvointialueen ja kuntien tai hyvinvointialueen ja valtion yhteisessä määräysvallassa olevan yhtiön osakas, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot. Konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot laaditaan samoilla periaatteilla kuin konsernitilinpäätös, ja konsernitilinpäätöstä vastaavina tietoina esitetään samat konsernitilinpäätöslaskelmat, liitetiedot ja toimintakertomustiedot kuin konsernitilinpäätöksessä. Kokonaisuudesta käytetään eri nimikettä sen vuoksi, että hyvinvointialuekonserni syntyy ainoastaan silloin, kun hyvinvointialueella on vähintään yksi tytäryhteisö

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Hyvinvointiyhtymä yhdistellään aina hyvinvointialueen konsernitilinpäätökseen riippumatta siitä, mikä on hyvinvointialueen osuus hyvinvointiyhtymän varoista ja velvoitteista, sekä siitä, miten hyvinvointialueen äänivaltaa on sopimuksilla rajoitettu. Hyvinvointiyhtymän tilinpäätös yhdistellään hyvinvointialueen konsernitilinpäätökseen aina suhteellisella menetelmällä.

Omistusyhteisyhteisö on hyvinvointialuekonserniin kuulumaton yhteisö, jossa hyvinvointialuekonsernilla on sellainen omistusosuus, joka luo hyvinvointialuekonsernin ja yhteisön välille pysyvän yhteyden ja on tarkoitettu edistämään hyvinvointialueen tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhteisön toimintaa. Yhteisöä pidetään omistusyhteisyhteisönä, jos hyvinvointialuekonsernilla on vähintään viidesosa yhteisön osakepääomasta tai vastaavasta pääomasta. Pysyvä yhteys voi syntyä myös esimerkiksi hallituksen jäsenyyden kautta.

Osakkuusyhteisö on omistusyhteisyhteisö, jossa konserniyhteisöllä yksin tai yhdessä muiden samaan hyvinvointialuekonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on huomattava vaikutusvalta liiketoiminnan ja rahoituksen johtamisessa, mutta joka ei kuulu hyvinvointialuekonserniin. Omistusyhteisyhteisöä pidetään osakkuusyhteisönä, jos hyvinvointialuekonsernilla on vähintään viidesosa ja enintään puolet omistusyhteisyhteisön osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä. Yli 20 prosentin ääniosuus tuottaa aina osakkuusyhteisöaseman ja tällaisessa omistuksessa yritystä käsitellään osakkuusyhteisönä, vaikkei kirjanpitovelvollisella olisikaan siinä huomattavaa vaikutusvaltaa.

Huomattava vaikutusvalta merkitsee sitä, että konserniyhteisöllä on mahdollisuus vaikuttaa toisen yhteisön taloudellisten ja operatiivisten päätösten tekemiseen, mutta sillä ei kuitenkaan ole konsernisuhteelle ominaista määräysvaltaa. Vastaavasti huomattava vaikutusvalta voi syntyä, vaikka kirjanpitovelvollinen omistaisi vähemmän kuin viidenneksen osakkeista. Kyse voi olla esimerkiksi siitä, että kirjanpitovelvollinen esimerkiksi on edustettuna hallituksessa tai vastaavassa toimielimessä taikka operatiivisessa johdossa tai osallisena huomattavissa liiketoimissa yrityksen kanssa.

Julkisyhteisöjen yhteisessä määräysvallassa olevat yhteisöt

Hyvinvointialueesta annetun lain 118.3 § mukaan myös hyvinvointialueiden tai hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän yhteisessä määräysvallassa olevan yhtiön tilinpäätös yhdistellään hyvinvointialueen konsernitilinpäätökseen. Sama koskee myös hyvinvointialueiden ja kuntien yhteisessä määräysvallassa olevaa yhtiötä sekä hyvinvointialueiden ja valtion yhteisessä määräysvallassa olevaa yhtiötä. Julkisyhteisöjen yhteisessä määräysvallassa olevien yhteisöjen yhdistelyn tarkoituksena on osaltaan vaikuttaa hyvinvointialueen taloudesta syntyvään kokonaiskuvaan. Kokonaiskuvaan ei saa olla olennaista vaikutusta sillä, miten hyvinvointialueiden ja muiden julkisyhteisöjen yhteistoiminta on organisoitu.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen 2023 tilinpäätöksen konsernitilinpäätöstä vastaavina tietoina on yhdistelty:

HUS-yhtymä hyvinvointiyhtymäkonsernina suhteellisella menetelmällä 13,848 % omistusosuuden mukaisesti.

Oy Apotti Ab osakkuusyhteisönä pääomaosuusmenetelmällä, sekä välitön että välillinen omistus huomioiden, yhteensä 20,31 % omistusosuuden mukaisesti

As. Oy Vantaan Ilolantie 2 osakkuusyhteisönä pääomaosuusmenetelmällä 23,72 % omistusosuuden mukaisesti

Puro tekstiilihuoltopalvelut Oy osana Hus hyvinvointiyhtymäkonsernia suhteellisella menetelmällä 13,484 % omistusosuuden mukaisesti

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Hyvinvointiyhtymät	1	0
Hyvinvointialueiden ja valtion ja hyvinvointialueiden ja kuntien yhteisessä määräysvallassa olevat yhteisöt	1	8
Osakkuusyhteisöt	2	0

1.5.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ei ole tytäryhteisöjä (yhteisöjä, joissa hyvinvointialue käyttää kirjanpitolain 1 luvun 8 §:n mukaista määräysvaltaa).

1.5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kaikki konsernia koskevat olennaiset tapahtumat käyvät ilmi konsernitilinpäätöksestä ja sen liitetiedoista. Olennaisia muutoksia tytär- ja omistusyhteisyriyten omistuksessa ja äänivallassa ei ole ollut tilikaudella 2023.

1.5.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hyvinvointialuekonserniin ei arvioida tulevan merkittäviä muutoksia vuonna 2024.

1.5.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuusto on kokouksessaan 12.12.2023 § § 130 hyväksynyt hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohjeen.

Omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla hyvinvointialue omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimukseen, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen hyvinvointialuetta eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun hyvinvointialueen määräysvallan käyttöön.

Omistajaohjauksen tavoitteena on turvata hyvinvointialueen pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa pääoman käytön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon

systemaattisuus, pitkäjänteisyys ja pääoman käytön tehokkuus. Konserniohje on omistajaohjauksen keskeinen väline.

Konsernivalvonnan osalta on huomioitava, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ei ole tytäryhteisöjä (yhteisöjä, joissa hyvinvointialue käyttää kirjanpitolain 1 luvun 8 §:n mukaista määräysvaltaa). Konserniohje kuitenkin laadittu jo siten, että se huomioi jo mahdolliset tytäryhteisöt. Konserniohjeen sivulla 6 on määritelty hyvinvointialuekonsernin valvontaa, riskienhallintaa ja sisäistä tarkastusta koskevat ohjeet.

1.5.6 Konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot ja tunnusluvut

Toimintakuluista ja lyhytaikaisesta vieraasta pääomasta on eliminoitu Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluiden käytön perusteella määritetty osuus HUS-yhtymän vuoden 2023 alijäämästä, 18,6 milj. euroa.

Konsernituloslaskelman toimintatuotot olivat 467,4 milj. euroa. Osuus osakkuusyhteisöjen tappioista oli 0,003 milj. euroa, valtion rahoitus 995,4 milj. euroa, rahoituserät 0,8 milj. euroa ja poistot ja arvonalentumiset 19 milj. euroa. Tilikauden verot, laskennalliset verot ja vähemmistöosuudet olivat yhteensä 0,1 milj. euroa ja tilikauden alijäämä 100,8 milj. euroa.

Hyvinvointiyhtymän yhdistelyssä noudatetun suhteellisen yhdistelyn menetelmän seurauksena Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen omistusosuuden perusteella laskettu osuus HUS-yhtymän vuoden 2023 alijäämästä sisältyy konsernitilinpäätöstä vastaavien tietojen tuloslaskelman osoittamaan alijäämään.

KONSERNITULOSLASKELMA		2023
		€1 000
Toimintatuotot		467 357
Toimintakulut		-1 545 282
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		-3
Toimintakate		-1 077 929
Valtion rahoitus		995 427
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		2 720
Muut rahoitustuotot		131
Korkokulut		-1 877
Muut rahoituskulut		-153
Vuosikate		-81 681
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot		-19 244
Omistuksen eliminointierot		172
Arvonalentumiset		20
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos		-100 733
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot		-13
Laskennalliset verot		-22
Vähemmistöosuudet		-62
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-100 830

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		2023
Toimintatuotot / Toimintakulut, %		-30,2
Vuosikate / Poistot, %		-425
Vuosikate, euroa / asukas		-286
Hyvinvointialueen asukasmäärä		285 674

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA**2023**

€1 000

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	-81 481
Satunnaiset erät, netto	-
Tilikauden verot	-13
Tulorahoituksen korjauserät	-549

Investointien rahavirta

Investointimenot	-40 447
Rahoitusosuudet investointeihin	73
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 354

Toiminnan ja investointien rahavirta**-121 263****Rahoituksen rahavirta**

Antolainauksen muutokset	-
Antolainasaamisten lisäys	-
Antolainasaamisten vähennys	-
Lainakannan muutokset	-
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	37 712
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 283
Lyhytaikaisten lainojen muutos	41 711
Oman pääoman muutokset	-137
Muut maksuvalmiuden muutokset	-
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-
Vaihto-omaisuuden muutos	312
Saamisten muutos	-47 210
Korottomien velkojen muutos	1 507

Rahoituksen rahavirta**28 611****Rahavarojen muutos****-92 652****Rahavarat 31.12.****21 846****Rahavarat 1.1.****114 498****RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT****2023**

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-121 263
Investointien tulorahoitus, %	0
Laskennallinen lainanhoitokate	-4
Kassan riittävyys, pv	5

KONSERNITASE		
VASTAAVAA		2023
		€1 000
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	
I	Aineettomat hyödykkeet	
	1. Aineettomat oikeudet	5 075
	2. Muut pitkävaikutteiset menot	4 347
	3. Ennakkomaksut	
II	Aineelliset hyödykkeet	
	1. Maa- ja vesialueet	2 084
	2. Rakennukset	141 722
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 360
	4. Koneet ja kalusto	28 648
	5. Muut aineelliset hyödykkeet	693
	6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	39 662
III	Sijoitukset	
	1. Osakkuusyhteisöosuudet	14 325
	2. Osakkeet ja osuudet	4 942
	3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	
	4. Muut lainasaamiset	
	5. Muut saamiset	12
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	8 184
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	
I	Vaihto-omaisuus	6 298
II	Saamiset	
	Pitkäaikaiset saamiset	8
	Lyhytaikaiset saamiset	88 898
III	Rahoitusomaisuusarvopaperit	
IV	Rahat ja pankkisaamiset	21 846
VASTAAVAA YHTEENSÄ		371 105

KONSERNITASE		2023
VASTATTAVAA		€1 000
A	OMA PÄÄOMA	
I	Peruspääoma	37 931
II	Omat rahastot	124
III	Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-575
IV	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-100 830
B	VÄHEMMISTÖOSUUDET	107
C	PAKOLLISET VARAUKSET	
	1. Eläkevaraukset	71
	2. Muut pakolliset varaukset	5 352
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	8 184
E	VIERAS PÄÄOMA	
I	Pitkäaikainen	152 929
II	Lyhytaikainen	267 613
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		371 105

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2023
Omavaraisuusaste, %	-17,9 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	27,5 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-101 405
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-355
Lainakanta 31.12., 1000 €	199 012
Lainakanta 31.12., €/asukas	697
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.,1000 €	640 811
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	2 243
Lainasaamiset, 1000 €	-
Hyvinvointialueen asukasmäärä	285 674

1.5.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tilinpäätös vuodelta 2023 käsitellään aluehallituksen kokouksessa 26.3.2024. Tällöin aluehallitus myös allekirjoittaa tilinpäätöksen sillä hyvinvointialueesta annetun lain 117 § mukaan tilinpäätöksen allekirjoittavat sekä aluehallituksen jäsenet että hyvinvointialuejohtaja. Tämän jälkeen tilinpäätös lähetetään tilintarkastajien ja tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi, minkä jälkeen tilinpäätös etenee aluevaltuuston käsiteltäväksi ke- säkuun aluevaltuuston kokoukseen 10.6.2024.

Aluehallitus esittää, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tilikauden alijäämä 104 365 972,90 euroa siirretään hyvinvointialueen taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien alijäämään/ylijäämään.

1.5.8 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Alijäämän kattamisvelvoite perustuu lakiin. Hyvinvointialuelain (611/2021) § 115 mukaan hyvinvointialueiden tulee kattaa kertynyt alijäämä enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Valtioneuvosto suositti vuosittaisissa hyvinvointialueneuvotteluissa 27.11.2023, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue merkittävästi vauhdittaa päätöksentekoa talouden tasapainottamiseksi sekä toiminnan ja palveluiden uudistamiseksi.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vuoden 2023 alijäämä osoittautui alkuperäistä talousarviota suuremmaksi. Alkuperäisessä talousarviossa talousarvion alijäämäksi arvioitiin 57,3 milj. euroa. Lopulliseksi alijäämäksi muodostui 104,4 milj. euroa. Kustannusten kasvun taittamiseksi ja kertyneen alijäämän kattamiseksi lainsäädännön edellyttämällä tavalla Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on käynnistänyt uudistusohjelman laadinnan. Ohjelma periaatteet ja päälinjaukset hyväksyttiin aluevaltuustossa 12.12.2023. Valtuusto asetti uudistusohjelman vuosittaiseksi tuottavuustavoitteeksi 2 % suhteessa palvelutarpeen kasvuun sekä noin 300 miljoonan euron tuottavuustoimet vuosikymmenen loppuun mennessä. Vuoden 2024 tuottavuustoimet sisällytettiin vuoden 2024 talousarvioon. Uudistusohjelman toimenpiteitä on valmisteltu syksyllä 2023 yhteistyössä mm. talousarvio- ja suunnitelmaneuvoittelukunnan kanssa, ja ne tuodaan päätöksentekoon keväällä 2024.

Uudistusohjelman toimenpiteistä huolimatta hyvinvointialueen rahoituksen riittävyys tulee olemaan vuonna 2024 tiukka. Etenkin loppuvuodesta 2024 maksuvalmius tullaan varmistamaan laskemalla liikkeelle hyvinvointialuetodistuksia. Hyvinvointialue saa valtionrahoituksensa kunkin kuukauden ensimmäisenä päivänä, mutta kuukauden kassamaksut ajoittuvat erityisesti palkanmaksupäiviin, jotka ovat kuukauden 15. ja viimeinen päivä, mikä aiheuttaa lyhytaikaisen rahoituksen tarvetta.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Aluevaltuusto hyväksyi kokouksessaan 22.11.2022 Vantaan ja Keravan ensimmäisen hyvinvointialuestrategian vuosille 2023–2025. Talousarviossa asetettavien vuosittaisten tavoitteiden tulee toteuttaa aluevaltuuston hyväksymää hyvinvointialuestrategiaa. Talousarvion 2023 ja taloussuunnitelman 2023–2026 hyväksymisen yhteydessä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuusto asetti hyvinvointialueelle 15 hyvinvointialuestrategiaa konkretisoivaa sitovaa tavoitetta vuodelle 2023, ja näille yhteensä 17 mittaria. Tavoitteet ryhmiteltiin viiden strategiassa linjatun näkökulman mukaisesti: Vahvistamme hyvinvointia ja turvallisuutta, Parannamme palveluja, Arvostamme henkilöstöämme, Toimimme yhdessä ja Huolehdimme kestävästä taloudesta.

Talousarviovuodelle 2023 asetetuista 15 sitovasta tavoitteesta seitsemän toteutui suunnitellusti. Viiden tavoitteen arvioitiin toteutuneen osittain, ja kokonaan toteutumatta jäi kolme tavoitetta.

Hyvinvointialueella onnistuttiin erityisesti toimissa hyvinvoinnin ja turvallisuuden vahvistamiseksi sekä yhdessä toimimista ja osallisuutta edistävissä tavoitteissa. Osittain saavutetuksi arvioitiin tavoitteet, joissa oli tehty mittavia ja oikeansuuntaisia toimenpiteitä, mutta asetettua tavoitetasoa ei kokonaisuudessaan saavutettu vuoden 2023 aikana.

Henkilöstön hyvinvointia mitattiin lähtövaihtuvuuden ja terveysperusteisten poissaolojen kautta. Näissä ei ensimmäisenä toimintavuotena saavutettu asetettuja tavoitteita; toisaalta tavoitetason asettamista haastoi fuusiovaiheessa puuttuneet yhtenäiset lähtötasotiedot. Terveysasemille pääsy ei nopeutunut asetetun tavoitetason mukaisesti. Talousarvion vuosikate ei toteutunut suunnitellusti; alkuperäistä talousarviota suuremman alijäämän taustalla oli mm. ostopalvelujen ja palkkojen hyvinvointialueindeksin ylittävät kustannukset, riittämättömät muutuskustannukset sekä merkittävimpana erikoissairaanhoidon talousarvioylitys. Näiden toteutumatta jääneiden tavoitteidenkin osalta hyvinvointialueella on käynnistetty pitkäjänteisiä ja laaja-alaisia kehittämistoimia, joilla tulevana vuosina uskotaan saavutettavan alueen itselleenkin asettamat korkeat vaatimukset.

Talousarvion 2023 sitovien tavoitteiden raportointi toteutumisarvioineen esitetään kokonaisuudessaan liitteessä yksi (1).

2.2 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN

VANTAAN JA KERAVAN HYVINVOINTIALUE YHTEENSÄ (1 000 €)	TA 2023 (Alkuperäinen AV 20.12.22)	Talous- arvio- muutos	TA 2023 (Muutettu TA)	TP 2023	Ero (€) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (%) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (€) TP vs TA (Muutettu TA)	Ero (%) TP vs TA (Muutettu TA)
TOIMINTATUOTOT	119 233	-7 500	111 733	112 451	-6 781	-5,7 %	718	0,6 %
MYYNTITUOTOT	48 206	-2 162	46 044	42 567	-5 639	-11,6 %	-3 477	-7,5 %
MAKSUTUOTOT	47 220	-7 357	39 862	41 011	-6 208	-13,1 %	1 149	2,9 %
TUET JA AVUSTUKSET	12 334	3 446	15 780	18 484	6 150	49,9 %	2 705	17,1 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	11 473	-1 426	10 047	10 388	-1 085	-9,5 %	341	3,4 %
TOIMINTAKULUT	-1 136 561	-63 518	-1 200 080	-1 212 047	-75 485	-6,6 %	-11 966	-1,0 %
HENKILÖSTÖKULUT	-310 896	16 906	-293 990	-291 419	19 477	6,3 %	2 571	0,9 %
PALVELUJEN OSTOT	-719 521	-76 324	-795 845	-811 617	-92 096	-12,8 %	-15 722	-2,0 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-26 629	-2 380	-29 009	-28 350	-1 721	-6,5 %	659	2,3 %
AVUSTUKSET	-23 374	370	-23 004	-23 112	263	1,1 %	-107	-0,5 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-56 141	-2 091	-58 232	-57 550	-1 408	-2,5 %	683	1,2 %
TOIMINTAKATE	-1 017 328	-71 018	-1 088 346	-1 099 596	-82 267	-8,1 %	-11 250	-1,0 %

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimintatuotot vuonna 2023 olivat 112,5 milj. euroa ja toimintamenot 1 212,0 milj. euroa.

Toimintatuotot toteutuivat 6,8 milj. euroa pienempänä ja toimintamenot 75,5 milj. euroa suurempina kuin alkuperäinen talousarvio. Toimintatuottojen alitus johtui pääosin siitä, että kuntayhtymiltä hyvinvointialueelle siirtyneiden yksiköiden tuotot pienivät sekä siitä, että lainsäädännön muutoksen vuoksi valtion laskennallinen korvaus pakolaisista (5,0 milj. euroa) jäi alle talousarvion.

Toimintamenojen ylitys johtui pääosin asiakaspalvelujen ostojen ylityksestä, koska hintojen korotukset ja palvelutarve oli arvioitua isompi sijaishuollon laitoshuollon palveluissa, ikääntyneiden palveluissa ja vammaisten palveluiden ostopalveluissa sekä siitä, että työvoiman vuokrauksella jouduttiin korvaamaan henkilöstövajetta.

Erikoissairaanhoidon menot ylittivät alkuperäisen talousarvion 29,7 milj. eurolla, johtuen pääosin HUS:n ennakoimasta palvelujen käytön määrän perusteella maksetusta lisäveloituksesta (10,4 milj. euroa) sekä HUS:n alijäämästä, jota on kertynyt vuodelta 2023 ja tilikaudelta 2022 noin 93,0 milj. euroa ja josta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osuus palvelujen käytön mukaisesti oli 18,6 milj. euroa.

Hyvinvointialueen toimintakate oli 82,3 milj. euroa heikompi kuin alkuperäinen talousarvio.

Talousarviomuutos sisältää toimialojen väliset kohdennukset, joiden suuruus ja oikea kohdentuminen ei ollut talousarviota laadittaessa tiedossa sekä aluevaltuuston 12.12.2023 hyväksymän määrärahamuutoksen hyvinvointialueen toimintakatteeseen.

Toimintakatteen muutos pienensi tulomäärärahaa 7,5 milj. eurolla ja korotti hyvinvointialueen menomäärärahaa 63,5 milj. eurolla. Menomäärärahan korotus koostui pääosin asiakaspalvelujen ostoista (42,4 milj. euroa), erikoissairaanhoidon menoista (11,8 milj. euroa), työvoimanvuokrauksesta (15,3 milj. euroa) sekä ennakoitua korkeammista ICT-kustannuksista (10,9 milj. euroa). Henkilöstömenojen ennakoitiin toteutuvan 16,9 milj. euroa talousarviota pienempinä.

Muutettuun talousarvioon verrattuna, tulot alittuivat 0,7 milj. euroa ja menot ylittyivät 12,0 milj. euroa. Hyvinvointialueen toimintakate oli 11,3 milj. euroa heikompi kuin muutettu talousarvio.

Talousarvion käyttötalousmäärärahojen sitovuustasot

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen käyttötalouden sitovuustaso oli talousarviovuonna 2023 toimintakate seuraavasti:

- Hyvinvointialue ilman erikoissairaanhoidoa
- Erikoissairaanhoido

VANTAAN JA KERAVAN HYVINVOINTIALUE ILMAN ERIKOISSAIRAANHOITOA (1000 €)	TA 2023 (Alkuperäinen AV 20.12.22)	Talousarvio- muutos	TA 2023 (Muutettu TA)	TP 2023	Ero (€) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (%) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (€) TP vs TA (Muutettu TA)	Ero (%) TP vs TA (Muutettu TA)
TOIMINTATUOTOT	117 933	-7 499	110 433	111 651	-6 281	-5,3 %	1 218	1,1 %
TOIMINTAKULUT	-800 786	-51 669	-852 456	-847 087	-46 301	-5,8 %	5 368	0,6 %
TOIMINTAKATE	-682 853	-59 169	-742 022	-735 436	-52 582	-7,7 %	6 586	0,9 %

ERIKOISSAIRAANHOITO (1000 €)	TA 2023 (Alkuperäinen AV 20.12.22)	Talousarvio- muutos	TA 2023 (Muutettu TA)	TP 2023	Ero (€) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (%) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (€) TP vs TA (Muutettu TA)	Ero (%) TP vs TA (Muutettu TA)
TOIMINTATUOTOT	1 300	0	1 300	800	-500	-38,5 %	-500	-38,5 %
TOIMINTAKULUT	-335 775	-11 849	-347 624	-364 960	-29 185	-8,7 %	-17 336	-5,0 %
TOIMINTAKATE	-334 475	-11 849	-346 324	-364 160	-29 685	-8,9 %	-17 836	-5,2 %

Toimintatulojen ja -menojen toteutumista ja poikkeamia talousarvioon verrattuna on kuvattu jäljempänä tässä luvussa toimialoittain.

2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

2.2.1.1 Hyvinvointialueen johto ja konsernipalvelujen toimiala

Talousarvion toteutuminen 2023

HVA-JOHTO JA KONSERNIPALVELUT YHTEENSÄ (1 000 €)	TA 2023 (Alkuperäinen AV 20.12.22)	Talousarvio- muutos	TA 2023 (Muutettu TA)	TP 2023	Ero (€) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (%) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (€) TP vs TA (Muutettu TA)	Ero (%) TP vs TA (Muutettu TA)
TOIMINTATUOTOT	11 080	1 460	12 540	16 200	5 120	46,2 %	3 660	29,2 %
MYYNTITUOTOT	579	1 040	1 619	1 527	948	163,9 %	-92	-5,7 %
MAKSUTUOTOT	0	0	0	1	1	-	1	-
TUET JA AVUSTUKSET	9 580	420	10 000	13 511	3 930	41,0 %	3 511	35,1 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	921	0	921	1 163	241	26,2 %	242	26,2 %
TOIMINTAKULUT	-94 663	-5 574	-100 237	-97 877	-3 214	-3,4 %	2 361	2,4 %
HENKILÖSTÖKULUT	-42 980	14 727	-28 253	-27 240	15 740	36,6 %	1 013	3,6 %
PALVELUJEN OSTOT	-45 656	-17 014	-62 670	-61 879	-16 223	-35,5 %	792	1,3 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-400	-260	-660	-1 117	-717	-179,1 %	-457	-69,2 %
AVUSTUKSET	-900	-364	-1 264	-1 264	-364	-40,4 %	0	0,0 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 727	-2 663	-7 390	-6 378	-1 651	-34,9 %	1 012	13,7 %
TOIMINTAKATE	-83 583	-4 114	-87 697	-81 676	1 907	2,3 %	6 021	6,9 %

Hyvinvointialueen johdon ja konsernipalvelujen toimialan tuotot vuonna 2023 olivat 16,2 milj. euroa ja toimintakulut 97,9 milj. euroa.

Toimintatuotot toteutuivat 5,1 milj. euroa suurempina ja toimintakulut toteutuivat 3,2 milj. euroa suurempina kuin alkuperäinen talousarvio.

Toimialan tuottoihin kirjattiin vuonna 2022 saatujen hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämiseen tarkoitettujen valtionavustusten tulouttaminen ja vuonna 2023 saadun hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen tarkoitettu valtionavustus toteutuneita menoja vastaavasti. Menojen osalta merkittävin ylitys toteutui palvelujen ostoissa (16,2 milj. euroa), suurimpana hyvinvointialuetasoiset ICT-kustannukset (10,9 me) sekä tuloutettua valtionavustusta vastaavat menot. Muiden toimintakulujen osalta ylitys (1,7 milj. euroa) aiheutui haasteista kohdistaa toimitilavuokria oikein toimialoille.

Henkilöstömenot alittivat talousarvion 15,7 milj. eurolla, johtuen pääosin konsernipalvelujen talousarvioon sisältyneistä määrärahoista, joiden kohdistuminen hyvinvointialueen toimialoille tarkentui vuoden kuluessa. Merkittävimmät näistä olivat palkkojen harmonisointiin tarkoitettu määräraha sekä koko hyvinvointialueen henkilöstön eläketurvaan liittyvä tasausmaksu. Lisäksi

konsernipalvelujen toimialalla syntyi säästöä avoinna olleista vakansseista. Toimialan tulos (toimintakate) oli 1,9 milj. euroa heikompi kuin alkuperäinen talousarvio.

Talousarviomuutos sisältää syksyllä tehdyt toimialojen väliset kohdennukset, joiden suuruus ja oikea kohdentuminen ei ollut talousarviota laadittaessa tiedossa sekä aluevaltuuston 12.12.2023 hyväksymän määrärahamuutokset hyvinvointialueen toimintakatteeseen.

Toimintakatteen muutos korotti toimialan menomäärärahaa 5,6 milj. eurolla ja lisäsi tulomäärärahaa 1,5 milj. eurolla. Menomäärärahan korotus koostui pääosin palveluiden ostoista (17,0 milj. euroa) ja muista toimintakuluista (2,7 milj. euroa). Henkilöstömenoista kohdistettiin keskitettyjä palkankorotusmäärärahoja konsernipalveluista muille toimialoille n. 8,0 milj. euroa.

Muutettuun talousarvioon verrattuna, tuloja kertyi 3,7 milj. euroa enemmän ja menoja 2,4 milj. euroa vähemmän. Toimialan tulos (toimintakate) oli 6,0 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Aluevaltuusto

Aluevaltuusto valittiin aluevaaleissa 23.1.2022. Aluevaltuusto on hyvinvointialueen korkein päättävä toimielin. Aluevaltuusto vastaa hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää hyvinvointialueen päätösvaltaa. Aluevaltuuston tehtävistä säädetään hyvinvointialueesta annetussa laissa. Aluevaltuusto päättää muun muassa hyvinvointialuestrategiasta, hyvinvointialueen hallintosäännöstä sekä hyvinvointialueen talousarviosta ja taloussuunnitelmasta. Lisäksi aluevaltuusto asettaa aluehallituksen ja hyvinvointialueen muut toimielimet sekä valitsee hyvinvointialuejohtajan. Aluevaltuusto piti vuonna 2023 yhteensä 7 kokousta.

Aluehallitus

Aluehallitus johtaa hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta. Lisäksi aluehallitus vastaa muun muassa aluevaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta, omistajaohjauksesta, henkilöstöpolitiikasta sekä sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen, riskienhallinnan ja sopimushallinnan järjestämisestä. Tarkemmin aluehallituksen tehtävistä määrätään hyvinvointialueesta annetussa laissa sekä aluevaltuuston päättämässä hallintosäännössä. Aluehallitus piti vuonna 2023 yhteensä 16 kokousta.

Tarkastuslautakunta

Talousarvion toteutuminen 2023

Puheenjohtaja: Mika Niikko

Tarkastuslautakunta (1 000 €)	TA 2023 (Alkuperäinen AV 20.12.22)	Talousarvio- muutos	TA 2023 (Muu- tettu TA)	TP 2023	Ero (€) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (%) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (€) TP vs TA (Muu- tettu TA)	Ero (%) TP vs TA (Muu- tettu TA)
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0		0	
TOIMINTAKULUT	-365	0	-365	-119	245	67,3 %	245	67,3 %
HENKILÖSTÖKULUT	-294	0	-294	-86	208	70,8 %	208	70,8 %
PALVELUJEN OSTOT	-62	0	-62	-33	28	45,8 %	28	45,8 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3	0	-3	0	2	89,0 %	2	89,0 %
AVUSTUKSET								
MUUT TOIMINTAKULUT	-7	0	-7	0	7	100,0 %	7	100,0 %
TOIMINTAKATE	-365	0	-365	-119	245	67,3 %	245	67,3 %

Vantaan- ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuusto on asettanut tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten lain hyvinvointialueesta (611/2021) 125 § mukaisesti.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

1. valmistella aluevaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
2. arvioida, ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden riittävyttä talouden tasapainotuksen kannalta;
4. huolehtia hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
5. valvoa, että 89 §:ssä säädettyä velvollisuutta ilmoittaa sidonnaisuuksista noudatetaan, ja saattaa ilmoitukset aluevaltuuston tiedoksi;
6. valmistella aluehallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta piti vuonna 2023 yhteensä 11 kokousta.

Muut toimielimet

Vantaan- ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuuston, aluehallituksen ja tarkastuslautakunnan lisäksi alueella toimi vuonna 2023 seuraavat toimielimet:

- aluevaalilautakunta
- pelastuslautakunta
- kansalliskielilautakunta
- lähidemokratia- ja osallisuuslautakunta
- aluevaalilautakunta
- yksilöasioiden jaosto
- edunvalvontajaosto
- lasten, nuorten ja perheiden palvelut -jaosto
- aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaosto
- terveydenhuollon palvelut -jaosto
- vanhusten palvelut –jaosto
- valtuustovaliokunta
- valtuustotoimikunta
- aluevaltuuston vaalilautakunta

Tämän lisäksi hyvinvointialueella toimi vuonna 2023 seuraavat vaikuttamistoimielimet:

- nuorisovaltuusto
- vammaisneuvosto
- vanhusneuvosto
- monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta

Valtuustoryhmätuki

Hyvinvointialuelain (611/2021) § 27 mukaan valtuustoryhmien toimintaedellytyksien parantamiseksi hyvinvointialue voi taloudellisesti tukea valtuustoryhmien sisäistä toimintaa sekä toimenpiteitä, joilla valtuustoryhmät edistävät hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Tukea myönnettäessä on yksilöitävä tuen käyttötarkoitus. Tuen määrä valtuustoryhmittäin on ilmoitettava hyvinvointialueen tilinpäätöksessä.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue myönsi tilikaudella 2023 aluevaltuustoryhmille tukea yhteensä 414 000 euroa alla olevan taulukon seitsemän (7) mukaisesti (6 000 euroa / aluevaltuutettu).

Taulukko 7. Valtuustoryhmätuen määrä v. 2023 valtuustoryhmittäin

Aluevaltuustoryhmä	Alue- valtuutettujen määrä	Myönnetyn tuen määrä (€) valtuustoryhmittäin
Sosialidemokraattinen aluevaltuustoryhmä	17	102 000
Kokoomuksen aluevaltuustoryhmä	19	114 000
Perussuomalaisten aluevaltuustoryhmä	8	48 000
Kristillisdemokraatit, KD	2	12 000
Vihreä valtuustoryhmä	9	54 000
Svenska folkpartiets fullmäktigegrupp	2	12 000
Keskustan valtuustoryhmä	3	18 000
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	6	36 000
Liike Nyt aluevaltuustoryhmä	2	12 000
Aluevaltuustoryhmä Valta kuuluu kansalle	1	6 000
Kaikki yhteensä	69	414 000

Konsernipalvelujen toimiala

Konsernipalvelujen toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Konsernipalveluiden toimiala tuottaa hyvinvointialueella ja sen toimialoille hallinnollisia ja muita asiantuntija- ja tukipalveluita ja näin auttaa koko hyvinvointialuetta sen perustehtävän toteuttamisessa. Lähes kaikki hyvinvointialueen ei-kliiniset tukipalvelut tuotetaan konsernipalveluiden toimialalla. Konsernipalvelut tukee hyvinvointialueen päätöksentekoa ja johtamista, vastaa strategian valmistelusta ja varmistaa hyvän hallintotavan noudattamisen hyvinvointialueella.

Konsernipalveluiden toimiala jakautuu kahdeksaan palvelualueeseen: hallintopalveluihin, talouspalveluihin, tietohallintoon, henkilöstöhallintoon, järjestämisen tukeen ja hankintoihin, viestintään, asiantuntija- ja kehittämisspalveluihin sekä tilakeskukseen.

Hallintopalveluissa tuotetaan laki- ja päätöspalvelut sekä kirjaamo- ja asiakaspalvelut, mikä sisältää myös hyvinvointialueen arkistopalvelut.

Talouspalveluissa vastataan talouden suunnittelusta ja seurannasta, hyvinvointialueen rahoitustoimesta, konsernilaskennasta ja myyntireskontrasta, asiakasmaksuista ja ostoreskontrasta sekä muista laskentapalveluista ja strategisesta vuosisuunnittelusta.

Tietohallinto vastaa hyvinvointialueella käytössä olevista järjestelmistä, perustietotekniikasta, verkoista sekä arkkitehtuurista ja tiedolla johtamisesta, mikä pitää sisällään hyvinvointialueen tietoaltaan toiminnan, tietohallinnon asiakkuus-, kehittämis- ja ict-palveluista sekä jatkuvista ict-palveluista. Tietohallinto varmistaa hyvinvointialueen työntekijöille toimivat järjestelmät ja tietoturvallisen ympäristön.

Henkilöstöpalvelut vastaavat hyvinvointialueen henkilöstökäytännöistä, henkilöstön saatavuuden tuesta, henkilöstösuunnittelusta, toimivista henkilöstöprosesseista ja palkanmaksusta, oppimisen ja uudistumisen palveluista sekä resurssipalveluista.

Järjestämisen tuessa hoidetaan hyvinvointialueen hankintatoimi ja keskitetty valvonta sekä varsinainen järjestämisen tuki, mikä pitää sisällään esimerkiksi tuotantotapa-analyysien tuottamisen hyvinvointialueen päätöksenteon tueksi.

Viestinnässä hoidetaan hyvinvointialueen viestinnän koordinointi ja kehittäminen, hyvinvointialueen mediasuhteet sekä käännös- ja kielipalvelut sekä verkkosivujen rakentamisesta ja ylläpitämisestä niin, että asiakkaat löytäisivät helposti ja oikea-aikaisesti tietoa hyvinvointialueen palveluista. Viestintä tekee yhteistyössä henkilöstöhallinnon kanssa hyvinvointialueen rekrytointimarkkinointia.

Asiantuntija- ja kehittämisspalvelut vastaavat hyvinvointialueen tutkimus-, kehittämis-, osaa- mis- ja innovaatiopalveluista (TKIO) sekä hyvinvointia ja terveyttä, järjestöyhteistyötä sekä osallisuutta edistävästä toiminnasta ja niiden koordinoinnista.

Tilakeskus vastaa hyvinvointialueen toimitilaverkkosuunnittelusta, hyvinvointialueen käyttöön tulevien toimitilojen investointien suunnittelusta sekä rakennushankkeiden yleisaikataulujen laadintaan ja seurantaan liittyvistä tehtävistä. Tilakeskus vastaa hyvinvointialueen palvelujen järjestämistä varten tarvittavien toimitilojen rakennuttamisesta ja vuokraamisesta sekä toimitiloihin liittyvien kiinteistö- ja käyttäjäpalveluiden järjestämisestä ja sisäisten asiakkuuksien hoidosta. Tilakeskus vastaa myös sosiaalisin perustein vuokrattavien asuntojen vuokrauksesta ja asukasisännöinnistä toimien yhteistyössä sosiaalipalveluiden kanssa.

Konsernipalveluiden tehtävät ovat lakisääteisiä (hallinnolliset veloitteet) tai niillä suoraan tuetaan hyvinvointialueen muita toimialoja lakisääteisten veloitteiden toteuttamisessa, hyvinvointialueen tuloksellisessa johtamisessa sekä kaikkien hyvinvointialueen työntekijöiden arjen sujumisessa.

Konsernipalvelujen toimialalla työskenteli vuoden 2023 lopussa 384 henkilöä, joista vakinaisia oli 312 ja määräaikaisia 72. Konsernipalvelujen toimialan henkilöstömäärään sisältyi palvelutuotantotoimialoilla työskentelevä varahenkilöstö, noin 100 henkilöä, sekä noin 60 valtion erillishoidetuksella toimivaa hanketyöntekijää.

Työntekijöiden keskiarvoikä oli 44,4 vuotta. Yli 60-vuotiaiden osuus koko konsernipalvelujen toimialan henkilöstöstä oli 9,6 %. Kokoaikaisessa virassa tai toimessa konsernipalvelujen henkilöstöstä oli 93,78 % ja osa-aikaisessa 5,44 %. Kumulatiivinen lähtövaihtuvuus oli 23,30 % (tammi-joulukuu 2023).

Järjestämisvastuun siirto vuoden 2023 alussa oli valtava ponnistus konsernipalveluiden toimialalle. Juuri konsernipalveluissa suurin osa hoidettavista tehtävistä oli täysin uusia, joita hoitamaan ei välttämättä siirtynyt kunnilta lainkaan työntekijöitä. Järjestämisvastuun siirron osalta koko hyvinvointialueen kannalta oli kriittistä se, miten siihen liittyvät haasteet ja ongelmat pystyttiin ratkaisemaan konsernipalveluiden hallinnoiman eskalaatiomallijohtamisen kautta. Vuotta 2023 leimasi samaan aikaan monien prosessien keskeneräisyys ja samaan aikaan erittäin kiivas organisaatioiden rakentaminen sekä nopeatempoinen ongelmanratkaisu.

Toimialan palvelutuotanto ja sen kehittäminen vuonna 2023

Vuoden alusta, järjestämisvastuun siirron yhteydessä, konsernipalveluiden kautta koordinoitiin koko hyvinvointialueen ns. "eskalaatiojohtamisen malli", jonka avulla pystyttiin ratkaisemaan järjestämisvastuun siirtoon liittyneet käytännön haasteet, esimerkiksi prosessien tai tietojärjestelmien toimivuuden osalta. Mallia toteutettiin koko hyvinvointialueen laajuisena, ja kaikki toimialat osallistuivat tähän niin, että järjestämisvastuu saatiin, huomattavista haasteista ja äärimmäisen kiireisestä aikataulusta huolimatta, toteutettua asiakkaiden ja henkilöstön kannalta turvallisesti.

Vuoden 2023 osalta palvelutuotannon käynnistäminen ylipäättään oli suuri ponnistus. Järjestämisvastuun siirron yhteydessä suurimmat organisatoriset sekä työn sisältöön liittyvät muutokset tapahtuivat juuri konsernipalveluissa, joissa otettiin käyttöön lukuisia uusia työkulkuja ja tietojärjestelmiä. Monin osin nämä heijastuivat myös laajemmin hyvinvointialueen työntekijöiden arkeen, mutta silti muutos itsessään heti vuodenvaihteessa 2023 oli suurin konsernipalveluissa.

Vuoden alusta alkaen hallintopalveluissa tuotettiin poliittisen päätöksenteon sekä viranhaltijapäätöksenteon tuki ja nämä osa-alueet toimivat hyvän hallintotavan mukaisesti. Hallintosääntöä pystyttiin, yhteistyössä luottamushenkilöiden kanssa, päivittämään vuoden mittaan siten, että se palveli koko hyvinvointialueen toimintaa. Myös sähköisiä asiakaspalveluita tietopyynnöissä pilotoitiin, ja ryhdyttiin valmistelemaan hyvinvointialueelle siirtyneiden arkistojen yhdistämistä.

Talospalveluissa suoritettiin talouden perusprosessien siirto Vantaan ja Keravan kaupunkien järjestelmistä hyvinvointialueen järjestelmiin niin, että laskut saatiin maksettua ja lähetettyä ajallaan. Yhteistyössä henkilöstöhallinnon kanssa saatiin varmistettua henkilöstölle palkanlaskentapalveluiden toimivuus. Vaikka tällä osa-alueella olikin poikkeuksellisen kiireinen valmistelu ja monin osin hyvinvointialueelle siirtyneet lähtötiedot olivat puutteelliset, saatiin nopealla reagoinnilla ihmisten palkkavirheisiin paikattua hankalaa lähtötilannetta niin, että tähän palveluun oltiin pääosin tyytyväisiä.

Kriittinen osa turvallista järjestämisvastuun siirtoa olivat toimivat tietotekniikan peruspalvelut, jotka olivat ehtona sille, että hyvinvointialueen järjestelmät toimivat ja toisaalta, että toimintayksiköissä voitiin käyttää työssä tarpeellisia työkaluja. Yksittäisenä muutoksena hyvinvointialueen ict-järjestelmien, verkkojen ja laitteiden siirto kaupunkien ympäristöstä oli kaikkein suurin, niin taloudellisesti kuin työmäärällisestikin, ja sitä tehtiin porrastetusti koko vuosi.

Konsernipalveluissa käynnistettiin lukuisia hyvinvointialueen kannalta olennaisia asiantuntijapalveluita. Suurin osa näistä palveluista oli aiemmin koordinoitu kaupunkien keskushallinnoissa ja nyt tehtävät siirtyivät kokonaisuudessaan hyvinvointialueen hoidettaviksi. Muutamia erityisen tärkeitä olivat esimerkiksi talouden ja toiminnan raportoinnin käyttöönotto ja kehittäminen sekä tietoaltaan tuotantokäyttöön vieminen, mikä palveli koko hyvinvointialueen raportointitarpeita. Tilahallinnan ratkaisut otettiin uusina käyttöön. Hyvinvointialueen TKIO-rakenteet pystytettiin ja organisaation yhteinen kehittämismalli luotiin ja otettiin käyttöön.

Hyvinvointialueen digitaalinen kehittämisen jäsentämiseksi laadittiin digitaalisen kehittämisen tiekartta ja käynnistettiin sen mukaiset digikehittämisen kärkihankkeet. Hankintojen tueksi laadittiin hankintaohjeet ja toimivat sisäiset prosessit hankintojen, sopimushallinnan ja hinnanmuutosneuvottelujen yhdenmukaiseksi toteuttamiseksi hyvinvointialueella. Hankintastrategiaa valmisteltiin siten, että se voidaan tuoda päätöksentekoon vuonna 2024. Toimintamalli tuotantotapa-analyyseihin toteuttamiseen luotiin ja ensimmäiset tuotantotapa-analyyseihin tulokset esiteltiin hyvinvointialueen johtoryhmälle sekä aluehallitukselle.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet luotiin ja niitä koordinoitiin konsernipalveluiden toimesta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työhön osallistettiin laajasti toimialoja sekä erityisesti lähidemokratia- ja osallisuuslautakuntaa. Vantaan ja Keravan aluevaltuusto hyväksyi alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman 2023–2025 kokouksessaan 12.12.2023. Järjestöavustusten jakoperusteet luotiin ja valmistelu koordinoitiin konsernipalveluista.

Johtamisen kehittämisen panostettiin. Valmentavan johtamisen valmennukset johtoryhmille ja esihenkilöille aloitettiin ja johtamista mittaava pulssikysely otettiin käyttöön ohjaamaan arjen johtamista. Hyvinvointialueen rekrytointia ja rekrytointimarkkinointia kehitettiin johdonmukaisesti ja panostettiin monikielisen viestinnän kehittämiseen.

Konsernipalveluiden koordinoimana valmisteltiin myös hyvinvointialueen hallinnon tärkeimpiä dokumentteja sekä niiden seuranta. Talousarvion ja hyvinvointialueen strategian ohella koordinoitiin uudistusohjelman valmistelua, millä pyritään vastaamaan hyvinvointialueen lyhyen ja pitkän tähtäimen rahoitushaasteisiin. Konsernipalveluissa myös koordinoitiin hyvinvointialueen omistajaohjausta sekä edunvalvontaa erityisesti ministeriöiden suuntaan.

2.2.1.2 Erikoissairaanhoido

Talousarvion toteutuminen 2023

ERIKOISSAIRAANHOITO (1000 €)	TA 2023 (Alkuperäinen AV 20.12.22)	Talousarvio- muutos	TA 2023 (Muutettu TA)	TP 2023	Ero (€) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (%) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (€) TP vs TA (Muutettu TA)	Ero (%) TP vs TA (Muutettu TA)
TOIMINTATUOTOT	1 300	0	1 300	800	-500	-38,5 %	-500	-38,5 %
MYYNTITUOTOT	1 300	0	1 300	800	-500	-38,5 %	-500	-38,5 %
TOIMINTAKULUT	-335 775	-11 849	-347 624	-364 960	-29 185	-8,7 %	-17 336	-5,0 %
HENKILÖSTÖKULUT	-4 000	4 000	0	0	4 000	100,0 %	0	
PALVELUJEN OSTOT	-331 775	-15 849	-347 624	-364 958	-33 183	-10,0 %	-17 334	-5,0 %
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	0	-3	-3		-3	
TOIMINTAKATE	-334 475	-11 849	-346 324	-364 160	-29 685	-8,9 %	-17 836	-5,2 %

Erikoissairaanhoidon tuotot vuonna 2023 olivat 0,8 milj. euroa ja toimintakulut 365,0 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon talousarviomäärärahaan sisältyi palvelujen käyttöön perustuvan jäsenmaksuosuuden lisäksi ensihoidon ja lääkärihelikopteritoiminnan, myrkytystietokeskuksen sekä hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetuksen kustannusosuudet.

Toimintatuotot (valtiolta saadut korvaukset kotoutumislain piirissä olevien maahanmuuttajien suurista sairaalakustannuksista) toteutuivat 0,5 milj. euroa pienempänä ja toimintakulut toteutuivat 29,2 milj. euroa suurempina kuin alkuperäinen talousarvio. Tulos (toimintakate) oli 29,7 milj. euroa heikompi kuin alkuperäinen talousarvio.

Aluevaltuusto korotti 12.12.2023 erikoissairaanhoidon menomäärärahaa hyvinvointialueen esityksen mukaisesti 11,8 milj. eurolla. Menomäärärahan muutostarve perustui pääosin palvelusopimuksen mukaisesta palvelujen käytön perusteella tasattavaan lisälaskutukseen, joka oli n. 10,4 milj. euroa vuonna 2023.

Tämän lisäksi Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto antoi lausunnon HUS-yhtymän alijäämien käsittelystä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kirjanpidossa kirjauskäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi 20.12.2023. Arvio HUSille 2022 ja 2023 kertyneestä alijäämästä oli noin 93,0 milj. euroa. Hyvinvointialueiden osuus alijäämästä jaettiin palvelujen käytön perusteella. Ohjeistuksen mukainen HUS-yhtymän alijäämän kattaminen lisäsi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen HUS-menoja 18,6 milj. euroa.

Muutetun talousarvion menomääräraha ylittyi 17,3 milj. eurolla.

HUS-yhtymä tuottaa lähes kaikki Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon palvelut. HUSin omistus siirtyi Uudenmaan neljälle hyvinvointialueelle ja Helsingin kaupungille vuoden 2023 alusta huhtikuussa 2022 allekirjoitetulla perustamissopimuksella. HUS-yhtymä on järjestämisvastuussa niistä erikoissairaanhoidon toiminnoista, joista laissa erikseen säädetään tai joista sovitaan HUS-järjestämissopimuksessa.

Alueellisena yhteistyönä valmisteltu, lainsäädännön edellyttämä HUS-järjestämissopimus hyväksyttiin aluevaltuustossa 12.6.2023. Järjestämissopimuksessa määriteltiin strategisen, taktisen ja operatiivisen ohjaus- ja yhteistyömalli eri organisaatiotasolle. Strategisen tason ylimmän johdon yhteistyökokous kokoontui noin kuukausittain. Taktisen tason ja operatiivisen tason ikäkausikohtaiset ryhmät työskentelivät koko vuoden järjestämissopimuksen asettamien tavoitteiden toimeenpanemiseksi.

Erikoissairaanhoidon jonotilanne oli edellisvuotta vaikeampi; vuoden lopussa lähes joka neljäs oli jonottanut yli 6 kuukauden hoitotakuuajan. Eniten hoitotakuuajan ylittäneitä potilaita oli ortopedian erikoisalalla. Erikoissairaanhoidon osastoilta jatkohoitoon siirtyvien jonotusajat lyhenivät ja siirtoviivemaksut vähentyivät oleellisesti vuoden loppua kohden sairaala- ja vanhuspalvelujen tekemällä yhteistyöllä. Vuoden ensimmäisellä vuosineljänneksellä siirtoviivepäiviä oli 1 238 kpl, viimeisellä 196 kpl.

2.2.1.3 Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala

Talousarvion toteutuminen 2023

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PALVELUT (1 000 €)	TA 2023 (Alkuperäinen AV 20.12.22)	Talous- arvio- muutos	TA 2023 (Muutettu TA)	TP 2023	Ero (€) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (%) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (€) TP vs TA (Muutettu TA)	Ero (%) TP vs TA (Muutettu TA)
TOIMINTATUOTOT	5 279	0	5 279	5 695	416	7,9 %	416	7,9 %
MYYNTITUOTOT	2 938	60	2 998	3 223	284	9,7 %	224	7,5 %
MAKSUTUOTOT	2 115	-120	1 995	2 323	208	9,8 %	328	16,5 %
TUET JA AVUSTUKSET	216	60	276	110	-106	-49,0 %	-166	-60,1 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	10	0	10	39	29	290,6 %	29	294,3 %
TOIMINTAKULUT	-142 387	-17 083	-159 470	-157 961	-15 573	-10,9 %	1 510	0,9 %
HENKILÖSTÖKULUT	-55 787	-4 993	-60 780	-59 789	-4 002	-7,2 %	991	1,6 %
PALVELUJEN OSTOT	-75 035	-12 284	-87 319	-86 844	-11 809	-15,7 %	475	0,5 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 110	-51	-1 160	-990	119	10,7 %	170	14,7 %
AVUSTUKSET	-1 872	487	-1 386	-1 545	327	17,5 %	-160	-11,5 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-8 583	-242	-8 825	-8 791	-208	-2,4 %	33	0,4 %
TOIMINTAKATE	-137 108	-17 083	-154 191	-152 266	-15 158	-11,1 %	1 925	1,2 %

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan tuotot vuonna 2023 olivat 5,7 milj. euroa ja toimintakulut 158,0 milj. euroa.

Toimintatuotot toteutuivat 0,4 milj. euroa suurempina ja toimintakulut toteutuivat 15,6 milj. euroa suurempina kuin alkuperäinen talousarvio. Merkittävimmät ylitykset toteutuivat asiakaspalveluiden ostoissa (10,3 milj. euroa) ja työvoiman vuokrauksessa (1,3 milj. euroa). Henkilöstömenot ylittivät talousarvion 4,0 milj. euroa. Toimialan tulos (toimintakate) oli 15,2 milj. euroa heikompi kuin alkuperäisessä talousarviossa.

Talousarviomuutos muutos sisältää syksyllä tehdyt toimialojen väliset kohdennukset, joiden suuruus ja oikea kohdentuminen ei ollut talousarviota laadittaessa tiedossa sekä aluevaltuuston 12.12.2023 hyväksymän määrärahamuutokset hyvinvointialueen toimintakatteeseen.

Toimintakatteen muutos korotti toimialan menomäärärahaa 17,1 milj. eurolla. Menomäärärahan korotus koostui pääosin asiakaspalveluiden ostoista (10,8 milj. euroa) ja työvoimanvuokrauksesta (1,2 milj. euroa). Henkilöstömenojen ennakoitiin toteutuvan 5 milj. euroa talousarviota suurempana. Toimialan tuotot ylittivät talousarvion 0,4 milj. eurolla. Toimintatuottoja toteutui ennakoitua enemmän pääasiassa pakolaisista maksettavista korvauksista.

Muutettuun talousarvioon verrattuna tulot ylittyivät 0,4 milj. euroa ja menot alittuivat 1,5 milj. euroa.

Toimialan tulos (toimintakate) oli 1,9 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan tehtävä on edistää hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia järjestämällä lakisääteisiä ennaltaehkäiseviä, tukea antavia ja korjaavia sosiaali- ja terveyspalveluja. Toimiala jakautuu perheiden ennaltaehkäisevien, perheitä tukevien sekä perheiden erityispalvelujen palvelualueisiin.

Perheiden ennaltaehkäisevien palvelujen palvelualue tarjoaa hyvinvointialueen lapsille, nuorille ja perheille ennaltaehkäiseviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Se kattaa neuvolapalvelut, lapsiperheiden kuntoutus- ja lääkäripalvelut sekä opiskeluhuollon esi- ja perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Opiskeluhuollon palvelut pitävät sisällään koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä psykologien ja kuraattorien palvelut. Psykologi- ja kuraattoripalvelut siirtyivät 1.1.2023 alkaen Vantaan ja Keravan kaupunkien kasvatuksen ja oppimisen / kasvatuksen ja opetuksen toimialoilta hyvinvointialueen järjestämisvastuulle osaksi opiskeluhuollon palveluja.

Perheitä tukevien palvelujen palvelualue tuottaa hyvinvointialueen lapsiperheille ja nuorille tukea antavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Lapsiperheiden sosiaalityön palvelut kattavat lapsiperheiden sosiaalityön ja palvelutarpeen arvioinnin, lapsiperheiden varhaisen tuen palvelut sekä sosiaali- ja kriisipäivystyksen. Lapsiperheiden psykososiaaliset palvelut vastaavat perheneuvola- ja perheoikeudellisista palveluista sekä nuorten psykososiaalisista palveluista.

Perheiden erityispalvelujen palvelualue tarjoaa hyvinvointialueen perheille lastensuojelun palveluja. Lastensuojelun avohuollon palveluihin kuuluvat avohuollon sosiaalityön ja lastensuojelun kotiin vietävät palvelut sekä Kuuselan perhekuntoutuskeskus. Lastensuojelun sijaishuollon palvelut pitävät sisällään sijaishuollon sosiaalityön palvelut, lasten ja nuorten vastaanotto toiminnan ja kuntouttavan sijaishuollon palvelut.

Toimialalla työskenteli 31.12.2023 yhteensä 1 101 henkilöä, joista vakinaisia oli 903. Henkilöstöstä 443 työskenteli perheiden ennaltaehkäisevien palvelujen palvelualueella, 326 perheitä tukevien palvelujen palvelualueella, 325 perheiden erityispalvelujen palvelualueella ja loput toimialan hallinnossa. Työntekijöiden keski-ikä oli 42,5 vuotta. Yli 60-vuotiaiden osuus toimialan henkilöstöstä oli 7,1 % (78 hlöä). Yleisimmät tehtävänimikkeet toimialalla olivat sosiaaliohjaaja (248), terveydenhoitaja (203), sosiaalityöntekijä (152), psykologi (83) ja kuraattori (75). Määräaikaisesta henkilöstöstä suurin osa oli avoimen viran hoitajia tai perhe-/hoitovapaan sijaisia. Vakituisen henkilöstön kumulatiivinen lähtövaihtuvuus oli 13,09 % (tammi-joulukuu 2023).

Palveluja tuotettiin sekä omana toimintana että ostopalveluina. Ostopalvelut painottuvat tällä hetkellä erityisesti lastensuojelun laitospalveluissa sekä kotiin annettavissa palveluissa. Henkilöstön saatavuushaasteiden vuoksi esimerkiksi lääkäri- ja psykologipalveluja tuotettiin osittain myös vuokratyövoimalla. Lisäksi tilanteissa, joissa lääkäriä ei ole ollut mahdollista saada kouluille, perheille tarjottiin maksusitoumusmahdollisuutta kouluterveystarkastukseen yksityiselle palveluntuottajalle. Palvelujen tarkoituksenmukaisia tuotantotapoja analysoidaan ja arvioidaan yhteistyössä konsernipalveluihin sijoittuvan järjestämisen tuen yksikön kanssa. Vuonna 2023 tehdyn lastensuojelun laitoshoidon tuotantotapa-analyysin johtopäätökset on otettu huomioon laitoshoidon palvelutuotannon suunnittelussa.

Palvelutoiminnan siirto toteutettiin onnistuneesti, ja asiakastyö jatkui katkotta ja ilman vakavia häiriöitä. Siirtoa oli valmisteltu huolellisesti johdon sekä henkilöstön tiiviillä yhteistyöllä. Osaavan henkilöstön ja lähijohtajien joustavuus ja sitkeys olivat keskeinen tekijä sille, että palvelujen saatavuus ja laatu saatiin useilla mittareilla jopa paranemaan vuoden kuluessa samaan aikaan kun järjestäytyminen ja uuden organisaation käynnistäminen ja vakauttaminen veivät myös voimavaroja.

Toimialalle siirtyi isoja tehtäväkokonaisuuksia (ennaltaehkäisevä terveydenhuolto, opiskeluhoito) myös muilta toimialoilta ja kunnista. Muutoksen johtamiseen ja yhteistyöhön palvelualueiden välillä panostettiin vahvasti. Toimialan lähtövaihtuvuus oli kohtuullisella tasolla, ja sekä työhyvinvointikyselyjen että asiakaspalautteiden tulokset olivat hyvällä tasolla.

Toimialan palvelutuotanto ja sen kehittäminen vuonna 2023

Toimialan palvelukyky v. 2023

Palvelujen saatavuus oli vuonna 2023 varsin hyvä: joissakin palveluissa oli haasteita johtuen jonotilanteesta sekä rekrytointivaikeuksista. Palveluvajeesta johtuvia puutteita täydennettiin mm. asiakkaille hankittavilla ostopalveluilla. Henkilöstön saatavuustilanne oli kriittinen lääkäreiden, psykologien, sosiaalityöntekijöiden, puheterapeuttien, lähihoitajien sekä lastensuojelulaitosten ohjaajien osalta.

Neuvolapalveluissa terveydenhoitajien terveystarkastuksiin pääsy toteutui vuoden 2023 aikana pääsääntöisesti tarpeeseen perustuvassa aikaikkunassa. Neuvolan puhelinpalvelun puhelut hoidettiin saman päivän aikana.

Laajojen ja määräaikaisten kouluterveydenhuollon tarkastusten toteutumisprosentti oli syyslukukaudella 2023 30,7 % ja tavoiteprosentti 47 % (opiskeluhoollon toteumien seurantakausi on lukuvuosi, ei kalenterivuosi). Synnä tavoitteesta jäämiseen oli lakisääteisten lisäkäyntien tarve, kuten ADHD:n diagnostiikka ja hoito. ADHD-hoitopolun kehittämistyö jatkuu edelleen.

Toisen asteen opiskeluhoollon osalta psykologien täyttöaste parani loppuvuoden aikana. Myös perusopetuksessa kaikille kouluille ja oppilaitoksille pystyttiin nimeämään psykologi.

Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä käynnistettiin ja se on toiminnassa. Koulutuksen järjestäjien yhteistyöryhmiin osallistuttiin sovitus- ja yhdyspintatyöskentely käynnistyi ja oli toiminnassa usean tason rakenteissa.

Lastensuojeluilmoituksia vastaanotettiin vuoden aikana 16387 kappaletta. Lastensuojeluilmoitusten määrä kasvoi 12 % edelliseen vuoteen verrattuna. Ilmoitukset pystyttiin pääsääntöisesti käsittelemään lakisääteisessä 7 vuorokauden määräajassa. Palvelutarpeen arviointeja valmistui vuoden aikana 2 559 kappaletta, joista 63,7 % valmistui lakisääteisessä 3 kuukauden määräajassa. Syyt viiveisiin johtuivat lisääntyneistä lastensuojeluilmoituksista sekä henkilöstövajeesta. Kiireelliset ja päivystykselliset tilanteet pystyttiin hoitamaan viivytyksettä. Perhesosiaalityön asiakasmäärä kasvoi vuoden aikana 21 %.

Perheneuvolapalveluissa onnistuttiin purkamaan jonot kasvatus- ja perheneuvonnan tiimeissä sekä perheasioiden sovittelussa. Yksikössä panostettiin työn koordinointiin ja prosessien sujuvoittamiseen. Ensitapaaminen kasvatus- ja perheneuvontaan järjestyi keskimäärin 52 vuorokaudessa. Nuorten psykososiaalisiin palveluihin pääsy pysyi hyvällä tasolla koko vuoden. Joulukuussa palveluun pääsi keskimäärin 28 vuorokaudessa. Lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelujen kehittämistyö ja muutosvalmistelu saatiin valmiiksi vuoden loppuun mennessä. Muutokset toteutettiin niin, että palvelutuotantoon ei tullut katkoksia. Keskivaikeiden ja komplisoituneiden häiriöiden hoito toteutetaan v. 2024 alusta alkaen terveydenhuoltolain mukaisesti keskitetyn yksikön kautta, ja integraatio sosiaalipalveluihin varmistetaan konsultaatorakenteiden ja työpariuksien avulla. Tällä kehittämisellä pyritään selkeyttämään palvelurakennetta ja vähentämään erikoissairaanhoidon tarvetta.

Lastensuojelun avohuollon sosiaalityöntekijöiden saatavuushaasteet jatkuivat, ja siksi kaikille avohuollon asiakkuudessa oleville lapsille ei voitu nimetä lapsen asioista vastaavaa sosiaalityöntekijää.

Lastensuojelun avohuollossa oli vuoden lopussa 1 259 asiakasta ja sijaishuollossa 744 asiakasta. Muutos vuoden 2023 alusta oli avohuollossa -10 % ja sijaishuollossa +7 %. Kiireellisten sijoitusten määrä väheni 8 % edellisvuoteen verrattuna. Huostaanottopäätösten määrä kasvoi 18 % edellisvuodesta. Lukema noudattaa vuosittaisen vaihtelun trendiä. Vuoden 2023 määrä vastaa vuosien 2020–2021 tasoa. Avohuollon asiakasmäärän osuus alueen 0–17 vuotiaista laski vuoden aikana 2,6 %:sta loppuvuoden 2,2 %:iin.

Omien lastensuojelulaitosten palvelukyky ja palvelun saatavuus olivat vuonna 2023 hyvällä tasolla. Sijaishuollon laitoshoidon ostopalveluissa oli valtakunnallisia saatavuushaasteita etenkin vaativan tason laitoshoidon osalta, sillä palvelutarjonta ei vastaa kasvanutta kysyntää ja vaativahoitosisimpien lasten palvelutarpeita.

Palvelujen kehittäminen v. 2023

Palveluja kehitettiin kokoamalla niitä perhekeskustoimintamallin alle, mihin kuuluu toimialan palvelujen lisäksi kuntien ja järjestöjen toimijoita. Mallissa perheen tarvitsemat ammattilaiset ja palvelut kootaan yhteen, ja työnjaosta sovitaan yhdessä perheen ja monialaisen tiimin kanssa. Henkilöstölle valmisteltiin yhteistyöfoorumia neljälle toiminnalliselle perhekeskus-alueelle. Perhekeskusyhteistyö käynnistyi lähijohtajille järjestetyllä perehdytystilaisuudella lokakuussa. Lisäksi kunnille ja järjestöille pidettiin kaksi kumppanuustilaisuutta ja järjestettiin perhekeskuskehittämisen seminaari.

Toimialan neuvonta- ja ohjauspalveluja kehitettiin kohti selkeää ja yhteneväistä kokonaisuutta. Strategisena tavoitteena on tarjota neuvontaa ja ohjausta monikanavaisesti ja monikielisesti sekä tehdä tehokasta asiakasohjausta järjestöjen palveluihin. Neuvolan ja kuntoutuspalvelujen yhteinen neuvonta- ja ohjauspalvelu käynnistyi marraskuussa 2023, ja lapsiperheiden neuvonnan ja ohjauksen tiimi aloitti toimintansa huhtikuussa 2023. Perheoikeudellisissa palveluissa uudistettiin lastenvalvojen puhelinneuvonta- ja ajanvarauspalvelu palvelun saatavuuden parantamiseksi.

Opiskeluhuollossa aloitettiin monialainen kehittämisprosessi. Henkilöstö osallistui työpajojen, koulutuksen ja työssä toteutettavien tehtävien kautta kehittäjäyhteisöön. Lisäksi 33 työntekijää aloitti oppisopimuksena toteutettavan asiakaslähtöisen tuotekehitystyön erikoissammattitutkinnon suorittamisen v. 2023.

Lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelujen järjestämistapa ja muutokseen liittyvät toimenpiteet saatiin valmiiksi vuoden loppuun mennessä. Keskivaikeiden ja komplisoituneiden häiriöiden hoito toteutetaan v. 2024 alusta alkaen terveydenhuoltolain mukaisesti keskitetyn yksikön kautta ja palveluintegraatio esimerkiksi sosiaalipalveluihin ja opiskeluhoillon palveluihin varmistetaan konsultaatorakenteiden ja työpariuksien avulla. Muutoksella pyritään selkeyttämään palvelurakennetta ja vähentämään erikoissairaanhoidon tarvetta.

Lastensuojelussa rikoksilla oireilevien nuorten tukemiseksi ja nuorisoriikollisuuden ehkäisemiseksi tehtiin tiivistä yhteistyötä Vantaan ja Keravan kaupunkien, poliisin ja järjestöjen kanssa. Vakavilla rikoksilla oireilevien nuorten tukena toimivassa Ri-O-hankkeessa saatiin hyviä tuloksia MDFT-interventiosta (Multidimensional Family therapy). MDFT-interventiosta mukana olleista nuorista 78 % asui intervention jälkeen kotona huoltajiensa kanssa. Sijaishuollon järjestämisen tapojen sekä oman palvelutuotannon ja ostopalveluiden suhteen tarkastelemiseksi toteutettiin tuotantotapa-analyysi. Syksyn aikana tehtiin toimenpidesuunnitelma ja käynnistettiin toimenpiteitä laitusrakenteen kehittämiseksi ja muuttamiseksi.

Palvelutoiminnan seurantamittarit

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion toiminnan tunnusluvut 2023			
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Lastensuojelun ja erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kk määräajassa (THL raportointi)	57,6% ⁴	100 %	63,7%
Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuukausikeskiarvo, osuus 0--17-vuotiaista	2,6 % ²	2,6 %	2,2 %
Perheneuvolapalvelujen odotusaika palveluihin pääsyyn (keskiarvo vrk), poikkileikkaus raportointikauden viimeinen kk, jonossa olevat	-	90 vrk *	52 vrk
Kouluterveydenhuollon laajoihin ja määräaikaisiin terveystarkastuksiin osallistuneiden osuus oppilasmäärästä	-	100 %	30,7% **
Opiskeluhuollon kuraattorille pääsy tarvittaessa 7 päivässä, % osuus	Perusopetus: 77 % ² , 90 % ³	100 %	***
Opiskeluhuollon psykologille pääsy tarvittaessa 7 päivässä, % osuus	Perusopetus: 73,5 % ² , 93 % ³	100 %	Perusopetus 74,7 % Toinen aste 85,1 % ****
TP 2022 selitteet: HVA ¹ , Vantaa ² , Kerava ³ , THL:n tilasto ⁴ * hv-alueen keskiarvo v. 2023 ** 9/2023 lähtien toteuma on lukuvuodelta 1.7.2023-30.6.2024 (Vantaa ja Kerava). Tavoite joulukuun loppuun mennessä 47 %. *** Tietoa ei ole saatavilla raportointijankohtana teknisistä syistä. **** Esiopetuksen mittaria ei voi tällaisenaan soveltaa, koska asiakkuus alkaa eri tavalla kuin perusopetuksessa ja 2. asteella.			

2.2.1.4 Vanhusten palvelujen toimiala

Talousarvion toteutuminen 2023

VANHUSTEN PALVELUT (1 000 €)	TA 2023 (Alkuperäinen AV 20.12.22)	Talous- arvio- muutos	TA 2023 (Muutettu TA)	TP 2023	Ero (€) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (%) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (€) TP vs TA (Muutettu TA)	Ero (%) TP vs TA (Muutettu TA)
TOIMINTATUOTOT	32 127	-1 000	31 127	30 849	-1 278	-4,0 %	-278	-0,9 %
TOIMINTAKULUT	-174 666	-12 814	-187 480	-183 825	-9 159	-5,2 %	3 655	1,9 %
HENKILÖSTÖKULUT	-53 608	1 606	-52 003	-52 141	1 467	2,7 %	-138	-0,3 %
PALVELUJEN OSTOT	-102 116	-15 261	-117 376	-115 296	-13 180	-12,9 %	2 081	1,8 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 155	94	-2 061	-2 047	108	5,0 %	14	0,7 %
AVUSTUKSET	-5 094	0	-5 094	-4 477	617	12,1 %	617	12,1 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-11 692	748	-10 945	-9 864	1 828	15,6 %	1 081	9,9 %
TOIMINTAKATE	-142 539	-13 814	-156 352	-152 976	-10 437	-7,3 %	3 377	2,2 %

Vanhusten palvelujen toimialan tuotot vuonna 2023 olivat 30,8 milj. euroa ja toimintakulut 183,8 milj. euroa.

Toimintatuotot toteutuivat 1,3 milj. euroa pienempänä ja toimintakulut toteutuvat 9,2 milj. euroa suurempina kuin alkuperäinen talousarvio. Merkittävimmät ylitykset toteutuivat asiakaspalveluiden ostoissa (6,1 milj. euroa), työvoiman vuokrauksessa (6,7 milj. euroa), vammaispalvelulain mukaisissa kuljetuksissa ja ateriapalveluiden ostoissa. Henkilöstömenot alittivat talousarvion 1,5 milj. eurolla, johtuen avoinna olleista vakansseista. Muut toimintakulut alittivat talousarvion 1,8 milj. euroa, johtuen pääosin tilavuokrien kohdistushaasteista. Toimialan tulos (toimintakate) oli 10,4 milj. euroa heikompi kuin alkuperäinen talousarvio.

Talousarviomuutos muutos sisältää syksyllä tehdyt toimialojen väliset kohdennukset, joiden suuruus ja oikea kohdentuminen ei ollut talousarviota laadittaessa tiedossa sekä aluevaltuuston 12.12.2023 hyväksymän määrärahamuutokset hyvinvointialueen toimintakatteeseen.

Talousarviomuutos korotti toimialan menomäärärahaa 12,8 milj. eurolla ja pienensi tulomäärärahaa 1,0 milj. eurolla. Menomäärärahan korotus koostui pääosin asiakaspalveluiden ostoista (8,0 milj. euroa) ja työvoimanvuokrauksesta (6,9 milj. euroa).

Henkilöstömenojen ennakoitiin toteutuvan 1,6 milj. euroa talousarviota matalampina. Tuottojen arvioitua matalampi toteuma aiheutui ennakoitua pienemmistä hoitopäivämaksuista ja hyvinvointialueiden välisestä laskutuksesta.

Muutettuun talousarvioon verrattuna, tulot alittuivat 0,3 milj. euroa ja menot alittuivat 3,7 milj. euroa. Toimialan tulos (toimintakate) oli 3,4 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Vanhusten palvelujen toimialan perustehtävä on vastata Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vanhusväestön lakisääteisistä ja tarpeen mukaisista palveluista. Tehtävänä on mahdollistaa vanhuksen oman näköinen kotona asuminen tai asuminen kodinomaisessa asumisympäristössä elämän loppuun asti. Toimiala on organisoitu kotona asumisen palvelujen palvelualueeseen sekä hoiva-asumisen palvelujen palvelualueeseen.

Kotona asumisen palvelujen palvelualue muodostuu neuvonnan ja asiakasohjauksen, vanhusten palvelujen järjestämisen ja ostopalvelujen sekä kolmen alueellisen kotona asumista tukevien palvelujen tehtäväalueesta. Vanhusten asiakasohjaus vastaa senioriasiakkaiden neuvonnasta ja ohjauksesta, palvelutarpeen arvioinnista sekä päätöksenteosta. Asiakasohjausyksikkö tukee toiminnallaan sekä omaishoito- että muistiperheitä. Gerontologinen sosiaalityö tukee erityistä tukea tarvitsevia vanhuksia. Vanhusasiakkaan asiakassuunnitelman mukaisten palvelujen kokonaisuus toteutetaan yhdessä asiakkaan ja läheisten kanssa. Palvelujen järjestämisestä vaikuttavimmalla tavalla vastaa palvelujen järjestämisen ja ostopalvelujen tehtäväalue. Kotona asumista tukevat palvelut tuottavat asiakkaille kuntouttavaa päivätoimintaa, kotihoitoa, etäkotihoitoa ja kotikuntoutusta sekä yhteisöllistä asumista.

Hoiva-asumisen palvelujen palvelualue muodostuu neljästä hoiva-asumisen tehtäväalueesta, jossa tarjotaan ympärivuorokautista palveluasumista niille vanhuksille, jotka eivät enää pärjää itsenäisesti omassa kodissaan runsaidenkaan kotiin annettavien palvelujen ja apujen turvin. Lisäksi hoiva-asumisessa tarjotaan kuntouttavaa lyhytaikaishoitoa niille vanhuksille, jotka tarvitsevat tilapäisesti ympärivuorokautista hoitoa. Kuntouttavalla lyhytaikaisella hoidolla mahdollistetaan kotona asumisen jatkuminen ja omaishoitajalle tai läheiselle vapaata arjen hoitotyötä. Hoiva-asumisen tavoitteena on tarjota vanhukselle aktiivista asumista, kuntouttavaa hoivaa ja sairauksien hyvää hoitoa kodinomaisessa ympäristössä tukemalla vanhuksen toimintakykyä ja voimavaroja.

Vanhusten palveluissa työskenteli vuoden 2023 lopussa yhteensä 1 200 henkilöä, joista vakinaisia oli 949 ja määräaikaisia 251. Työntekijöiden keski-ikä oli 42,7 vuotta. Yli 60-vuotiaiden osuus koko vanhustalouden henkilöstöstä oli 10,6 % (128 hlöä). Yleisimmät tehtävänimikkeet vanhustaloudessa olivat lähihoitaja (677 hlöä), hoiva-avustaja (95 hlöä), sairaanhoitaja (85 hlöä) ja palveluohjaaja (69 hlöä). Määräaikaisesta henkilöstöstä suurin osa koostui vuosiloman ja perhevapaiden sijaisista (138 hlöä). Vakituisten henkilöstön kumulatiivinen lähtövaihtuvuus oli 26,17 % (tammi-joulukuu 2023).

Vanhustalouden toimialalla palvelut järjestettiin hyvinvointialueen omana toimintana, ostopalveluina sekä palvelusetelillä. Hyvinvointialueen vanhustaloudessa kotihoidossa ostopalvelujen osuus oli noin 23 % ja ympärivuorokautisessa palveluasumisessa noin 70 %. Asiakkaan on mahdollista valita palveluseteli mm. kotihoidon, yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen toteuttamisessa.

Fuusiotyön aikana luotiin rakenteet hyvinvointialueen ohjeistusten mukaisesti vanhuspalvelujen uudelle organisaatiolle sekä laadittiin hyvinvointialueen vanhusten palvelujen palvelukuvaukset sekä niiden myöntämisenperusteet. Seniorineuvonnan uusien yhteystietojen markkinointia toteutettiin jo vuoden 2022 loppupuolella ja tällä varmistettiin asiakkaiden vanhuspalvelujen tavoitettavuutta. Vanhuspalvelujen osalta valmistelutyötä tehtiin tiiviisti Vantaan ja Keravan edustajien kanssa ja tämän myötä siirtymä toteutui hyvin ilman suuria yllätyksiä. Uusien sopimusten, yhteystietojen sekä järjestelmien myötä alkuvuodesta tehtiin paljon yhteistyötä eri toimijoiden kanssa palvelutuotannon yhtenäistämisen ja laadun varmistamiseksi.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vanhuspalvelujen yhdenmukaistaminen jatkui läpi vuoden. Henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden haasteet pakottivat etsimään uudenlaisia ratkaisuja ja monipuolistamaan henkilöstörakennetta, muuttamaan toimintakulttuuria sekä ottamaan käyttöön uudenlaisia palveluja sekä erilaisia teknologisia ratkaisuja.

Luottamusta eri toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kesken (kaupunki, jaostot, vanhusneuvosto, eri toimialat, palveluntuottajat, järjestö) rakennettiin mm. viestintää vahvistaen ja yhdessä toimintaa kehittämällä. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma vuosille 2023–2025 luotiin laajalla verkostoyhteistyöllä. Suunnitelmaan liitettiin ikäryhmäkohtaiset suunnitelmat, joita työstettiin ikäryhmäkohtaisissa hyvinvointityöryhmissä. Hyvinvointia ja terveyttä edistävän työn kehittäminen rakennettiin yhdessä hyvinvointialueen eri toimialojen edustajien ja luottamuselinten edustajien kanssa yhdessä. Kaupungit, järjestöt, HUS ja kolmannen sektorin toimijat pääsivät mukaan kehittämiseen osallistavan työtavan myötä.

Toimialan palvelutuotanto ja sen kehittäminen vuonna 2023

Toimialan palvelukyky v. 2023

Vuoden 2023 lopussa 75-vuotta täyttäneistä kotona asuvia oli 93,7 % tavoitteen ollessa 93,4 %. Seniorineuvonnan puhelumäärät hyvinvointialueella tuplaantuivat tammikuussa 2023 edelliseen vuoteen verrattuna ja pysyivät korkeana koko vuoden. Seniorineuvonnan puhelintyö ruuhkautui alkuvuodesta suuren kysynnän vuoksi ja tämän takia työntekijöiden kanssa yhdessä kehitettiin sisäisiä prosesseja. Myös ikäihmisiä koskevien huoli-ilmoitusten määrät kasvoivat ja kasvavaan palvelutarpeeseen vastattiin töiden priorisoinnin sekä vastuiden selkiyttämisen avulla.

Omaishoidontuen peittävyys laski vuoden 2023 aikana ollen 2,0 % alueen 75-vuotta täyttäneistä mm. asiakkaiden menehtymisen takia, tavoitteen ollessa 2,5 %. Kotihoidon käyntejä tehtiin vuoden aikana 430 200 kpl, joista etäkäyntejä reilu 27 700. Etäkotihoitoon kehittämishankkeen toimesta jatkettiin ikäihmisille suunnattujen toimintakykyä ylläpitävien ja hyvinvointia lisäävien etäpalvelujen kehittämistä, sisältäen asiakkaiden etäkotihoitoon lisäksi myös laaja-alaista toimintakykyä ylläpitävää etäryhmätoimintaa. Etäkotihoitoa lisättiin vuoden aikana ja palveluaikaa laajennettiin toteutuvaksi aamusta iltaan kaikkina viikonpäivinä. Asiakkaita palvelun piirissä oli vuoden lopussa 115.

Vuoden 2023 aikana palveluiden odottamisajat vaihtelivat etenkin pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen osalta. Marttilan ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikkö avautui tammikuussa 2023 (40 paikkaa). Alkuvuoden ajan pitkäaikaista ympärivuorokautista palveluasumista odottavien asiakkaiden määrä oli noin 130. Kesä-lokakuussa odottajien määrät kasvoivat ollen kuukausittain 154–191, joista yli kolme kuukautta palvelua odottaneita oli tuolla ajanjaksolla 33–62 asiakasta.

Vanhuspalveluissa haastavassa tilanteessa jouduttiin priorisoimaan kiireellisesti palvelua tarvitsevia asiakkaita, mutta jonotilanne helpotti yhteistyössä tehtyjen toimenpiteiden myötä loppuvuotta kohden. Hoitoketjun toimivuuden turvaamiseksi järjestettiin 46 uutta ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkaa ostopalvelutuottajien yksiköistä. Lisäksi Myyrmäen vanhuskeskuksen yhteisöllisen asumisen paikkoja muutettiin ympärivuorokautisen palveluasumisen paikoiksi asiakastarpeen muuttuessa. Vuoden lopussa odotusaikojen tilanne ympärivuorokautiseen pitkäaikaiseen palveluasumiseen oli jo parempi: 84 %:lla asiakkaista odotusaika oli alle 90 vuorokautta ja jonottajien määrä oli 11. Lakisääteinen henkilöstömitoitus 0,65 ympärivuorokautisessa palveluasumisessa toteutui haastavasta henkilöstötilanteesta huolimatta.

Palvelujen kehittäminen v. 2023

Hyvinvointialueen käynnistyessä kotona asumista tukevia ja vaikuttavia palveluja uudistettiin etäpalveluja sekä asiakastarpeen mukaisesti liikkuvia palveluratkaisuja kehittäen. Etäkotihoitoa lisättiin vuoden aikana ja palveluaikaa laajennettiin toteutuvaksi aamusta iltaan kaikkina viikonpäivinä. Etsivää ja löytävää vanhustyötä kehitettiin edelleen, ja toimintaa laajennettiin koko hyvinvointialueelle kaupunkien ja eri järjestötoimijoiden kanssa tiivistä yhteistyötä tehden.

Osana Hyväikä -kehittämiskärjen järjestöyhteistyön edistämistä perustettiin verkosto, joka toimii koordinoivan etsivän- ja löytävän vanhustyön kivijalkana Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella. Verkoston jäsenistä kolmasosa oli mukana etsivän- ja löytävän vanhustyön kehittämisessä. Syksyllä 2023 tehtiin tiivistä yhteistyötä Hyvän arjen rakentajat -hankekokonaisuuden, Vanhus- ja lähimmäispalveluliiton sekä kumppanuusavustusta hyvinvointialueelta saaneen Marjatta-säätiön kanssa. Selvitystyö kotiin annettavan lääkäryön kehittämisen osalta aloitettiin Hyväikä -kehittämiskärjen terveydenhuollon senioritoimintamallissa loka-joulukuussa 2023. Kehittämistyö jatkuu vuoden 2024 aikana.

Omaishoidon peittävyttä ja omaishoitajien hyvinvointia vahvistettiin palvelutuotannon sekä keväällä käynnistyneen kehittämisprojektin tuella. Projektissa selvitettiin omaishoitajien tarpeita ja näiden pohjalta tehtiin mm. ohjeiden selkiyttämistä sekä kuvattiin suunnitelma, jolla myös jatkossa vastataan paremmin omaishoitajien tarpeisiin. Omaishoitajia osallistettiin kehittämistyössä ja projektissa vahvistettiin omaishoitajien hyvinvointia yhteisillä hyvinvointia tukevilla tilaisuuksilla. Omaishoidon tuen parissa työskentelevien työntekijöiden osaamista vahvistettiin koulutuksen kautta sekä ohjausmateriaalia uudistamalla. Yhteistyön tiivistäminen eri toimijoiden välillä nähtiin merkitykselliseksi hyvinvointia tukevaksi tekijäksi ja verkostoyhteistyötä vahvistettiin projektin aikana tiedonkulkua parantaen.

Uudet inter-RAI välineet otettiin käyttöön asiakkaiden toimintakyvyn ja palvelutarpeen arvioinnin tueksi. RAI-asiantuntija tuki kaikkia yksiköitä uusien välineiden käyttöönotossa osaamista vahvistaen. Saatua koostetietoa käytetään johtamisessa ja toiminnan kehittämässä. RAI-tiedon hyödyntämisen suunnitelma laadittiin lähijohtajien työkaluksi tukemaan heidän työtään.

Hoitoketjujen sujuvuutta kehitettiin yhteistyössä terveydenhuollon palvelujen kanssa mm. sairaalan palveluohjausta ja kotiutusprosesseja kehittäen. Asiakkaiden muuttuneisiin palvelutarpeisiin vastaamiseksi toteutettiin oikea asiakas - oikeaan aikaan - oikeassa palvelussa -projekti oman toiminnan ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaiden RAI-arviointien tuloksiin pohjautuen. Uutena toimintana käynnistettiin Kohti kotia -pilotti elokuussa. Uusi pilotoitava palvelu on mahdollistanut asumisen arviointia ja jatkokuntoutumista mm. sairaalajakson jälkeen yhteisöllisen asumisen toimintaympäristössä. Kohti kotia -toiminnalla pystyttiin tehostamaan yhteisöllisen asumisen asuntojen käyttöastetta. Asiakkaiden siirtyminen sairaalasta ja vanhustenkeskuksista nopeammin jatkohoitoa tarjoavaan kevyemmän palvelun yksikköön vähensi siirtymistä odottavien vanhusasiakkaiden määrää sairaalassa ja lisäsi tuloksellisuutta sekä toiminnan tehokkuutta. Kohti kotia -toimintaa tuotetaan Pähkinärinteen, Heperinteen ja Koivukylän yhteisöllisen asumisen yksiköissä.

Hoiva-asumisessa kuntoutus- ja arviointitoimintaa tehostettiin ottamalla käyttöön lisäpaikkoja Myyrinkodissa ja Korsossa hoitoketjun toimivuuden vahvistamiseksi. Yksiköiden lisäpaikat ovat väliaikainen ratkaisu, mikä mahdollistui väliaikaisella henkilöstön lisäresurssilla. Hoiva-asumisen palvelualueella valmisteltiin ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkojen lisäämistä vuoden 2024 alussa. Arviointi- ja kuntoutustoiminnan paikkoja päätettiin tuotantotapa-analyyysiin pohjaten sekä hoitoketjun sujuvan toiminnan turvaamiseksi lisätä, ja asian valmistelu aloitettiin syksyllä 2023. Lisäksi loppuvuodesta aloitettiin kaksivuotinen arviointi- ja kuntoutustoiminnan projekti kehittämään toiminnan sisällön vaikuttavuutta, sen arviointia ja yhdyspintoja sujuvan palveluketjun takaamiseksi sekä edistämään henkilöstön osaamista. Lyhytaikaistoiminnan yhdenmukaistamista ja kehittämistä jatkettiin.

Hoiva-asumisen palveluissa kehitettiin edelleen kotihoivamallia. Palvelualueella luotiin uusi asumisen palvelumalli hybriditaloihin, jossa asiakkaan ei tarvitse muuttaa hänen palveluntarpeensa muuttuessa. Henkilöstön valmennuksia jatkettiin hoiva-asumisen palvelualueella suunnitelman mukaisesti. Kotihoivamallin ja hybriditalojen toimintaa kehitettiin osana Ikäihmisten palvelujen kehittämisverkosto GeroMetroa, joka on Uudellamaalla toimiva kehittämisverkosto. Kehittämisen tavoitteena on hyvinvoiva ikäihminen ja ikäihmisten palvelut. Käynnistyneessä Lempeä hoiva -hankkeessa luodaan lääkkeettömien menetelmien ja luovien menetelmien osaamista ja käyttöönottoa hoivatyön arjessa. Lisäksi henkilöstön osaamista vahvistettiin Uudistumisen kipinät -valmennuksessa.

Vanhuspalveluissa valmentavalla johtamisella ja yhdessä toimintaa kehittämällä pyrittiin vahvistamaan henkilöstön työhyvinvointia ja lisäämään henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia osallistua oman työn johtamiseen ja kehittämiseen. Henkilöstön kanssa toteutettiin työpajoja esim. uudistusohjelmaan ja työhyvinvointiin liittyen. Lähijohtajille järjestettiin valmentavan johtamisen koulutusta sekä työnohjausta, joiden avulla vahvistettiin yhtenäistä johtamisen kulttuuria uudessa organisaatiossa. Syksyllä käynnistyi lisäksi apulaisosastonhoitajien valmennukset yhteisen johtamiskulttuurin ja osaamisen vahvistamiseksi.

Taloudellisen ja vaikuttavan ajattelun kulttuurin muutosta edistettiin johtamista ja raportointia vahvistaen. Eri toimijoiden vastuut ja roolit kuvattiin työntekijätasolle asti. Talouden raportoinnin tueksi otettiin uusi työväline käyttöön perehtymisen myötä (PowerBi). Palvelujen järjestämisessä asiakasvirtojen seuranta tehostettiin mm. päivittäisillä kokouskäytännöillä sekä uusia raportointimalleja luomalla, jolloin toimintaympäristössä ja asiakastarpeissa tapahtuviin muutoksiin on pystytty reagoimaan aiempaa nopeammin.

Palvelutoiminnan seurantamittarit

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion toiminnan tunnusluvut 2023			
Vanhusten palvelut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä 31.12 **	93.6 % ²	93,4 %	93,7 %
Kotona asuvat 85 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä 31.12 **	84.6 % ²	85,0 %	84,7 %
Omaishoidontuen peittävyys 75-v / 75+ väestö, 31.12 **	2.2 % ²	2,5 %	2,0 %
Säännöllisen kotihoidon piirissä 75 täyttäneitä/75+ väestö 31.12 **	7.1 % ²	9,3 %	7,0 %
Kotihoidon välitön työaika, % työajasta, lh *	40 % ²	60 %	46 %
Odotusaika vanhusten pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen hoivaan on alle 90 vuorokautta (%) **	-	100 %	84 %
TP 2022 selitteet: HVA ¹ , Vantaa ² , Kerava ³ * jakson viimeisen kuukauden tiedot **jakson viimeisen kuukauden lopun poikkileikkaus *** viimeisimmän kolmen viikon jakson asiakasmäärällä painotettu keskiarvo hoiva-asumisen yksiköissä			

2.2.1.5 Terveydenhuollon palvelujen toimiala

Talousarvion toteutuminen 2023

TERVEYDENHUOLLON PALVELUT (1 000 €)	TA 2023 (Alkuperäinen AV 20.12.22)	Talous- arvio- muutos	TA 2023 (Muutettu TA)	TP 2023	Ero (€) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (%) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (€) TP vs TA (Muutettu TA)	Ero (%) TP vs TA (Muutettu TA)
TOIMINTATUOTOT	15 797	-1 809	13 988	14 644	-1 154	-7,3 %	656	4,7 %
TOIMINTAKULUT	-183 674	-5 922	-189 596	-188 465	-4 791	-2,6 %	1 131	0,6 %
HENKILÖSTÖKULUT	-86 159	2 890	-83 269	-80 916	5 243	6,1 %	2 352	2,8 %
PALVELUJEN OSTOT	-63 605	-6 877	-70 481	-71 808	-8 204	-12,9 %	-1 327	-1,9 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-18 525	-2 331	-20 856	-20 344	-1 819	-9,8 %	512	2,5 %
AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	-	0	-
MUUT TOIMINTAKULUT	-15 385	395	-14 990	-15 397	-12	-0,1 %	-407	-2,7 %
TOIMINTAKATE	-167 876	-7 731	-175 608	-173 821	-5 945	-3,5 %	1 787	1,0 %

Terveydenhuollon palvelujen toimialan tuotot vuonna 2023 olivat 14,6 milj. euroa ja toimintakulut 188,5 milj. euroa.

Toimintatuotot toteutuivat 1,2 milj. euroa pienempänä ja toimintakulut toteutuvat 4,8 milj. euroa suurempina kuin alkuperäinen talousarvio. Suurimmat ylitykset johtuivat työvoiman vuokrauksesta sairaala- ja terveysasemapalveluissa, vainajiin liittyvistä kuluista, ostoista Kaunialan Sairaaltalta sekä HUS Yhteispäivystyksestä. Henkilöstömenot alittivat talousarvion 5,2 milj. eurolla, johtuen avoimna olleista vakansseista. Työvoiman vuokrauksella on katettu henkilöstötarvetta. Toimialan tulos (toimintakate) oli 5,9 milj. euroa heikompi kuin alkuperäinen talousarvio.

Talousarviomuutos sisältää tehdyt toimialojen väliset kohdennukset, joiden suuruus ja oikea kohdentuminen ei ollut talousarviota laadittaessa tiedossa sekä aluevaltuuston 12.12.2023 hyväksymät määrärahamuutokset hyvinvointialueen toimintakatteeseen.

Toimintakatteen muutos korotti toimialan menomäärärahaa 5,9 milj. eurolla ja pienensi tulomäärärahaa 1,8 milj. eurolla. Menomäärärahan korotus koostui pääosin palvelujen ostoista (6,9 milj. euroa).

Tuottojen arvioitua matalampi toteuma aiheutui siitä, että suun terveydenhuollossa otettiin käyttöön asiakasmaksujen maksukatto, mikä osaltaan vähensi asiakasmaksutuottoja. Sairaalapalveluissa jonottajia oli runsaasti ja heidän osaltaan asiakasmaksujen maksukatto täyttyi, eikä asiakasmaksutuottoja kertynyt normaalien hoitajaksojen mukaisesti. Ensimmäisen

vuosineljänneksen aikana hoidossa oli vielä koronaan sairastuneita asiakkaita, joiden hoito oli tartuntatautilain mukaan maksutonta.

Muutettuun talousarvioon verrattuna tulot ylittyivät 0,7 milj. euroa ja menot alittuivat 1,1 milj. euroa. Toimialan tulos (toimintakate) oli 1,8 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Terveystieteiden palvelujen toimialan perustehtävä on vastata lakisääteisistä ja väestön tarpeen mukaisista toimialalleen kuuluvista terveydenhuollon palveluista. Terveystieteiden palvelujen toimiala pitää sisällään terveysasemapaalvelujen, sairaalapaalvelujen ja suun terveydenhuollon palvelut.

Terveystieteiden palvelut tuottavat asukkaille perusterveydenhuollon avopalveluja: terveysasemapaalvelut, aikuisten kuntoutuspalvelut, perustason mielenterveyspalvelut sekä perus- ja erityistason päihdepalvelut. Lisäksi palvelualue järjestää kansallisen seulontaohjelman mukaiset syöpäseulonnat. Hyvinvointialueella toimii yhdeksän terveysasemaa, joilla kaikilla on lääkäreiden ja hoitajien vastaanotto toimintaa. Lisäksi eri toimipisteissä tuotetaan fysio-, toiminta-, puhe- ja ravitsemusterapiaa, apuvälinepalveluja, ehkäisyneuvolatoimintaa, hoitotarvikejakelua sekä diabetes- ja endoskopiayksiköiden palveluja. Päihde- ja mielenterveyspalveluja tuotetaan terveysasemien lisäksi päihdepoliklinikoilla, terveysneuvontapisteissä sekä ympärivuorokautista hoitoa tarjoavassa päihdevieroitussyksikössä.

Sairaalapaalvelut tuottavat hyvinvointialueen asukkaille perusterveydenhuollon sairaanhoito- ja kuntoutuspalveluja vuodeosastoilla, poliklinikoilla ja kotiin vietynä palveluna. Palvelualueeseen kuuluvat kaksi akuuttigeriatriasta osastoa Peijaksen sairaalassa, seitsemän hoito- ja kuntoutusosastoa sekä yksi yhteistyösosasto HUSin kanssa Katriinan sairaalassa, yksi akuuttigeriatrian ja yksi kuntoutusosasto Keravan terveyskeskuksessa, geriatriset poliklinikkapaalvelut Katriinassa ja Keravan terveyskeskuksessa sekä koko alueen kattavat kotisairaalapaalvelut ja LiiSa -liikkuvat sairaalapaalvelut.

Suun terveydenhuollon palvelut edistävät hyvinvointialueen asukkaiden suun terveyttä ja hyvinvointia ennaltaehkäisemällä ja hoitamalla sairauksia. Palvelualue tuottaa kiireellisen ja kiireettömän suun perushoidon, perustason erikoishammashoidon sekä suun terveyden edistämiseen liittyvät palvelut. Suun terveydenhuollon palvelualue jakaantuu läntiseen, keskiseen ja pohjoiseen tehtäväalueeseen. Tehtäväalueet muodostuvat kuudesta alueellisesta perushoidosta sekä yhdestä erikoishoidosta ja oikomishoidosta tuottavasta yksiköstä. Hyvinvointialueella toimii 23 hammashoitola. Lisäksi palveluja tarjotaan autohoitolassa sekä siirrettävillä pop up -hoitoyksiköillä.

Terveystieteiden toimialalla työskenteli vuoden 2023 lopussa 1 425 henkilöä, joista vakinaisia oli 1 172 ja määräaikaisia 253. Työntekijöiden keskiarvoikä oli 43,4 vuotta. Yli 60-vuotiaiden osuus koko terveydenhuollon toimialan henkilöstöstä oli 11,3 %.

Yleisimmät tehtävänimikkeet terveydenhuollon toimialalla olivat sairaanhoitaja (384 hlö), terveyskeskuslääkäri (208 hlö), hammashoitaja (158 hlö) ja lähihoitaja (119 hlö). Yleisimmät tehtävänimikkeet määräaikaissa palvelusuhteissa olivat terveyskeskuslääkäri (80 hlö), sairaanhoitaja (35 hlö) ja hammashoitaja (17 hlö). Kokoaikaisessa virassa tai toimessa terveydenhuollon henkilöstöstä oli 84,79 % ja osa-aikaisessa 14,30 %. Kumulatiivinen lähtövaihtuvuus oli 13,77 % (tammi-joulukuu 2023).

Valtaosa terveysasemapalvelujen palveluista tuotettiin omana toimintana. Osa päihdepalveluista sekä osa terveysasemien lääkäripalveluista ja puhelinpalvelusta hankittiin ostopalveluina. Sairaalapalvelut tuotettiin pääasiassa omana palveluna, mutta ostopalveluina hankittiin lyhytaikaista sairaanhoito- ja kuntoutuspalvelua Kaunialan sairaalasta sekä palliativista ja saattohoitoa Terhokodista. Suun terveydenhuollon palvelut tuotettiin pääosin omana tuotantona, lisäksi käytössä oli palvelusetelit.

Erikoissairaanhoidon palveluja ostettiin HUS-yhtymältä. Lisäksi toimiala osti HUSilta terveyskeskuspäivystystä, laboratorio- ja röntgenpalveluita sekä suun terveydenhuollon virka-ajan ulkopuolisen päivystyksen.

Toimialan kriittisiä menestystekijöitä hyvinvointialueen käynnistyessä olivat onnistunut muutosjohtaminen ja toimialajohdon rooli siinä sekä lähijohtajien sitoutuminen ja panos henkilöstön tukena ja toiminnan sujuvuuden mahdollistajina. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vahva brändi ja onnistunut viestintä auttoivat vuoden aikana henkilöstötilanteen parantamisessa. Veto- ja pitovoimaa nostettiin mm. innovatiivisilla rekryointikampanjoilla, palkkajärjestelmien kehittämällä ja henkilöstön osallistamisella. Koko toimialan Lean-koulutuksilla luotiin yhteisen kehittämisen kulttuuria ja jo tehtiin mittavia uudistuksia, kuten omatiimi ja joustava vastaanotto. Hanketyön jatkuminen muutosvaiheen läpi auttoi kehittämään palveluja jo heti hyvinvointialueen aloituksesta lähtien.

Toimialan palvelutuotanto ja sen kehittäminen vuonna 2023

Toimialan palvelukyky v. 2023

Hoitotakuun lainsäädäntö muuttui 1.9.2023. Perusterveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsyn enimmäisaika perusterveydenhuollossa kiristyi 14 vuorokauteen. Suun terveydenhuollossa hoitotakuu on neljä kuukautta. Samaan aikaan sähköinen hoidon tarpeen arviointikanava Klinik vakiintui viralliseksi hoidon tarpeen arvioinnin kanavaksi.

Terveysasemien kiireettömään hoitoon pääsi tammi-maaliskuussa 14 vrk:ssa 59 % potilaista ja loka-joulukuussa 51 % potilaista. Yhteydenotot (puhelinpalvelu, Klinik) lisääntyivät hoitotakuun kiristymisen myötä. Tilanteeseen vastattiin purkamalla jonoja arki-iltaisain ja viikonloppuisin. Hoidon saatavuutta ja jatkuvuutta parannetaan vuonna 2023 käynnistetyn Omatiimi-toimintamallin avulla. Hoidon paremmalla jatkuvuudella turvataan pysyvät hoitosuhteet sitä tarvitseville. Terapiat etulinjaan -toimintamallin käyttöä päätettiin laajentaa ja tehostaa terveysasemien vastaanottotyössä sekä hoidon tarpeen arvioinnissa. Työttömien terveyspalveluiden

saavutettavuuden ja saatavuuden parantamiseksi aloitettiin yhteistyö työllisyyspalvelujen kanssa. Kivistön uuden terveysaseman toiminta käynnistyi lokakuussa 2023.

Suun terveydenhuollon kiireettömään hoitoon 90 vrk:ssa pääsi tammi-maaliskuussa 73 % ja loka-joulukuussa 71 % potilaista (hoitotakuu tällä hetkellä 120 vrk). Takaisinsoiton odotusaika parani 863 minuutista 48 minuuttiin. Vastattujen puheluiden odotusaika parani 6 minuutista 5 minuuttiin. Alueellisesti hajautetun puhelinpalvelumallin vakiintuminen käytäntöön vaikutti positiivisesti yhteydensaantiin. Vähäisen hoidontarpeen asiakkaille suunnattua joustavan vastaanoton toimintamallia pilotoitiin neljässä suun terveydenhuollon yksikössä (Korso, Kerava, Kartanonkoski ja Koivukylä). Koivukylän terveysasemalle valmistui uusi 15 hoituhuoneen hammashoitola. Palveluseteleitä myönnettiin vuoden aikana noin 10 000 kpl, joista toteutui hie-man yli 61 %. Eniten palveluseteleitä käytettiin lohjenneiden hampaiden hoitoon sekä tutkimuskäynnin jälkeiseen jatkohoitoon

Sairaalapalveluissa geriatrisen poliklinikan lähetejono onnistuttiin purkamaan. Palveluun pääsi pääasiassa hoitotakuun puitteissa. Erikoissairaanhoidon osastoilta jatkohoitoon siirtyvien jono-tusajat lyhenivät, ja siirtoviivemaksut vähentyivät oleellisesti vuoden loppua kohden. Päivys-tyksestä osastopaikkaa tarvitsevat kyettiin vastaanottamaan koko vuoden ajan saman vuoro-kauden aikana. Liikkuvan sairaalan palvelut laajennettiin kattamaan koko hyvinvointialue. Sai-raalapalveluissa toteutettiin sisäinen koulutussuunnitelma, jolla mahdollistettiin osaamisen yl-läpito ja edelleen kehittyminen.

Palvelujen kehittäminen v. 2023

Keskeisimmät kehityskokonaisuudet terveydenhuollon palvelujen toimialalla olivat koko toi-mialan Lean-koulutukset lähijohtajille ja Lean-kehittäjille sekä koko henkilöstön Lean-infot. Tällä koulutuksella luotiin yhteisen kehittämisen kulttuuria ja kykyä toiminnan kehittämiseen ja vaikuttavuuden parantamiseen.

Hoidon jatkuvuutta ja saatavuutta parantava Omatimi-toiminta käynnistettiin syksyllä Keravan ja Kivistön terveysasemilla. Muilla terveysasemilla Omatimi-toimintaan siirrytään toukokuussa 2024. Hoidon jatkuvuudella on tutkitusti positiivisia vaikutuksia potilaiden terveyteen.

Suun terveydenhuollon vähäisen hoidontarpeen asiakkaille suunnattua joustavan vastaanoton toimintamallia pilotoitiin Korson, Keravan, Kartanonkosken ja Koivukylän yksiköissä. Mallin avulla suun terveydenhuollosta poistettiin noin 1 000 potilaan jono omalla työvoimalla. Toi-mintaa laajennetaan vuoden 2024 aikana.

Sairaalapalvelujen geriatrisen poliklinikan toimintamallin yhtenäistäminen käynnistettiin ja lä-hetejono saatiin poistettua. Liikkuva sairaalapalvelu laajentui Keravalle kattaen nyt koko Van-taan ja Keravan hyvinvointialueen alueen.

Toimiala onnistui rekrytoinneissaan ja vuokrahenkilöstön määrää vähennettiin vuoden aikana merkittävästi.

Palvelutoiminnan seurantamittarit

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion toiminnan tunnusluvut 2023			
Terveydenhuollon palvelut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Terveyskeskussairaalan hoitojakso/sairaansija, ka	17,5	17,5	14,2
Puhelinpalvelun vastattujen puhelujen odotusaika (min, ka)			
- Terveysasemat	15 ²	≤30	18 min
- Suun terveydenhuolto	3,5 ²	3,5	5 min
Puhelinpalvelun takaisinsoittojen odotusaika (min, ka)			
- Terveysasemat	519 ²	≤480	1430 min
- Suun terveydenhuolto	254 ²	≤480	45 min
Terveysasemat: kiireettömän hoidon odotusaika, 14 vrk:ssa palvelun saaneiden osuus % *	-	66	49 %
Suun terv.huolto: kiireettömän hoidon odotusaika, 90 vrk:ssa palv. saaneiden osuus %	80 ²	80	67 %
TP2022 selitteet: HVA ¹ , Vantaa ² , Kerava ³ * Vaihdettu mittari seitsemästä vuorokaudesta neljääntoista vuorokauteen viime hetken hoitotakuu lakimuutoksen vuoksi. 1.9.2023 alkaen hoitotakuu on perusterveydenhuollossa 14 vuorokautta ja hoitotakuulain tiukentuminen seitsemään vuorokauteen siirtyi marras-kuulle 2024.			

2.2.1.6 Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimiala

Talousarvion toteutuminen 2023

AIKUISSOSIAALITYÖ JA VAMMAISPALVELUT (1 000 €)	TA 2023 (Alkuperäinen AV 20.12.22)	Talous- arvio- muutos	TA 2023 (Muutettu TA)	TP 2023	Ero (€) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (%) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (€) TP vs TA (Muutettu TA)	Ero (%) TP vs TA (Muutettu TA)
TOIMINTATUOTOT	22 799	-5 250	17 549	12 526	-10 272	-45,1 %	-5 023	-28,6 %
TOIMINTAKULUT	-158 657	-8 467	-167 123	-172 424	-13 767	-8,7 %	-5 300	-3,2 %
HENKILÖSTÖKULUT	-36 463	135	-36 328	-37 916	-1 453	-4,0 %	-1 588	-4,4 %
PALVELUJEN OSTOT	-96 884	-8 859	-105 743	-108 380	-11 496	-11,9 %	-2 637	-2,5 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 258	5	-1 253	-1 135	124	9,9 %	119	9,5 %
AVUSTUKSET	-15 507	247	-15 260	-15 139	369	2,4 %	122	0,8 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-8 544	4	-8 540	-9 855	-1 311	-15,3 %	-1 315	-15,4 %
TOIMINTAKATE	-135 858	-13 717	-149 574	-159 898	-24 040	-17,3 %	-10 323	-6,9 %

Aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelujen toimialan menot vuonna 2023 olivat 172,4 milj. euroa ja tulot 12,5 milj. euroa.

Toimintatuotot toteutuivat 10,3 milj. euroa pienempinä ja toimintakulut toteutuivat 13,8 milj. euroa suurempina kuin alkuperäinen talousarvio. Merkittävimmät ylitykset toteutuivat asiakaspalvelujen ostoissa 9,0 milj. euroa sekä työvoiman vuokrauksessa 2,5 milj. euroa. Henkilöstömenot ylittivät talousarvion 1,5 milj. euroa. Muut toimintakulut ylittyivät 1,3 milj. euroa johtuen toimitilavuokrien kohdistushaasteista.

Toimialan tulos (toimintakate) oli 24,0 milj. euroa heikompi kuin alkuperäinen talousarvio.

Talousarviomuutos sisältää syksyllä tehdyt toimialojen väliset kohdennukset, joiden suuruus ja oikea kohdentuminen ei ollut talousarviota laadittaessa tiedossa sekä aluevaltuuston 12.12.2023 hyväksymät määrärahamuutokset hyvinvointialueen toimintakatteeseen.

Talousarviomuutos korotti toimialan menomäärärahaa 8,5 milj. eurolla ja pienensi tulomäärärahaa 5,25 milj. eurolla. Menomäärärahan korotus koostui pääosin asiakaspalvelujen ostoista 6,4 milj. euroa ja työvoiman vuokrauksesta 2,4 milj. euroa. Tuottojen arviota matalamman toteuman syynä oli Eteva kuntayhtymästä siirtyneiden asumisyksiköiden maksutuotot, jotka eivät toteutuneet johtuen hyvinvointialueuutoksesta.

Muutettuun talousarvioon verrattuna tulot alittuivat 5,0 milj. euroa, johtuen loppuvuoden lainsäädännön muutoksesta, joka ohjasi valtion laskennalliset pakolaiskorvaukset kunnille. Toimintamenot ylittyivät 5,3 milj. euroa johtuen henkilöstömenojen lomapalkkakajaksotuksesta (1 milj. euroa), asiakaspalvelujen ostoista (2 milj. euroa) sekä toimitilavuokrien kohdistushaasteista (1,3 milj. euroa). Toimintakate oli 10,3 milj. euroa heikompi kuin muutettu talousarvio.

Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan sosiaalihuoltolain mukaisena tehtävänä on tukea asiakkaita elämänhallintaan, työllistymisvalmiuksiin, toimeentuloon ja asumiseen liittyvissä asioissa sekä vähentää asukkaiden ja asiakkaiden eriarvoisuutta yhteiskunnassa. Toimiala jakautuu aikuissosiaalityön palvelujen ja vammaispalvelujen palvelualueisiin.

Aikuissosiaalityön palvelualueella järjestetään ja tuotetaan sosiaalihuoltolain, kotoutumislain, toimeentulotukilain, vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisia palveluja pääosin työikäisille (18–64-vuotiaille) hyvinvointialueen asukkaille. Palvelualue on jakautunut kolmeen tehtäväalueeseen: sosiaalityöhön, työllistymistä ja osallisuutta tukeviin palveluihin sekä asumispalveluihin.

Sosiaalityön palveluihin kuuluvat työikäisten, nuorten aikuisten ja jälkihuollon sosiaalityö, neuvonnan ja taloudellisen tuen palvelut, kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut sekä työikäisten asumisen erityissosiaalipalvelut ja sosiaalinen kuntoutus. Työllistymistä ja osallisuutta tukeviin palveluihin kuuluvat työkykyä ja työllistymistä edistävät tuen, neuvonnan ja asiakasohjauksen palvelut, kuntouttava työtoiminta, työvalmennus sekä vammaisten työ- ja päivätoiminta. Asumispalveluihin kuuluvat asumispäivystys, tuettu asuminen, lyhyt arvioiva asuminen, ympärivuorokautinen palveluasuminen ja matalan kynnyksen päiväkeskustoiminta (avoin olohuonepalvelu).

Vammaispalvelujen palvelualue tuottaa palveluja hyvinvointialueen vammaisille asukkaille. Palvelualue on jakautunut kolmeen tehtäväalueeseen: neuvontaan ja asiakasohjaukseen, palvelujen järjestämiseen ja hankintaan sekä vammaisten asumispalveluihin. Toimialalla toteutetaan vammaisten palvelujen palveluketjua neuvonnasta ja ohjauksesta palvelutarpeen arviointiin ja palvelujen tuottamiseen. Palveluja tuotetaan sekä omana että ostopalveluna. Omana toimintana on 17 vammaispalvelun asumisen yksikköä ja asiakkaille kotiin vietäviä palveluja.

Toimialalla työskenteli vuoden 2023 lopussa yhteensä 807 henkilöä, joista vakinaisia oli 620 ja määräaikaista 187. Aikuissosiaalityön palvelualueella työskenteli 585 työntekijää, vammaispalveluissa 215 työntekijää ja toimialan yhteisissä toiminnoissa kahdeksan työntekijää. Työntekijöiden keskiarvoikä oli 44,7 vuotta. Yli 60-vuotiaiden osuus koko toimialan henkilöstöstä oli 10,0 % (81 hlöä).

Yleisimmät tehtävänimikkeet toimialalla olivat ohjaaja (248 hlöä), sosiaaliohjaaja (209 hlöä), sosiaalityöntekijä (95 hlöä) ja palvelutyöntekijä (52 hlöä). Määräaikaisesta henkilöstöstä suurin osa oli tukityöllistettyjä. Vakituisen henkilöstön kumulatiivinen lähtövaihtuvuus oli 18,04 % (tammi-joulukuu 2023).

Toimialalla järjestetään palveluja sekä omana että ostopalveluna painottuen ostopalveluihin. Vammaispalveluiden lyhytaikaisasumisen omassa palveluntuotannossa oli joulukuussa 19 asiakasta ja ostopalveluissa 180 asiakasta. Pitkäaikaisasumisessa oli omien palvelujen piirissä joulukuussa 207 asiakasta ja ostopalveluissa 667 asiakasta. Vammaisten kotiin vietävää palvelua sai joulukuussa ostopalveluina 175 asiakasta. Henkilökohtaista apua hankittiin joulukuussa ostopalveluina 477 asiakkaalle ja palvelusetelillä 166 asiakkaalle.

Aikuissosiaalityön palvelualueella ostopalveluna tuotetaan erityisesti työikäisten asumisen erityissosiaalipalveluiden ja sosiaalisen kuntoutuksen yksikössä; asumisen ostopalveluissa oli joulukuussa yhteensä 549 asiakasta. Näistä sosiaalihuoltolain mukaista ympärivuorokautista palveluasumista sai 190 asiakasta, sosiaalihuoltolain mukaista yhteisöllistä asumista 105 asiakasta, tuettua asumista yksiköissä 91 asiakasta ja tuettua asumista omaan kotiin tai palveluntuottajan järjestämään asuntoon 163 asiakasta. Hyvinvointialueen omassa asumispalveluyksiköissä oli joulukuussa 257 asiakasta.

Hyvinvointialueen käynnistyessä työllistymistä ja osallisuutta tukevat palvelut muodostettiin aiemmin aikuissosiaalityöhön ja vammaispalveluihin kuuluvista yksiköistä. Uudenlaisen kokoonpanon yhtenäistäminen ja asiakastyön järjestäminen oli alkuvuoden tärkeimpiä tehtäviä. Toiminnan varmistamisessa keskeistä oli perustehtävään eli asiakastyöhön keskittyminen sekä tietojärjestelmien toiminnan jatkuvuuden varmistaminen ja riittävä lähijohtaminen.

Vammaisten palvelualueen ydintehtävät ja asiakkaiden saamat palvelut jatkuivat keskeytyksettä osaavan henkilöstön ja kokeneen lähijohtamisen voimin. Toiminnan käynnistyessä siirrettiin vammaisten työ- ja päivätoiminta aikuissosiaalityön tehtäväalueelle palvelujen normaaliuden periaatteen mukaisesti. Vammaisten kuljetuspalvelujen päätöksenteko ja järjestäminen siirtyi vanhusten palvelujen palvelualueelle.

Toimialan palvelutuotanto ja sen kehittäminen vuonna 2023

Toimialan palvelukyky v. 2023

Aikuissosiaalityön palvelualueella oli vuoden lopussa 24 540 asiakasta. Asiakasmäärä kasvoi 13,2 % vuoden aikana. Sosiaalityön palveluiden tehtäväalueella (ml täydentävä toimeentulotuki) palvelussa oli vuoden lopussa 22 777 asiakasta, asumispalveluissa 536 asiakasta ja työllistymistä ja osallisuutta tukevissa palveluissa 2 017 asiakasta.

Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemuksia käsiteltiin vuoden aikana yhteensä 32 522 kappaletta. Hakemusmäärät vaihtelivat kuukausitasolla 2 451–3 298 hakemuksen välillä.

Täydentävän toimeentulotuen hakemukset pystyttiin pääosin käsittelemään lakisääteisessä seitsemän vuorokauden määräajassa (98,4–99,4 prosenttisesti).

Sosiaalityön ensiarviotyössä asiakkaiden yhteydenottoihin vastattiin pääsääntöisesti 1–3 päivän sisällä. Joulukuussa asiakkaiden uusista yhteydenotoista 48 % pystyttiin hoitamaan antamalla asiakkaalle neuvontaa puhelimesta. Osuus kasvoi vuoden kuluessa, kesäkuussa yhteydenotoista pystyttiin hoitamaan puhelimitse 40 %.

Aikuissosiaalityön viranomaispäivystyksen puheluiden keskimääräinen jonotusaika vaihteli 3,5 min - 7,5min välillä. Asiakkaille tarkoitetun sosiaalineuvonnan puhelinlinjan keskimääräiset jonotusajat olivat syksyllä 5–10 minuuttia. Täydentävän toimeentulotuen neuvontalinjan keskimääräinen jonotusaika oli 10–20 minuuttia. Joulukuussa 2023 sosiaalineuvonnan ja täydentävän toimeentulotuen puhelinlinjat yhdistettiin, jolloin keskimääräinen jonotusaika oli 9 min 32 sekuntia.

Aikuissosiaalityön palvelualueella vammaisten asiakkaiden työvalmennuksessa työllistettiin vuonna 2023 palkkatyöhön yhteensä 183 asiakasta. Aikuissosiaalityön palvelualueen asumispalvelujen omien yksiköiden täyttöaste nousi vuoden aikana 80 %:sta 94 %:iin. Asumispalvelujen täyttöasteeseen vaikutti mm. uuden yksikön asuttamisen hitaus, asuntojen vaihtojen yhteydessä tehdyt remontit sekä asumisen aikana tapahtuneet asuntojen korjaustarpeet.

Vammaisten palveluiden palvelualueella vuosittainen asiakasmäärä on noin 3 200 henkilöä. Vuoden aikana asiakasmäärä kasvoi 1,7 %. Vammaispalveluissa palveluja tuotetaan monitoimijamallilla, omana toimintana noin 20 % ja ostopalveluilla noin 80 %. Palveluista erityisesti henkilökohtaisen avun käytetyt tuntimäärät kasvoivat vuoden aikana 22,5 %.

Neuvonnassa ja asiakasohjauksessa asiakaskontaktien määrä kasvoi vuoden aikana 12,5 %; kuukausittainen kontaktien määrä oli keskimäärin 1 900. Hakemuksista ja ilmoituksista 91 % käsiteltiin 7 päivän aikana. Osa hakemuksista vaatii lisäselvityksiä, jolloin hakemusten käsittelyaika pitenee.

Vammaisten pitkäaikaiseen asumiseen jonotti vuoden aikana 14–27 asiakasta kuukaudessa, jonotusaikojen vaihteluväli oli 73–157 vrk Pitkäaikaiseen vaativaan tehostettuun palveluasumiseen jonotti vuoden aikana 6–12 asiakasta pisimmän jonotusajan ollessa 206 vrk.

Vantaan ja Keravan alueelle valmistui loppuvuodesta uusi ostopalveluyksikkö, joka on pystynyt vastaamaan asumiseen liittyvään kysyntään. Vammaisten asumisen yksiköiden täyttöaste oli vuonna 2023 keskimäärin 95 %. Täyttöasteeseen vaikutti lasten tilapäishoidon yksikön usean vesivahingon aiheuttamista remonteista johtuneet supistukset ja sulut.

Sisäisiä valvontakäyntejä toteutettiin vuoden 2023 aikana vammaisten asumispalveluyksiköihin 12 kappaletta. Käyntien yhteydessä todettiin osassa yksiköitä puutteita lääkkeiden säilytyksessä, jotka korjattiin järjestelemällä tiloja ja kaappeja uudelleen.

Palvelujen kehittäminen v. 2023

Koisoniityn palvelukeskuksen toiminnan käynnistämisen myötä asutettiin 42 asunnotonta alkuvuonna 2023. Asiakaspaikoista 16 on ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkoja ja 26 tuetun asumisen paikkoja. Ympärivuorokautinen palveluasuminen on uusi palvelutuote omana palveluna. Koisoniityn palvelukeskuksen tiloissa on kehitetty yhteistyössä terveydenhuollon kanssa myös matalan kynnyksen päiväkeskuspalvelua, jota kutsutaan hyvinvointialueella Avoin olohuone -palveluksi. Päiväkeskuspalvelu tuli lakisääteiseksi palveluksi kesällä 2023.

Sosiaalisen kuntoutuksen omaa päivätoiminnan palvelutuotantoa lisättiin 45 asiakaspaikalla Keravalla sijaitsevan yksikön siirryttyä sosiaalisen kuntoutuksen yksiköksi. Lisäksi sosiaalisen kuntoutuksen yksilö- ja ryhmämuotoisia palvelujen kehittäminen käynnistettiin; määräaikainen hanke jatkuu vuoden 2025 kesään asti. Sosiaalisen kuntoutuksen kehittäminen jatkuu, jotta palveluja voidaan kohdentaa mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti.

Aikuissosiaalityön palvelualueella vammaisten työvalmennuksessa työllistettiin vapaille työmarkkinoille 184 vammaista asiakasta. Työvalmennuksen ja kuntouttavan työtoiminnan välistä yhteistyötä kehitettiin myös siten, että työvalmennuksen vammaisia asiakkaita otettiin työtoimintaan valmennustalojen työpajoille. Tällaista palvelua ei ole kokeiltu aiemmin.

Etsivän työn jatkon varmistamiseksi kehitettiin toimintamallia, jossa yhdistetään sosiaalityön ja asumispalvelujen työntekijäresursseja. Lisäksi käynnistettiin yhteistyöneuvotteluja terveydenhuollon työntekijäresurssin saamiseksi mukaan.

Sosiaalineuvonnan (walk in) ja Kelan välistä yhteistyötä kehitettiin Keravalla ja yhteistyötä laajennettiin myös Tikkurilan sosiaaliasemalle/Vernissakadun toimipisteeseen. Keravalla matalankynnyksen sosiaalineuvontaa ja ohjausta pilotoitiin myös Keravan terveysasemalla.

Uusi vammaispalvelulaki tulee voimaan 1.1.2025. Lain käytäntöön soveltamiseen ja tuleviin kilpailutuksiin liittyvät työt jatkuvat palvelualueella sekä yhteistyössä muiden toimialueiden kanssa. Vammaispalvelulain edellyttämät uudet lakisääteiset palvelut otetaan huomioon tulevissa kilpailutuksissa.

Palvelualueella toteutettiin HYTE- ja osallisuussuunnitelmien mukaisia toimenpiteitä. Asiakasraatitoiminta käynnistyi joulukuussa ja raati muodostuu viidestä kehitysvammaisesta asiakkaasta. Vammaispalveluiden asiakasohjaus aloitti yhteistyön maahanmuuttajien parissa toimivien yksiköiden kanssa ja käynnisti yhteistyön maahanmuuttajajärjestöjen kanssa.

Vammaispalveluissa oman palvelutuotannon osuuden lisäämistä asumisen ja tilapäishoidon palveluissa selvittiin, ja suunnitelma aikataulusta sekä toteutuksesta on valmisteilla. Tuotantotapa-analyysi mahdollisen uuden, erityisen vaativan tason yksikön perustamisesta ja henkilökohtaisen avun analyysistä valmistui.

Omaishoitajien tukea lisättiin. Omaishoitajille toteutettiin vertaistapaamistilaisuuksia ja verkkovalmennuksia, ja vapaa-ajan toimintaa tuettiin erilaisilla tapahtumakutsuilla ja vapaalipuilla.

Palvelujen yhteensovittamista ja yhteisen toimintakulttuurin luomista edistettiin Vantaan ja Keravan kanssa käydyissä neuvotteluissa. Palvelualueelta osallistuttiin Vantaan kaupungin toteuttamaan Vammaispoliittisen ohjelman laadintaan.

Palvelutoiminnan seurantamittarit

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion toiminnan tunnusluvut 2023			
Aikuissosiaalityö ja vammaispalvelut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakemukset käsitellään 7 päivässä (THL raportointi) *	98,36 % ²	100 %	99,41 %
Aikuisten ja nuorten sosiaalityön asiakkaat jakson viimeinen kuukausi	5023 ²	5 000	6046
Aikuisten asumispalvelujen omien yksiköiden täyttöaste **	95 % ² , 100 % ³	100 %	94 %
Pitkäaikaistyöttömät (lkm) *	5845 ¹	7 649	5747
Tuetusti ja palveluasumisessa asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluissa, % asumispalvelujen piirissä olevista **	39% ²	39 %	56 %
Henkilökohtaisen avun asiakasmäärä, jakson viimeinen kuukausi	976 ²	1 000	1 053***
TP2022 selitteet: HVA ¹ , Vantaa ² , Kerava ³ * jakson viimeisen kuukauden luku; ** jakson kolmen kuukauden luku; *** asiakkaat, joilla voimassa oleva myönteinen päätös henkilökohtaisesta avusta.			

Sosiaalinen luototus

Sosiaalisen luototuksen palvelu tuotetaan aikuissosiaalityön palvelualueella, minkä takia se on esitelty aikuis- ja vammaispalvelujen toimialan käyttötalouden yhteydessä. Sosiaalisen luototuksen rahaliikenne tapahtuu kuitenkin tase-erinä eikä siihen käytetä käyttötalouden määrärahoja.

Laki sosiaalisesta luototuksesta (1133/2002) edellytti kaikkia hyvinvointialueita käynnistämään sosiaalisen luototuksen palvelun viimeistään 1.8.2023 mennessä. Elokuun alussa sosiaalisesta luototuksesta annettuun lakiin voimaan tulevien muutosten myötä hyvinvointialueiden vastuulle tuli järjestää sosiaalista luototusta sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisena kuin alueella esiintyvä tarve edellyttää. Lain 10 a §:n mukaan tarvittavaa luottopääomaa varten myönnettiin valtionavustusta, joka turvasi sosiaalisen luototuksen käynnistymisen lain edellyttämällä tavalla kaikilla hyvinvointialueilla.

Laki sosiaalisesta luototuksesta annetun lain muuttamisesta (956/2022) hyväksyttiin 25.11.2022 ja se astui voimaan 1.8.2023. Lain mukaan sosiaalisen luototuksen järjestäminen tuli hyvinvointialueita velvoittavaksi. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella sosiaalisten luottojen hakemusten vastaanottaminen aloitettiin toukokuussa 2023. Alkuvuoden aikana uusia hakemuksia ei otettu vastaan, mutta asukkaille oli tarjolla edelleen ohjausta ja neuvontaa kuten edellisinäkin vuonna. Alkuvuoden aikana mm. yhdistettiin Vantaan ja Keravan kaupunkien myöntämien sosiaalisten luottojen lainakanta koska nämä siirtyivät hyvinvointialueen vastuulle, sekä uusittiin sosiaalisen luototuksen käyttämä tietojärjestelmä. Lisäksi laadittiin lain edellyttämällä tavalla sosiaalisen luoton myöntämisperusteet, jotka hyväksyttiin aluehallituksen kokouksessa 9.5.2023 (§ 116).

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvioon 2023 varattiin sosiaalisen luototuksen käynnistämistä varten 50 000 euron määräraha. Kesäkuussa 2023 sosiaali- ja terveysministeriö myönsi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle 507 000 euron valtionavustuksen sosiaalisen luototuksen järjestämiseksi tarvittavaa luottopääomaa varten. Hyvinvointialue osti v. 2023 avoimena olleen lainakannan Keravan kaupungilta. Vantaan kaupungin osalta lainakannan lunastaminen tapahtuu v. 2024.

Vuoden 2023 aikana sosiaaliseen luototukseen liittyen tuli yhteensä 730 kpl yhteydenottoja. Hakemuksia sosiaalisesta luotosta jätettiin 85 kpl, ja näihin tehtiin 19 kpl myönteisiä päätöksiä. Kielteisiä päätöksiä tehtiin 60 kpl, ja 12 asiakasta luopui hakemuksen jättämisestä hakuprosessin aikana. 2023 myönnettyjen luottojen kokonaissumma oli 134 594,81 euroa. Keskimääräinen myönnetyn luoton suuruus oli 7 083,94 euroa.

Luoton jo saaneilla asiakkaille myönnettiin yhteensä 125 vapaakuukautta, ja maksusuunnitelmia erääntyneistä luottoeristä tehtiin 81 kertaa. Kokonaan irtisanottuja luottoja oli 7 kpl (Vantaalla myönnetystä lainakannasta). Luottotappioita ei ole vuoden 2023 aikana kirjattu.

2.2.1.7 Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Talousarvion toteutuminen 2023

KESKI-UUDENMAAN PELASTUS- LAITOS (1 000 €)	TA 2023 (Alkuperäinen AV 20.12.22)	Talous- arvio- muutos	TA 2023 (Muutettu TA)	TP 2023	Ero (€) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (%) TP vs TA (Alkuperäinen TA, AV 20.12.22)	Ero (€) TP vs TA (Muutettu TA)	Ero (%) TP vs TA (Muutettu TA)
TOIMINTATUOTOT	30 850	-900	29 950	31 737	887	2,9 %	1 787	6,0 %
TOIMINTAKULUT	-46 740	-1 809	-48 549	-46 536	204	0,4 %	2 013	4,1 %
HENKILÖSTÖKULUT	-31 898	-1 459	-33 358	-33 417	-1 518	-4,8 %	-59	-0,2 %
PALVELUJEN OSTOT	-4 451	-180	-4 631	-2 452	1 999	44,9 %	2 179	47,0 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 181	163	-3 018	-2 718	463	14,5 %	300	9,9 %
AVUSTUKSET	0	0	0	-687	-687	-	-687	-
MUUT TOIMINTAKULUT	-7 209	-333	-7 542	-7 262	-52	-0,7 %	281	3,7 %
TOIMINTAKATE	-15 890	-2 709	-18 599	-14 799	1 090	6,9 %	3 800	20,4 %

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tuotot vuonna 2023 olivat 31,7 milj. euroa ja toimintakulut 46,5 milj. euroa.

Toimintatuotot toteutuivat 0,9 milj. euroa suurempana ja toimintakulut toteutuvat 0,2 milj. euroa pienempinä kuin alkuperäinen talousarvio. Henkilöstömenot ylittivät talousarvion 1,5 milj. eurolla. Muut toimintakulut ylittivät talousarvion 0,1 milj. euroa, johtuen nousseista vuokratkustannuksista.

Toimialan tulos (toimintakate) oli 1,1 milj. euroa parempi kuin alkuperäinen talousarvio.

Talousarviomuutos sisältää syksyllä tehdyt toimialojen väliset kohdennukset, joiden suuruus ja oikea kohdentuminen ei ollut talousarviota laadittaessa tiedossa sekä aluevaltuuston 12.12.2023 hyväksymän määrärahamuutokset hyvinvointialueen toimintakatteeseen.

Talousarviomuutos korotti toimialan menomäärärahaa 1,8 milj. eurolla ja pienensi tulomäärärahaa 0,9 milj. eurolla. Menomäärärahan korotus koostui pääosin henkilöstömenojen noususta (1,5 milj. euroa). Tuottojen arvioitua suurempi toteuma koostui mm. Ensihoidon lisälaskutuksesta.

Muutettuun talousarvioon verrattuna, tulot ylittivät 1,9 milj. euroa ja menot alittivat 2,0 milj. euroa. Toimialan tulos (toimintakate) oli 3,8 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos vastaa Vantaan ja Keravan sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueiden pelastustoiminnasta, kiireellisestä ensihoitopalvelusta sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja omatoimiseen varautumiseen liittyvästä valvonnasta, ohjauksesta, valistuksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä. Lisäksi pelastuslaitos tukee alueensa kuntien varautumista ja valmiussuunnittelua, ylläpitää väestöhälytinja järjestelmää sekä laatii ja ylläpitää väestön suojaamiseen poikkeusoloissa liittyvät suunnitelmat yhteistyössä alueensa kuntien kanssa.

Pelastustoimen palvelualueen alle sijoittuu pelastustoimen suunnittelun tehtäväalue sekä pelastustoimen palvelutuotannon tehtäväalue. Pelastustoimen palvelualue vastaa pelastustoiminnan sekä onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden suunnittelusta sekä toteuttamisesta. Palvelualueelle sijoittuu myös pelastuslaitoksen varautumisen yksikkö sekä pelastustoimen tekniset tukipalvelut, komentotoimisto sekä tilannekeskus ja viestihuolto.

Ensihoidon tehtäväalueelle on keskitetty ensihoidon ohjaus ja palvelutuotanto.

Strategisen kehittämisen tehtäväalue vastaa pelastuslaitoksen strategisesta suunnittelusta, arvioinnista, kehittämistä, tiedolla johtamisen tukemisesta sekä työsuojelusta ja työkykyjohtamisesta.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen turvallisuuden ja varautumisen tehtäväalue on organisatorisesti sijoitettu pelastuslaitokselle; tästä on synergiahyötyjä sekä pelastuslaitokselle että turvallisuus- ja varautumisyksikölle.

Pelastusjohtajan suorassa alaisuudessa toimivat lisäksi hallinnon sekä viestinnän yksiköt.

Toimialalla työskenteli 31.12.2023 yhteensä 538 henkilöä, joista vakinaisia oli 460 ja määräaikaisia 78. Pelastustoimen palveluissa työskenteli 368 työntekijää, ensihoitopalveluissa 164 työntekijää ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle tuotettavissa palveluissa kuusi työntekijää. Työntekijöiden keskiarvoikä oli 42,7 vuotta. Yli 60-vuotiaiden osuus koko pelastuslaitoksen henkilöstöstä oli 7,2 % (39 hlöä). Yleisimmät tehtävänimikkeet toimialalla olivat palomies (242 hlöä), ensihoitaja (109 hlöä), paloesimies (45 hlöä) ja sairaankuljettaja (42 hlöä). Määräaikaisesta henkilöstöstä suurin osa oli vuosiloman sijaisia.

Pelastuslaitoksen toiminta järjestetään hyvinvointialueen omilla henkilöresursseilla. Toimialalla ei ole osto- eikä vuokratyövoimaa.

Hyvinvointialueuudistuksessa pelastuslaitoksen palveluita ei jaettu kahdelle hyvinvointialueelle, vaan jo toiminnassa ollut Keski-Uudenmaan pelastuslaitos jatkoi toimintaansa sellaisenaan osana Vantaan ja Keravan hyvinvointialuetta palvellen myös Keski-Uudenmaan hyvinvointialuetta. Tämä mahdollisti jo hyvin organisoidun toiminnan jatkumisen ilman suuria muutoksia.

Toimialan palvelutuotanto ja sen kehittäminen vuonna 2023

Palvelut kyettiin tuottamaan henkilöstön saatavuushaasteista huolimatta; haasteet koskettivat erityisesti pelastustoimintaa.

Pelastustoiminnan toimintavalmiusajoissa oli alueellisesti puutteita. Toimintavalmiusajan mediaani oli 7:03 (mm:ss), ja ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteen täyttyminen I riskiluokan ruuduissa kiireellisissä tehtävissä oli 34,4 %. Nämä jäävät valtakunnallisesti asetetuista tavoitteista.

Ensihoidon tavoittamisviiveessä jäätiin HUS:n asettamasta tavoitteesta. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen alueella ensihoitoyksiköiden 90 %:n tavoittamisviive oli A-kiireellisyysluokan tehtävissä 11:14 (mm:ss) ja B-kiireellisyysluokan tehtävissä 12:24 (mm:ss). Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen alueella (luvuissa mukana neljä HUSin yksikköä) ensihoitoyksiköiden 90 %:n tavoittamisviive oli A-kiireellisyysluokan tehtävissä 09:25 (mm:ss) ja B-kiireellisyysluokan tehtävissä 10:52 (mm:ss)

Pelastustoiminnan ja ensihoidon toimintavalmiusaikojen alueelliset haasteet ovat tiedossa, ja niihin osaltaan vastataan pidempiaikaisen (2022–2026) suunnitelman mukaisesti perustamalla neljä uutta valmiusasemaa.

Onnettomuuksien ehkäisyn palvelukyky oli kohtalainen ja määrällisiin tavoitteisiin päästiin osittain.

Määräaikaisten tarkastusten tarkastusprosentti oli 72,1 %. Määrällisesti tarkastuksia tehtiin saman verran suhteessa edelliseen vuoteen. Turvallisuuskoulutusten osalta jäätiin vuoden 2022 määristä. Turvallisuuskoulutuksia oli lukumääräisesti suunnilleen saman verran kuin vuosina 2020–2021. Asiantuntijapalveluita (rakentamisen ohjauksen palveluja sekä erityyppisiä lausuntoja) pystyttiin toteuttamaan lähes saman verran kuin edellisenä vuonna pienestä resurssivaajeesta huolimatta.

- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätös hyväksyttiin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuustossa 12.12.2024. Palvelutasopäätös pohjautuu Uudenmaan pelastuslaitosten yhteiseen riskianalyysiin, joka valmistui ja hyväksyttiin kesäkuussa 2023.
- Pidemmän aikavälin valmiusaikatavoitteiden korjaustoimenpiteet:
 - Tikkurilan valmiusaseman suunnittelu eteni suunnitelmien mukaan ja asema sai rakennusluvan 5.6.2023.
 - Hakunilan valmiusaseman suunnittelu käynnistyi 4/2023.
 - HALI-liikennevalo-ohjausjärjestelmän pilotointi on käynnissä Vantaalla. Pilotoinnissa nousi esiin laitehaasteita, joihin pyritään löytämään ratkaisuja. Myös Hyvinkäällä ja Mäntsälässä on herännyt mielenkiinto HALI-järjestelmää kohtaan.

- Maaliskuussa saatiin sovittua paikallisesti pelastuslaitoksen pelastushenkilöstön (palamiehet ja paloiesimiehet) sekä ensihoitajien työaikakokonaisuus aluehallintoviraston poikkeuslupapäätöksen mahdollistamalla tavalla säännöllisestä työajasta siten, että säännöllinen työaika on keskimäärin 42 tuntia viikossa tasoittumisjakson ollessa 52 viikkoa. Palomestareiden osalta säännöllinen työaika on keskimäärin 40 tuntia viikossa tasoittumisjakson ollessa 52 viikkoa.
- Yhteistyössä HUS:n kanssa pyritään varmistamaan ensihoidon riittävä palvelukyky huomioiden ensihoitoyksiköiden toimintavalmiusajat ja kuormitusasteet. Yksiköiden kuukausittaista kuormitusastetta on seurattu sekä henkilökohtaisten kuormitusasteen seurantaa on toteutettu kymmenen ensihoidossa työskentelevän osalta.

Palvelutoiminnan seurantamittarit

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion toiminnan tunnusluvut 2023			
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Pelastustoiminta: Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteen täyttyminen I riskiluokan ruuduissa kiireellisissä tehtävissä	32,2 %	50 %	34,4 %
Onnettomuuksien ehkäisy: Tarkastusprosentti	95,9 %	100 %	72,1 %
Ensihoito - VaKe-alue: Tavoittamisviive ydintaajama-alueella 90 %:ssa A- ja B-kiireellisyysluokan tehtävissä (mm:ss)	A: 11:22 B: 12:53	A: 09:00** B: 10:00**	A: 11:14 B: 12:24
Ensihoito - KEU-alue*: Tavoittamisviive ydintaajama-alueella 90 %:ssa A- ja B-kiireellisyysluokan tehtävissä (mm:ss)	A: 10:20 B: 11:31	A: 09:00** B: 10:00**	A: 09:25 B: 10:52
*KEU:n ensihoidon tavoittamisviiveessä mukana myös HUS:n yksiköt (4 yksikköä)			
** Tavoittamisviiveen tavoiteaika 90 %:ssa A- ja B-kiireellisyysluokan tehtäviä			

2.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosan toteutuminen 1 000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama € muutettu TA	Poikkeama % muutettu TA
Toimintatulot	119 233	-7 499	111 734	112 450	716	0,64
Myyntitulot	48 206	-2 162	46 044	42 567	-3 477	-7,55
Maksutulot	47 220	-7 357	39 863	41 011	1 148	2,88
Tuet ja avustukset	12 334	3 446	15 780	18 484	2 704	17,14
Muut toimintatulo	11 473	-1 426	10 047	10 388	341	3,39
Valmistus omaan käyt	0	0	0	0	0	-
Toimintamenot	-1 136 561	-63 519	-1 200 080	-1 212 046	-11 966	1,00
Henkilöstömenot	-310 896	16 906	-293 990	-291 419	2 571	-0,87
Palvelujenostot	-719 521	-76 324	-795 845	-811 617	-15 772	1,98
Aineet, tarvikkeet	-26 629	-2 380	-29 009	-28 350	659	-2,27
Avustukset muille	-23 374	370	-23 004	-23 112	-108	0,47
Muut toimintamenot	-56 141	-2 091	-58 232	-57 549	683	-1,17
Toimintakate	-1 017 328	-71 018	-1 088 346	-1 099 596	-11 250	1,03
Valtionrahoitus*	964 931	36 696	1 001 627	995 427	-6 200	-0,62
Rahoitustuotot ja -menot	-3 421	5 646	2 225	1 692	-533	-23,96
Korkotulot muilta	0	0	0	1 988	1 988	-
Muut rahoitus tulot	125	2 275	2 400	52	-2 348	-97,83
Korkomenot	-3 546	3 371	-175	-230	-55	31,43
Muut rah.menot	0	0	0	-118	-118	-
Vuosikate	-55 818	-28 676	-84 494	-102 477	-17 983	21,28
Poistot ja arvonal.	-1 500	0	-1 500	-1 889	-389	25,93
Sumu-poistot	-1 500	0	-1 500	-1 889	-389	25,93
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	-
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	-
Satunnaiset tulot	0	0	0	0	0	-
Satunnaiset menot	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-57 318		-85 994	-104 366	-18 372	21,36
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-57 318		-85 994	-104 366	-18 372	21,36

* Sisältää siirtomäärärahan 6,0 milj. euroa.

2.2.3 Investointien ja investointeja vastaavien sopimusten toteutuminen

Hyvinvointialueen tulee investointisuunnitelmassaan esittää tiedot myös investointeja vastaavista sopimuksista, vaikka niitä ei käsitellä talouden suunnittelussa investointeina.

Investointien ohjauksen prosessissa investoinnin käsite on siis laajempi, kuin sen pelkkä kirjanpidollinen tulkinta, kun myös investointeja vastaavat sopimukset sisällytetään suunnitelmaan.

Hyvinvointialueista annetun lain (611/2021) 16 §:n 1 momentissa tarkoitettuja investointeja vastaavia sopimuksia ovat lisäksi muun muassa pitkäaikaiset toimitilojen vuokrasopimukset sekä muut sopimukset, joissa on kysymys sitoutumisesta useampaa vuotta koskevaan sopimukseen, esimerkkinä tietojärjestelmähankkeet. Investointisuunnitelmaan sisällytetään sopimuksen arvo.

Tästä syystä sekä kirjanpidollisesti investointeina toteutettavat kohteet että käyttötalouden määrärahoista maksettavat investointeja vastaavien sopimusten menot raportoidaan tässä yhtenä kokonaisuutena.

2.2.4 Lainanottovaltuuden käyttö investointien rahoittamiseen

Hyvinvointialuelain (611/2021) § 15 mukaan valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialueen lainanottovaltuus on hyvinvointialueen laskennalliseen lainanhoitokatteeseen perustuvan enimmäismäärän ja tilikauden alun ennakoitun lainamäärän erotus. Hyvinvointialueiden lainanottovaltuudet vuodelle 2023 perustuivat hyvinvointialueelle siirtyvien sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymien vuoden 2021 tilinpäätösten ja vuoden 2022 talousarvioiden tietoihin.

Vuodelle 2023 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle myönnettiin valtioneuvoston 16.6.2022 antamalla päätöksellä VM/2022/109 lainanottovaltuutta 206 555 700 euroa. Alla olevaan taulukkoon kahdeksan (8) on koottu tiedot vuoden 2023 lainanottovaltuuteen liittyen.

Taulukko 8. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lainanottovaltuus 2023–2027

Lainanottovaltuudet (€)	Lainanottovaltuus	Valtuudella käynnistettävät investoinnit	Valtuutta käytetty tilikaudella 2023	Valtuutta käytetty aiemmillä tilikausilla	Valtuutta käyttämättä
Vuosi 2023	206 555 700	140 249 178	6 854 826	0	66 305 822

Hyvinvointialueen investointisuunnitelma 2023–2027 hyväksyttiin aluevaltuuston päätöksellä 22.11.2022 § 91 (Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen investointisuunnitelma 2023–2027: Investointisuunnitelmaesityksen päivittäminen ja valtiolle tarkastettavaksi lähettäminen). Sosiaali- ja terveysministeriö hyväksyi investointisuunnitelman sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevan osan 5.12.2022 (VN/26019/2022).

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 81 §:n mukaan aluehallitus päättää pitkäaikaisen (yli vuoden pituisen) lainan ottamisesta noudattaen aluevaltuuston hyväksymiä periaatteita. Aluehallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselle viranomaiselle. Aluevaltuusto hyväksyi kokouksessaan 27.9.2022 § 83 rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteet.

Vuoden 2023 aikana aluehallitus käsitteli investointisuunnitelman mukaisten hankkeiden toteuttamista ja niiden rahoittamista pitkäaikaisella lainalla seuraavissa kokouksissaan

- 13.6.2023 (§ 173 - tiedolla johtamisen järjestelmähanke sekä § 174 – pitkäaikaisen lainan nosto Tikkurilan valmiusasemahankkeen)
- 10.10.2023 (§ 245 – Hakunilan valmiusasema, ICT ja aineettomat oikeudet sekä ensihoidon laite- ja kalustehankinnat)
- 7.11.2023 (§ 263 – pitkäaikaisen lainan nosto § 173 ja § 245 mukaisten hankkeiden rahoittamiseen, pl. Hakunilan valmiusasema)
- 13.12.2023 (§ 312 - Järvenpään paloasemakiinteistön ostaminen)

Hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan sisältyvien kohteiden toteutuminen 2023

Investointikohteet	Talousarvio 2023	Toteuma 2023	Ero €	Ero %
Tikkurilan valmiusasema	4 600 000	3 166 875	1 433 125	31,2
Hakunilan valmiusasema	4 520 000	126 472	4 393 528	97,2
Kivistön palvelukeskus; terveysaseman ja suun terveydenhuollon tilojen muutostyöt	450 000	124 360	325 640	72,4
Pelastustoimen ja ensihoidon ajoneuvot	3 050 000	2 727 521	322 479	10,6
Osakkeet	0	22 320	22 320	-
ICT: Tiedolla johtamisen hanke	1 457 725	169 891	1 287 834	88,3
Investointeja vastaavat sopimukset*	10 106 718	3 212 008	6 894 710	68,2
Yhteensä	24 184 443	9 549 448	14 634 995	60,5

*) käyttötalousmenoja, jotka sisältyvät hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan lainanottovaltuuteen liittyvän valtionohjeistuksen vuoksi

Pysyvät vastaavat

Taseen pysyvinä vastaavina käsiteltävinä hankkeina toteutettiin tai käynnistettiin vuoden 2023 aikana seuraavat kohteet:

- Tikkurilan terveys- ja perhekeskuksen (= Tikkurilan terveys- ja hyvinvointikeskus) asemakaavan muutokseen liittyvä viitesuunnittelu on aloitettu vuoden 2023 aikana. Suunnittelukustannus v. 2023 on kohdistettu käyttötalouteen.
- Tikkurilan valmiusaseman rakentaminen on edennyt suunnitellusti.
- Hakunilan valmiusaseman osalta suunnittelu on aloitettu, mutta itse hanketta ei toteuteta ennen kuin valtio hyväksyy investointisuunnitelman muutosesityksen
- Kivistön palvelukeskus; terveysaseman ja suun terveydenhuollon tilojen muutostyöt
- Pelastustoimen ja ensihoidon ajoneuvohankinnat toteutuivat suunnitellusti
- Järvenpään paloaseman hankinta toteutuu vuonna 2024

Osakkeet

- Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
- Sansia

ICT ja aineettomat oikeudet

- Tiedolla johtamisen hanke aloitettiin lainapäätöksen saamisen jälkeen
- Muilta osin aluehallitus on päättänyt hankkeiden toteuttamisesta lainarahoituksella, mutta päätöstä lainoituksesta ei ole vielä tehty

Alkuperäisessä investointisuunnitelmassa 2023–2027 hyväksytyistä pysyvinä vastaavina käsitellyistä kohteista toteuttamatta jäivät seuraavat:

- Hyvinkään, Keravan ja Tuusulan sekä Vantaan kaupungin omistamien paloasemien suunniteltujen lunastusten osalta ei päästy sopimukseen hyvinvointialueen kannalta mahdollisesta ratkaisusta.
- Tammirinteen vastaanottokeskuksen osalta todettiin, että sen hankkiminen ei ole kokonaistaloudellisesti järkevää ainakaan tässä vaiheessa.
- Rakennusten osalta hyvinvointialueen omaan taseeseen ei toteutettu muutostöitä.

Investointeja vastaavat sopimukset

Rakennukset

Lännen perhekeskuksen (Myyrmäki) osalta muutostöiden toteutussuunnittelu on tehty yhdessä vuokranantajan kanssa - varsinainen rakentaminen aloitetaan vasta, mikäli valtio hyväksyy investointisuunnitelman 2024–2028 muutosesityksen.

Muilta osin rakennuksiin liittyvistä hankkeista päätettiin investointisuunnitelmasta poiketen luopua ja etsiä palvelutuotannossa vaihtoehtoisia ratkaisuja.

Vuotuisten vuokravastuiden muutokset

Vuotuisten vuokravastuiden muutosten osalta toteutuivat

- Koivukylän perhekeskuksen toiminnan laajentaminen
- Koivukylän terveysaseman hammashoitolan laajentaminen
- Päihdepalvelujen lisätila.

Leasingrahoituksella toteutettavat laite- ja kalustehankinnat

- Investointisuunnitelmaan sisällytetyt pysyvinä vastaavina toteutettavat laite- ja kalustohankinnat toteutettiin osittain leasingsopimuksilla. Näistä merkittävimmät olivat Marttilan hoivakodin käynnistämiseen liittyvät kalustohankinnat sekä Koisoniityn palvelutalon kalusteet.
- Lisäksi hankittiin leasingrahoituksella 2,5 milj. eurolla neljä pelastustoimen raskasta yksikköä.

2.2.5 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutuminen 1 000 euroa	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talous- arvio muutok- set	Talousar- vio muu- tosten jälkeen	Toteuma 2023	Poik- keama €	Poik- keama %
Toiminta ja investoinnit						
Vuosikate	-55 819	-28 675	-84 494	-102 477	-17 983	21
Satunnaiset erät	0			0		
Tulorahoituksen korj.erät	0			118		
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-71 023	0	-71 023	-6 855	64 168	-90
Rahoitusosuudet inv.	0			0		
Pysyvien vast.luovutusvoitot	0			853		
Toiminta ja investoinnit netto	-126 842	-28 675	-155 517	-108 361	47 156	-30
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset	-30	0	-30	0	30	-100
Antolainasaamisten lisäys	-50	0	-50	0	50	
Antolainasaamisten vähennys	20	0	20	0	-20	
Lainakannan muutokset	121 023	0	121 023	57 266	-63 757	-53
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	71 023	0	71 023	17 468	-53 555	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0	0	-1 913	-1 913	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	50 000	0	50 000	41 711	-8 289	
Omanpääoman muutokset	0	0	0	0	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-45 273	0	-45 273	-42 817	2 456	5
Toimeksiantojen ja po muutokset	6 000	0	6 000	0	-6 000	
Vaihto-om. muutokset	0	0	0	-180	-180	
Saamisten muutos	-7 100	0	-7 100	-65 060	-57 960	
Korottomien velkojen muutos	-44 173	0	-44 173	22 423	66 596	
Rahoituksen rahavirta	75 720	0	75 720	14 449	-61 471	-81
Vaikutus maksuvalmiuteen	-51 122	-28 675	-79 797	-93 911	-14 315	-18

2.2.6 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Toimintakate (1 000 euroa)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama talousarvio-muutosten jälkeen €	Poikkeama %
HVA-johto ja konsernipalvelut	-83 583	-4 114	-87 697	-81 676	6 021	-6,9
Erikoissairaanhoido	-334 475	-11 849	-346 324	-364 160	-17 836	5,2
Lasten, nuorten ja perheiden palv.	-137 108	-17 083	-154 191	-152 266	1 925	-1,2
Vanhusten palvelut	-142 539	-13 814	-156 353	-152 976	3 377	-2,2
Terveydenhuollon palvelut	-167 876	-7 731	-175 607	-173 821	1 786	-1,0
Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelut	-135 858	-13 717	-149 575	-159 898	-10 323	6,9
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	-15 890	-2 709	-18 599	-14 799	3 800	-20,4
Toimintakate	-1 017 329	-71 017	-1 088 346	-1 099 596	-11 250	1,0
Vuosikate (1 000 euroa)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama talousarvio-muutosten jälkeen €	Poikkeama %
Valtion rahoitus*	964 931	36 696	1 001 627	995 427	-6 200	-0,6
Korkotulot	0	0	0	1 988	-1 988	-
Muut rahoitustulot	125	2 275	2 400	52	-2 348	-97,9
Korkomenot	-3 546	3 371	-175	-230	-55	31,1
Muut rahoitusmenot	0	0	0	-118	118	-
Yhteensä	961 510	42 342	1 003 852	997 119	-10 474	-1,0
Vuosikate	-55 819	-28 675	-84 494	-102 477	-21 724	25,7
Investointiosa (1 000 euroa) 2023 aloitetut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama talousarvio-muutosten jälkeen €	Poikkeama %
Tikkurilan valmiusasema	-4 600	0	-4 600	-3 167	1 433	-31,2
Hakunilan valmiusasema	-4 520	0	-4 520	-126	4 394	-97,2
Kivistön palvelukeskuksen terveysasema	-450	0	-450	-124	326	-72,4
Tiedolla johtaminen	-1 458	0	-1 458	-170	1 288	-88,3
Pelastustoimen ja ensihoidon ajoneuvot	-3 050	0	-3 050	-2 728	322	-10,6
Osakkeet	0	0	0	-22	-22	-
Investointeja vastaavat sopimukset	-10 107	0	-10 107	-3 212	6 895	-68,2
Yhteensä	-24 185	0	-24 185	-9 549	14 636	-60,5
Rahoitusosa (1 000 euroa)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama talousarvio-muutosten jälkeen €	Poikkeama %
Antolainauksen muutokset	-30	0	-30	0	30	-100,0
Antolainasaamisten lisäys	-50	0	-50	0	50	-100,0
Antolainasaamisten vähennys	20	0	20	0	-20	-100,0
Lainakannan muutokset	121 023	0	121 023	57 266	-63 757	-52,7
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	71 023	0	71 023	17 468	-53 555	-75,4
Pitkäaikaisten lainojen lyhennys	0	0	0	-1 913	-1 913	-
Lyhytaikaisten lainojen muutos	50 000	0	50 000	41 711	-8 289	-16,6
Yhteensä	120 993	0	120 993	57 266	-63 727	-52,7
<i>* Sisältää siirtomäärärahan 6,0 milj. euroa</i>						

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA	2023	2022
	<i>€1 000</i>	<i>€1 000</i>
Toimintatuotot		
Myyntituotot	42 567 078,74	-
Maksutuotot	41 011 414,04	-
Tuet ja avustukset	18 484 452,11	20 599 071,92
Muut toimintatuotot	10 388 259,23	2 688,75
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-226 927 384,29	-5 052 648,65
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-54 328 867,01	-695 664,99
Muut henkilösivukulut	-10 162 577,68	-108 447,05
Palvelujen ostot	-811 616 869,79	-13 128 040,16
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-28 350 185,79	-408 008,19
Avustukset	-23 111 677,95	
Muut toimintakulut	-57 549 838,58	-1 185 665,17
Toimintakate	-1 099 596 196,97	23 286,46
Valtion rahoitus	995 426 682,00	
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 988 376,84	1 211,68
Muut rahoitustuotot	51 521,83	
Korkokulut	-229 505,04	-24 498,14
Muut rahoituskulut	-117 626,96	
Vuosikate	-102 476 748,30	0,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 889 224,60	-
Arvonalentumiset	-	-
Satunnaiset erät	-	-
Satunnaiset tuotot	-	-
Satunnaiset kulut	-	-
Tilikauden tulos	-104 365 972,90	0,00
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-104 365 972,90	0,00

3.2 RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA	2023	2022
	€1 000	€1 000
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-102 477	0
Satunnaiset erät, netto	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	118	0
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 855	-909
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	853	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-108 360	-909
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17 468	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 913	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	41 711	0
	57 266	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	
Vaihto-omaisuuden muutos	-180	
Saamisten muutos	-65 060	-1 973
Korottomien velkojen muutos	22 423	91 235
Rahoituksen rahavirta	14 449	89 262
Rahavarojen muutos	-93 911	88 353
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 468	89 600
Rahavarat 1.1.	96 379	1 247

3.3 TASE

TASE			
VASTAAVAA		2023	2022
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	76 154 879,50	902 082,22
I	Aineettomat hyödykkeet	-	-
	1. Aineettomat oikeudet	-	-
	2. Muut pitkävaikutteiset menot	-	-
	3. Ennakkomaksut	-	902 082,22
II	Aineelliset hyödykkeet	12 186 499,70	-
	1. Maa- ja vesialueet	-	-
	2. Rakennukset	-	-
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	-	-
	4. Koneet ja kalusto	8 598 901,24	-
	5. Muut aineelliset hyödykkeet	-	-
	6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 587 598,46	-
III	Sijoitukset	63 968 379,80	6 530,00
	1. Osakkeet ja osuudet	63 968 379,80	6 530,00
	2. Joukkovelkakirjalainasaamiset	-	-
	3. Muut lainasaamiset	-	-
	4. Muut saamiset	-	-
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	7 047 155,21	-
	1. Valtion toimeksiannot	-	-
	2. Lahjoitusrahastojen varat	1 276 953,76	-
	3. Muut toimeksiantojen varat	5 770 201,45	-
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	70 153 926,71	91 648 867,05
I	Vaihto-omaisuus	682 982,96	-
	1. Aineet ja tarvikkeet	682 982,96	-
	2. Keskeneräiset tuotteet	-	-
	3. Valmiit tuotteet/tavarat	-	-
	4. Muu vaihto-omaisuus	-	-
	5. Ennakkomaksut	-	-
II	Saamiset	67 003 382,03	2 048 585,66
	Pitkäaikaiset saamiset	235 888,49	-
	1. Myyntisaamiset	-	-
	2. Lainasaamiset	227 538,49	-
	3. Muut saamiset	8 350,00	-
	4. Siirtosaamiset	-	-

Lyhytaikaiset saamiset	66 767 493,54	2 048 585,66
1. Myyntisaamiset	16 111 162,73	-
2. Lainasaamiset	206 197,82	-
3. Muut saamiset	9 620 041,31	2 048 585,66
4. Siirtosaamiset	40 830 091,68	-
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	-	-
1. Osakkeet ja osuudet	-	-
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	-	-
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	-	-
4. Muut arvopaperit	-	-
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 467 561,72	89 600 281,39
VASTAAVAA YHTEENSÄ	153 355 961,42	92 557 479,27

TASE			
VASTATTAVAA		2023	2022
A	OMA PÄÄOMA	- 66 435 097,97	0,00
I	Peruspääoma	37 930 874,93	
II	Omat rahastot		
III	Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-	-
IV	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	- 104 365 972,90	-
B	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	-	-
	1. Poistoero		
	2. Vapaaehtoiset varaukset		
C	PAKOLLISET VARAUKSET	-	-
	1. Eläkevaraukset		
	2. Muut pakolliset varaukset		
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	7 047 155,21	-
	1. Valtion toimeksiannot	-	-
	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 276 953,76	-
	3. Muut toimeksiantojen pääomat	5 770 201,45	-
E	VIERAS PÄÄOMA	212 743 904,18	-
I	Pitkäaikainen	15 555 432,00	-
	1. Joukkovelkakirjalainat		
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 555 432,00	-
	3. Lainat julkisyhteisöiltä	-	-
	4. Lainat muilta luotonantajilta	-	-
	5. Saadut ennakot	-	-
	6. Ostovelat	-	-
	7. Muut velat	-	-
	8. Siirtovelat	-	-
II	Lyhytaikainen	197 188 472,18	92 557 479,27
	1. Joukkovelkakirjalainat	-	-
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	41 710 561,56	-
	3. Lainat julkisyhteisöiltä	-	-
	4. Lainat muilta luotonantajilta	-	-
	5. Saadut ennakot	10 944 238,86	85 033 797,75
	6. Ostovelat	66 519 608,35	5 835 666,45
	7. Muut velat	14 697 028,31	225 455,64
	8. Siirtovelat	63 317 035,10	1 462 559,43
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		153 355 961,42	92 557 479,27

3.4 KONSERNILASKELMAT

Tuloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA		2023
		€1 000
Toimintatuotot		467 357
Toimintakulut		-1 545 282
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		-3
Toimintakate		-1 077 929
Valtion rahoitus		995 427
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		2 720
Muut rahoitustuotot		131
Korkokulut		-1 877
Muut rahoituskulut		-153
Vuosikate		-81 681
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot		-19 244
Omistuksen eliminointierot		172
Arvonalentumiset		20
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos		-100 733
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot		-13
Laskennalliset verot		-22
Vähemmistöosuudet		-62
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-100 830

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA		2023
		€1 000
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate		-81 681
Satunnaiset erät, netto		
Tilikauden verot		-13
Tulorahoituksen korjauserät		-549
Investointien rahavirta		
Investointimenot		-40 447
Rahoitusosuudet investointeihin		73
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		1 354
Toiminnan ja investointien rahavirta		-121 263
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		37 712
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-5 283
Lyhytaikaisten lainojen muutos		41 711
Oman pääoman muutokset		-137
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		0
Vaihto-omaisuuden muutos		312
Saamisten muutos		-47 210
Korottomien velkojen muutos		1 507
Rahoituksen rahavirta		28 611
Rahavarojen muutos		-92 652
Rahavarat 31.12.		21 846
Rahavarat 1.1.		114 498

TASE		2023
VASTAAVAA		€1 000
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	245 871
I	Aineettomat hyödykkeet	9 422
	1. Aineettomat oikeudet	5 075
	2. Muut pitkävaikuttiset menot	4 347
	3. Ennakkomaksut	0
II	Aineelliset hyödykkeet	217 171
	1. Maa- ja vesialueet	2 084
	2. Rakennukset	141 722
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 360
	4. Koneet ja kalusto	28 648
	5. Muut aineelliset hyödykkeet	693
	6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	39 662
III	Sijoitukset	19 279
	1. Osakkeet ja osuudet	19 267
	2. Joukkovelkakirjalainasaamiset	
	3. Muut lainasaamiset	
	4. Muut saamiset	12
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	8 184
	1. Valtion toimeksiannot	
	2. Lahjoitusrahastojen varat	2 413
	3. Muut toimeksiantojen varat	5 770

C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	117 050
I	Vaihto-omaisuus	6 298
	1. Aineet ja tarvikkeet	6 298
	2. Keskenkäydyt tuotteet	
	3. Valmiit tuotteet/tavarat	
	4. Muu vaihto-omaisuus	
	5. Ennakkomaksut	
II	Saamiset	88 906
	Pitkäaikaiset saamiset	8
	1. Myyntisaamiset	
	2. Lainasaamiset	
	3. Muut saamiset	8
	4. Siirtosaamiset	
	Lyhytaikaiset saamiset	88 898
	1. Myyntisaamiset	28 946
	2. Lainasaamiset	434
	3. Muut saamiset	13 858
	4. Siirtosaamiset	45 660
III	Rahoitusomaisuusarvopaperit	0
	1. Osakkeet ja osuudet	
	2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	
	3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	
	4. Muut arvopaperit	
IV	Rahat ja pankkisaamiset	21 846
VASTAAVAA YHTEENSÄ		371 105

TASE		2023
VASTATTAVAA		€1 000
A	OMA PÄÄOMA	-63 350
I	Peruspääoma	37 931
II	Omat rahastot	124
III	Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-575
IV	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-100 830
	VÄHEMMISTÖOSUUDET	107
B	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0
	1. Poistoero	
	2. Vapaaehtoiset varaukset	
C	PAKOLLISET VARAUKSET	5 423
	1. Eläkevaraukset	71
	2. Muut pakolliset varaukset	5 352
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	8 184
	1. Valtion toimeksiannot	
	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	2 413
	3. Muut toimeksiantojen pääomat	5 770
E	VIERAS PÄÄOMA	420 742
I	Pitkäaikainen	152 929
	1. Joukkovelkakirjalainat	
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	152 283
	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0
	4. Lainat muilta luotonantajilta	
	5. Saadut ennakot	0
	6. Ostovelat	0
	7. Muut velat	395
	8. Siirtovelat	0
	9. Laskennalliset verovelat	250
II	Lyhytaikainen	267 813
	1. Joukkovelkakirjalainat	0
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	46 729
	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0
	4. Lainat muilta luotonantajilta	0
	5. Saadut ennakot	18 468
	6. Ostovelat	91 744
	7. Muut velat	21 846
	8. Siirtovelat	89 026
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		371 105

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Hyvinvointialueen tilinpäätöksen arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat ja sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla.

1.1.2023 Vantaan ja Keravan kaupungeilta sekä Eteva- ja Kärkulla- erityishuoltopiireistä vastikkeetta siirtyneiden pysyvien vastaavien ja sijoitusten hankintameno on sama kuin hyödykkeiden poistamaton hankintameno oli omaisuuden luovuttajien taseissa 31.12.2022. Poistosuunnitelmia ei muutettu siirtojen yhteydessä. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

Irtaimen omaisuuden poistot on aloitettu hankintakuukauden tai sitä seuraavan kuukauden aikana. Rakennusten poistot alkavat valmistuspäivästä seuraavan kuukauden alusta.

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO-periaatteen mukaisesti. 1.1.2023 Vantaan kaupungilta siirtyneen hoitotarvikevaraston arvo vastasi varaston arvoa Vantaan kaupungin kirjanpidossa 31.12.2022.

Vaihtuvien vastaavien saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämis-tapa on kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston yleisohjeiden mukainen.

Vertailutietoina esitetyt vuoden 2022 tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma eivät ole vertailukelpoisia johtuen siitä, että 1.1.2023 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle siirtyneen sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen vuoden 2022 tulot, menot ja rahavirta sisältyivät Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä purkautuneiden Eteva- ja Kärkulla- erityishuoltopiirien tilinpäätöksiin. Osassa liitetiedoista vertailuvuotta ei ole esitetty ollenkaan koska vuoden 2022 osalta tietoja ei ole ollut saatavissa.

Toimeksiantojen varoihin kuuluvat lahjoitusrahastojen varat ja toimeksiantojen pääomiin kuuluvat lahjoitusvarojen pääomat on siirretty Vantaan kaupungilta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle normaalina liiketapahtumana tilikauden 2023 aikana. Ne on kirjattu lahjoitusrahastojen varojen ja pääomien lisäykseksi kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon 129 mukaisesti.

1.1.2023 vastikkeetta siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät 1.1.2023 tilinavaukseen kirjattuna.

Omaisuserien vastikkeettomat siirrot 1.1.2023 tilinavauksessa		
	A PYSYVÄT VASTAAVAT	A OMA PÄÄOMA
	I Aineettomat hyödykkeet	I Peruspääoma
	1. Aineettomat oikeudet	
Vantaan kaupunki-pelastuslaitoksen ohjelmistot	82 728,86	82 728,86
	II Aineelliset hyödykkeet	
	4. Koneet ja kalusto	
Vantaan kaupunki-pelastuslaitoksen koneet ja kalusto	7 248 586,52	7 248 586,52
Keravan kaupunki- terveydenhuollon koneet ja kalusto	430 842,21	430 842,21
Eteva- ensikertakalustus	841,87	841,87
	III Sijoitukset	
	1. Osakkeet ja osuudet	
Vantaan kaupunki-HUS PPO osuus	46 116 875,80	46 116 875,80
Vantaan kaupunki-Oy Apotti Ab	3 863 433,00	3 863 433,00
Keravan kaupunki-HUS PPO osuus	7 578 094,88	7 578 094,88
Keravan kaupunki-Oy Apotti Ab	1 320 369,04	1 320 369,04
Keravan kaupunki-Sosiaalitalo Oy	6 000,00	6 000,00
Eteva- Uudenmaan Vammaispalvelut oy	2 153 881,57	2 153 881,57
Kärkulla-As. Oy Vantaan Ilolantie 2	2 450 087,29	2 450 087,29
	B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	
	3. Muut toimeksiantojen varat	
Vantaan kaupungilta	4 796 354,43	4 796 354,43
Keravan kaupungilta*	468 731,75	468 731,75
	C VAIHTUVAT VASTAAVAT	
	I Vaihto-omaisuus	
	1. Aineet ja tarvikkeet	
Vantaan kaupunki-hoitotarvikevarasto	503 288,50	503 288,50
	IV Rahat ja pankkisaamiset	
	Saamiset*	
Eteva-osuus rahavaroista**	1 513 497,61	1 513 497,61
Yhteensä	78 533 613,33	78 533 613,33

*Varoja ei ole siirretty 31.12.2023 mennessä

**Varoja ei ole siirretty 31.12.2023 mennessä

Velkaerien vastikkeettomat siirrot 1.1.2023 tilinavauksessa			
	A OMA PÄÄOMA	E VIERAS PÄÄOMA	
	I Peruspääoma	II Lyhytaikainen	
		8. Siirtovelat	
Vantaan kaupunki-Lomapalkkavelka sivukuluineen	- 28 172 019,72		28 172 019,72
Keravan kaupunki-Lomapalkkavelka sivukuluineen	- 4 392 869,90		4 392 869,90
Eteva-Lomapalkkavelka sivukuluineen	- 651 740,85		651 740,85
Kärkulla-osuus nettovarallisuudesta	- 2 121 021,75		2 121 021,75
		D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	
		3. Muut toimeksiantojen pääomat	
Vantaan kaupungilta	- 4 796 354,43		4 796 354,43
Keravan kaupungilta	- 468 731,75		468 731,75
Yhteensä	- 40 602 738,40		40 602 738,40

Selostus HUS-yhtymän alijäämän käsittelystä tilinpäätöksessä

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointijaosto antoi 20.12.2023 ohjeen HUS-yhtymän alijäämän käsittelystä tilinpäätöksessä. Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin tuli varovaisuuden periaatteen mukaisesti kirjata kirjanpitoonsa osuus HUS-yhtymän alijäämästä ~~vastaisena menona tai menetyksenä~~, jos kirjanpitolaissa tarkoitetut kirjaamisen edellytykset täyttyvät. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tilinpäätöksessä ~~vastainen meno esitetään taseessa pakollisena varauksena kirjanpitolaisten säännösten mukaisesti~~ **alijäämäosuus esitetään siirtovelkana taseessa ja palveluostojen lisäyksenä tuloslaskelmassa.**

Alijäämä esitetään hyvinvointialueen kirjanpidossa ~~pakollisena varauksena tai~~ siirtovelkana, koska sitä ei kyetä kattamaan hyvinvointiyhtymän muilla tuloilla. Muilla tuloilla ei tarkoiteta tässä jäsenenä olevien hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin maksuosuuksia tulevilla tilikausilla. Muiden tulojen ennakoinnissa noudatetaan lausunnon perusteluissa kuvattua varovaisuuden periaatetta. Varovaisuuden periaatteen mukaista on kirjata pakollista varausta tai siirtovelkaa aina kun HUS-yhtymän taseessa on kertynyttä alijäämää. Varovaisuuden periaatteen mukaista on myös, että tulot otetaan huomioon vasta kun ne ovat toteutuneet.

Hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin tilinpäätöstä laadittaessa vastaisen menon tai menetyksen määrä tarkistetaan vuosittain vastaamaan osuutta HUS-yhtymän tilinpäätöksen osoittamasta kertyneestä alijäämästä. Pakollista varausta **tai siirtovelkaa** lisätään, kun HUS-yhtymän kertynyt alijäämä kasvaa, ja vähennetään, kun HUS-yhtymän kertynyt alijäämä vähenee.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on eliminoitu ~~hyvinvointialueen kirjanpitoon~~ **siirtovelkana ja palveluiden oston lisäyksenä** ~~pakollisena varauksena~~ **hyvinvointialueen kirjanpitoon** merkitty

osuus HUS-yhtymän alijäämästä, jottei alijäämä tule huomioituksi kahteen kertaan hyvinvointialueen konsernitilinpäätöksessä

Konsernitilinpäätöstä vastaavien tietojen laatimista koskevat liitetiedot

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on sisällyttänyt tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot. Tietojen esittämisvelvollisuus on syntynyt HUS-yhtymän peruspääomaosuuksien siirtyessä Vantaan ja Keravan kaupungilta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle 1.1.2023. Tästä syystä vertailuvuotta ei ole esitetty konsernitilinpäätöstä vastaavissa tiedoissa.

Konsernitilinpäätöstä vastaavien tietojen taseen ja rahoituslaskelman alkusaldot koostuvat Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen 2022 päättävästä taseesta, 1.1.2023 tilinavaukseen kirjatuista omaisuus- ja pääomaerien siirroista Vantaan ja Keravan kaupungeilta ja HUS-yhtymän 2022 päättävästä taseesta.

Konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot laaditaan samalla tavalla kuin konsernitilinpäätös. Sisäiset liiketapahtumat ja olennaiset sisäiset katteet eliminoidaan. Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset jaetaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Keskinäinen omistus eliminoidaan. Vähemmistöosuudet erotetaan tilikauden ylijäämästä sekä omasta pääomasta. Suunnitelmapoistot oikaistaan vastaamaan hyvinvointialueen poistosuunnitelmaa. Osakkuusyhteisöt yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä.

Hyvinvointialueen asiakaspalveluiden ostoihin ja siirtovelkoihin merkitty palveluiden käytön perusteella määritetty osuus HUS-yhtymän tilikauden 2023 alijäämästä ja edellisten tilikausien alijäämästä on eliminoitu konsernitilinpäätöstä vastaavista tiedoista.

Hyvinvointiyhtymä

HUS-yhtymä on laatinut konsernitilinpäätöksen, jonka lukuja on käytetty suhteellisessa yhdistelyssä. Hyvinvointialueen osittain omistama Puro tekstiilihuoltopalvelut Oy on kokonaisuudessaan yhdistelty HUS-konsernitilinpäätökseen, koska HUS-yhtymän omistusosuus on 50,33 %.

Hyvinvointialueen ja HUS-konsernin välinen kaupankäynti ja sisäiset katteet on eliminoitu suhteellisella menetelmällä ja sisäisten erien erot selvitetty.

Hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän **keskinäinen omistus** on eliminoitu kokonaan. Koska hyvinvointialueen taseessa oleva yhtymäosuuden hankintameno on pienempi kuin hyvinvointialueen 13,848 % omistusosuutta vastaava osuus HUS-yhtymän omasta pääomasta omistuksen eliminoinnissa syntyi eliminointiero, joka on merkitty edellisten tilikausien ylijäämän oikaistuksi, koska vastaava eliminointiero oli syntynyt jo Vantaan kaupungin ja HUS-kuntayhtymän keskinäisen omistuksen eliminoinnissa.

Vuonna 2023 HUS-yhtymän peruspääoma kasvoi Itä-uudenmaan hyvinvointialueen kasvattaessa osuuttaan siitä ja tästä johtuen myös Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen omistuksen mukainen osuus HUS-yhtymän pääomasta kasvoi. Pääomaosuuden lisäyksen tuottama keskinäisen omistuksen eliminointiero tuloutettiin tilikaudella oikaisemalla tilikauden poistoja.

HUS-yhtymä on konsernitilinpäätöksessään erottanut **vähemmistöosuuden** tilikauden tuloksesta sekä konsernin omasta pääomasta.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisönä yhdistellyn Oy Apotti AB:n taseen **poistoero** on purettu edellisten tilikausien ylijäämään ja laskennalliseen verovelkaan. Hyvinvointialueen taseessa olevaa Apotin osakkeiden hankintamenoa on pääomaosuusmenetelmän mukaisesti oikaistu 20,31% osuudella Apotin edellisten tilikausien oikaistusta alijäämästä

Hyvinvointialueen taseessa olevaa As. Oy Vantaan Ilolantie 2:sen osakkeiden hankintamenoa on pääomaosuusmenetelmän mukaisesti oikaistu 23,72 % osuudella tilikauden tuloksesta ja edellisten tilikausien alijäämästä. Edellisten tilikausien ja tilikauden 2023 ylijäämään ei ole tehty poistojen oikaisua hyvinvointialueen poistosuunnitelmaa vastaavaksi, koska siihen tarvittavia tietoja ei ole yhtiöltä saatu. Oikaisematta jättäminen ei vaikuta oleellisesti konsernitilinpäätöstä vastaaviin tietoihin.

Julkisyhteisöjen yhteisessä määräysvallassa olevien yhteisöt

Hyvinvointialueesta annetun lain 118.3 § mukaan myös hyvinvointialueiden tai hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän yhteisessä määräysvallassa olevan yhtiön tilinpäätös yhdistellään hyvinvointialueen konsernitilinpäätökseen osakkuusyhteisön tapaan pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Sama koskee myös hyvinvointialueiden ja kuntien yhteisessä määräysvallassa olevaa yhtiötä sekä hyvinvointialueiden ja valtion yhteisessä määräysvallassa olevaa yhtiötä.

Hyvinvointialue ei ole sisällyttänyt näiden yhteisöiden tietoja konsernitilinpäätöstä vastaaviin tietoihin muutoin kuin niiden osakkeiden oikaisemattoman hankintamenon osalta. Oikaisematta jättäminen ei vaikuta oleellisesti konsernitilinpäätöstä vastaaviin tietoihin.

4.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Toimintatuotot tehtäväalueittain			
	Konserni	Hyvinvointialue	Hyvinvointialue
	2023	2023	2022
Sosiaali- ja terveystuotot	381 821 556,50	64 513 851,01	-
Pelastustoimi	30 376 449,92	31 736 856,11	-
Yleishallinto ja muut palvelut	55 158 523,72	16 200 497,00	20 601 760,67
Toimintatuotot yhteensä	467 356 530,14	112 451 204,12	20 601 760,67

Valtion rahoitus	
	2023
Sosiaali ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus	980 783 187,59
Pelastustoimen tehtävien rahoitus	14 643 494,41
Lisärahoitus	-
Valtion rahoitus yhteensä	995 426 682,00

Palvelujen ostojen erittely		
	Hyvinvointialue	
	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	643 670 849,36	-
Muiden palvelujen ostot	167 946 020,43	13 128 040,16
Hyvinvointialueen palv. ostot yhteensä	811 616 869,79	13 128 040,16

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

PYSYVÄT VASTAAVAT

Tasapoisto

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Kehittämismenot	2–5 vuotta
Liikearvo	2–5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmistot	2–5 vuotta
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannukset	5–10 vuotta
Muut	2–10 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat	20 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 vuotta
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	
Kevyt kalusto	5 vuotta
Raskas kalusto	10 vuotta
Toimistokalusteet	3 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 vuotta
Muut koneet ja laitteet	5 vuotta
Muu kalusto	5 vuotta

Pakollisten varausten muutokset	Konserni	Hyvinvointialue
	2023	2023
Eläkevaraus 1.1.2023	80 387,64	0,00
Lisäykset tilikaudella	-	-
Vähennykset tilikaudella	-9 167,38	-
Eläkevaraus 31.12.2023	71 220,26	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.2023	5 688 454,99	0,00
Lisäykset tilikaudella	-	-
Vähennykset tilikaudella	-631 759,05	-
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.2023	5 056 695,94	0,00
Muut pakolliset varaukset 1.1.2023	184 775,09	0,00
Lisäykset tilikaudella	110 220,19	-
Vähennykset tilikaudella	-	-
Muut pakolliset varaukset 31.12.2023	294 995,28	0,00

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot		
	Konserni	Hyvinvointialue
	2023	2023
Muut toimintatuotot		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	265 938,21	127 121,52
Luovutusvoitot yhteensä		
Muut toimintakulut		
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	245 000,00	245 000,00
Luovutustappiot yhteensä		

4.3 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Ennakkomaksut	Yhteensä	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	82 728,86	451 294,00	534 022,86	7 680 270,60	-	7 680 270,60
Lisäykset tilikauden aikana	468 706,00	-	468 706,00	2 776 201,17	3 587 598,46	6 363 799,63
Rahoitusosuudet tilikaudella	-	-	-	-	-	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-920 000,00	-	-920 000,00	-51 074,79	-	-51 074,79
Siirrot erien välillä	451 294,00	-451 294,00	0,00	-	-	0,00
Tilikauden poisto	-82 728,86	-	-82 728,86	-1 806 495,74	-	-1 806 495,74
Arvonlennukset ja niiden palautukset	-	-	-	-	-	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12	0,00	0,00	0,00	8 598 901,24	3 587 598,46	12 186 499,70
<i>*Olennaisia lisäpoistoja ei ole</i>						

Pysyvien vastaavien sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet				
	Hyv. yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	53 694 970,68	2 166 411,57	450 788,22	63 946 059,80
Lisäykset	-	22 320,00	-	22 320,00
Vähennykset	-	-	-	-
Siirrot erien välillä	-	450 788,22	-450 788,22	-
Hankintameno 31.12.	53 694 970,68	2 639 519,79	-	63 968 379,80
<i>*Arvonlennuksia ei ole</i>				

Omistukset muissa yhteisöissä						
	Y-tunnus	Hyv. alueomistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Hyv.aluekonsernin osuus (1000€)		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/tappiosta
Hyvinvointiyhtymät						
HUS-yhtymä	1567535-0	13,85	13,85	38 948	219 964	-15 392
Osakkuusyhteisöt						
Oy Apotti Ab	2699989-5	14,29	20,31	5 625	57 555	-
As Oy Vantaan Ilolantie 2	2700018-2	23,72	23,72	920	122	0
Valtion ja hyvinvointialueiden yhteiset yhtiöt						
Sosiaalitalo Oy Kerava	1765926-6	13,00	13,00			
Uudenmaan vammaispalvelut Oy	1765939-7	16,00	16,00	1 854	4 948	-14
Seure Oy	0800415-3	4,98	5,67	542	1 381	112
Sarastia Oy	2360731-5	0,04	0,05			
Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy	3172148-4	0,02	6,99	152	685	52
Kuntien Tiera Oy	2362180-3	0,0003	0,0003			
Sansia Oy	2364760-8	0,10	0,10			
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy	3324881-1	4,17	4,75			
Maakuntien Tilakeskus Oy	2809806-2	3,30	4,74	119	63	22
	Yhteensä			48 159	284 718	15 221

Saamisten erittely		
	2023	2022
	Lyhytaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset hyvinvointiyhtymiltä, joissa hyv.alue on jäsenenä		
Myyntisaamiset	1 456 221,65	-
Lainasaamiset		
Muut saamiset		
Siirtosaamiset		
Yhteensä	1 456 221,65	-
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä		
Myyntisaamiset	137 816,08	
Lainasaamiset		
Muut saamiset		
Siirtosaamiset	10 435,43	
Yhteensä	148 251,51	
Saamiset yhteensä	1 604 473,16	0

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät			
	Konserni	Hyvinvointialue	
	2023	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset			
Tulojäämät			
Siirtyvät korot	-	-	-
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	2 097 229,84	1 381 600,79	-
EU-tuet ja avustukset	39 733,50	-	-
Muut tulojäämät	4 074 431,57	-	-
Saamiset valtionrahoitus	28 619 130,90	28 619 130,90	-
Saamatta oleva Hankerahoitus	6 099 470,33	6 099 470,33	-
ICT Ennakot	1 724 393,13	1 724 393,13	-
Kotikuntakorvaukset	1 250 523,44	1 250 523,44	-
Muut siirtosaamiset	1 754 381,55	1 754 973,09	262 244,88
Tulojäämät yhteensä	45 659 294,26	40 830 091,68	262 244,88
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	45 659 294,26	40 830 091,68	262 244,88

VASTATTAVAA

Oman pääoman erittely			
	Konserni	Hyvinvointialue	
	2023	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	37 930 874,93	37 930 874,93	0,00
Lisäykset			
Vähennykset			
Peruspääoma 31.12.	37 930 874,93	37 930 874,93	0,00
Muut omat rahastot	124 300,10	0,00	0,00
Vahinkorahaston pääoma 1.1			
Siirrot rahastoon			
Siirrot rahastosta			
Vahinkorahaston pääoma 31.12.			
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	124 300,10	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	-56 575,51	0,00	0,00
Siirto vahinkorahastoon			
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	-574 638,71	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-100 430 194,87	-104 365 972,90	0,00
Oma pääoma yhteensä	-62 949 658,55	-66 435 097,97	0,00

Pakolliset varaukset*	
	Konserni
	2023
	Pitkäaikainen
Eläkevastuu	71 220,00
Muut pakolliset varaukset	294 995,27
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	5 056 695,94
Muut pakolliset varaukset yhteensä	5 422 911,21

Vieras pääoma		
	2023	2022
	Lyhytaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille		
Saadut ennakot	-	-
Ostovelat	-	-
Muut velat	-	-
Siirtovelat	-	-
Yhteensä	0,00	0,00
Velat hyv.yhtymille joissa hyv.alue on jäsenenä		
Saadut ennakot		
Ostovelat	14 493 682,33	38 496,23
Muut velat	-	-
Siirtovelat	18 561 316,88	-
Yhteensä	33 054 999,21	38 496,23
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille		
Saadut ennakot		-
Ostovelat	4 296 793,90	585 779,98
Muut velat	-	-
Siirtovelat	-	384 587,38
Yhteensä	4 296 793,90	970 367,36
Vieras pääoma yhteensä	37 351 793,11	1 008 863,59

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät			
	Konserni	Hyvinvointialue	
	2023	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä			
Tuloennakot			
Menojäämät			
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	74 285 642,35	34 706 169,43	559 687,20
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	6 289 120,04	6 985 808,03	270 284,85
Korkojaksotukset		116 211,19	
Osuus HUS yhtymän tilikausien 2022-2023 alijäämästä		18 561 316,88	
Palkkojen menojäämäajo	2 155 692,30	2 155 692,30	
Valtion toimeksianto rintamaveteraanit	453 889,78	453 889,78	
Muut siirtovelat	5 841 651,63	337 947,49	248 000,00
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	89 025 996,10	63 317 035,10	1 077 972,05
Siirtovelat yhteensä	89 025 996,10	63 317 035,10	1 077 972,05

4.4 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA SEKÄ TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin			
1 000 €	Konserni	Hyvinvointialue	
	2023	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 027		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	4 299	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä			
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	0	0
Lainat muilta luotonantajilta			
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	0	0	0

Vakuudet			
	Konserni	Hyvinvointialue	
	2023	2023	2022
Omasta puolesta annetut vakuudet			
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	10,40	0	0
Pantatut arvopaperit	8,35	8,35	0
Yhteensä	18,75	8,35	0
Hyv.aluekonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet			
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0	0
Pantatut arvopaperit	0,00	0	0
Yhteensä	0,00	0	0
Muiden puolesta annetut vakuudet			
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0	0
Pantatut arvopaperit	0,00	0	0
Yhteensä	0,00	0	0
Vakuudet yhteensä	18,75	8,35	0

Vuokravastuut		
1 000 €	Konserni	Hyvinvointialue
	2023	2023
Toimitilojen vuokravastuut	420 266	358 231
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	21 533	10 494
Maa-alueiden vuokravastuut		
Muut vuokravastuut	441	
Vuokravastuut yhteensä	799	368 725
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	52 852	39 573
Siitä PPP-hankkeet (public-private partnerships)		
Siitä sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet		
<i>Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita</i>		

Vastuusitoumukset		
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni	Hyvinvointialue
	2023	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	0	0
Jäljellä oleva pääoma	0	0
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	59 996	27 289
Jäljellä oleva pääoma	47 640	23 265

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt
1 000 €

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni	Hyvinvointialue
	2023	2023
Sopimusvastuut		
Sitoumukset avustukseen	-	-
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	-	-
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut	-	-
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	-	-
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	719	563
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	719	563
Elinkaarimallilla toteutettu kiinteistö X:n palvelumaksu	-	-
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	-	-
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus yhteensä x euroa vuoden 2030 loppuun asti	-	-
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	-	-
Sopimusvastuut yhteensä	719	563
Osuus hyvinvointiyhtymän alijäämästä*	-	-
		685
Arvonlisäveron palautusvastuu	766	
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	-	-

4.5 HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä	2023	2022
Sosiaali- ja terveydenhuolto	4 560	
Pelastustoimi	538	
Yleishallinto ja muut palvelut	384	63
Yhteensä	5 482	63

Luottamusmiesten palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2023
Sosialidemokraattinen aluevaltuustoryhmä	70 574,06
Kokoomuksen aluevaltuustoryhmä	45 465,90
Perussuomalaisten aluevaltuustoryhmä	11 212,40
Kristillisdemokraattien aluevaltuustoryhmä	4 120,00
Vihreiden aluevaltuustoryhmä	31 500,17
Svenska folkpartiet fullmäktigegrupp (RKP)	7 922,00
Keskustan aluevaltuustoryhmä	5 933,63
Vasemmistoliiton aluevaltuustoryhmä	16 151,76
Liike Nyt aluevaltuustoryhmä	2 390,95
Valta Kuuluu Kansalle aluevaltuustoryhmä	-

Tilintarkastajan palkkiot	2023	2022
Tarkastusyhteisö Talvea Julkishallinnon palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	15 845,50	-
BDO Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	6 500,00	-
Tilintarkastajan lausunnot	7 230,00	-
Muut palkkiot	4 635,00	-

Liitetietona on esitetty tiedot hyvinvointialueen ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Liitetietona on esitetty myös tavanomaisin ehdoin intressitahojen kanssa toteutetuista toimista niiden osapuolet ja toimien arvot, jos ne ovat tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. Tietoja yksittäisistä liiketoimista on yhdistelty, ellei tietojen erillinen esittäminen ole välttämättömä arvioitaessa liiketoimen vaikutusta hyvinvointialueen taloudelliseen asemaan.

Intressitahoilla tarkoitetaan oikeushenkilöä, joka on hyvinvointialueen kanssa määräysvaltasuhteessa tai osakkuusyhteyssuhteessa. Intressitahoihin luetaan lisäksi hyvinvointialuejohtaja, aluehallituksen jäsen ja varajäsen sekä hyvinvointialueen muiden toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat.

Hyvinvointialueen kanssa määräysvaltasuhteessa olevia oikeushenkilöitä ei ole. Osakkuusyhteyssuhteessa olevia yhtiöitä on kaksi, Oy Apotti Ab ja As. Oy Vantaan Ilolantie 2.

Liitetietona esitetään Hyvinvointialueen ja Oy Apotti Ab:n välisten liiketoimien arvo. Muiden intressitahojen kanssa toteutetut liiketoimet eivät ole olennaisia.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue omisti 31.12.2022 Oy Apotti Ab:n osakekannasta 20,31 %. Yhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omakustannushintaan. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajille eikä se jaa osakkeenomistajille osinkoa. Mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen.

Yhtiö on veloittanut hyvinvointialueelta vuoden 2023 aikana 19,8 milj. euroa, jotka perustuvat osakassopimukseen. Summasta 1,1 milj. euroa on hyvinvointialueen osuus yhtiön toimintakuluista ja 6,0 milj. euroa yhtiön poistoista. Asiakas- ja potilastietojärjestelmän tuotannonaikaisia kustannuksia on laskutettu 12,9 milj. euroa ja muuta erillislaskutusta 0,6 milj. euroa. Hyvinvointialue on veloittanut Oy Apotti Ab :lta 0,1 milj. euroa resurssilaskutuksena.

Oy Apotti Ab:n osakkeet ja Vantaan ja Keravan kaupunkien yhtiölle myöntämät takaukset siirtyivät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle 1.1.2023. Takausten yhteissumma 31.12.2023 oli 23,3 milj. euroa.

4.6 LIITETIETOJEN ERITTELYT

Eriytettyjä liikelaitoksia ja rahastoja ei ole, joten eriytettyjä laskelmia ei esitetä.

5 LUETTELOT JA SELVITYKSET

5.1 KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT JA SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ

Tasekirja on Arkistolaitoksen päätöksen 3.9.2001 KA 158/43/2001 mukaan säilytettävä pysyvästi.

Kirjanpitolain 2:10 §:n mukaan tilikauden tositteet, liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto sekä muukin mahdollinen liiketapahtumia varmentava kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta lukien, jonka aikana tilikausi on päättynyt. Poikkeuksina kirjanpitolain 2:10 §:ään ovat muun muassa EU-hankkeiden kirjanpitoasiakirjat (10 vuotta) sekä kiinteistöinvestointiin liittyvät laskut, tositteet ja selvitykset (13 vuotta).

Tilinpäätösasiakirjojen arkistointi

Tase- ja tuloslaskelmat	SAP
Rahoituslaskelmat	SAP
Tilikauden tapahtumat seurantakohteittain	SAP
Pysyvien vastaavien kohdeluettelo	SAP
Pysyvien vastaavien koontiluettelot	SAP
Päiväkirja	CaseM
Pääkirja	CaseM
Tilin 172000 Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä	CaseM
Tilin 172500 Myyntisaamiset jäsenhyvinvointiyhtymiltä	CaseM
Tilin 173000 Myyntisaamiset, omistusyhteisöiltä	CaseM
Tilin 174000 Myyntisaamiset muilta	CaseM
Tilin 254500 Ostovelat tytäryhteisöille	CaseM
Tilin 254600 Ostovelat jäsenhyvinvointiyhtymille	CaseM
Tilin 254700 Ostovelat osakkuusyhteisöille	CaseM
Tilin 254800 Ostovelat sisäiset, lyhytaikaiset	CaseM
Tilin 254900 Ostovelat muille	CaseM
Tositelajit ja numerosarjat 2022	CaseM
Tililuettelo vuodelta 2022	CaseM
Hoitotarvikevaraston varastokirjanpito	SAP
Tasekirja	erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	usb
Ostolaskut ja Muistiotositteet	Rondo

5.2 LUETTELO TOSITELAJEISTA

Tositelaji	Tositelajin nimi	Tositenumerot
01	Palvelukassa	13802001 - 13802167
AA	Käyttöom.kirjaus	10000000 - 10000008
AB	Kirjanpitosite	990000000 - 990000168
AF	Poistokirjaukset	30000000 - 30000016
AZ	Investointien purku	20000000 - 20000052
BA	Konekielinen tiliote	60000000 - 60059071
BM	Ostomaksu,autom.	240000000 - 240230812
D5	Saku/Merlot Medi	540000000 - 540018631
DP	Perintätoim.rahatil.	80000000 - 80010088
DT	Asiakkaat - tasaus	190000020 - 190007599
DV	Myyntisuor.autom.	140000000 - 140323915
DZ	Myyntisuor.manuaal.	140275210 - 140280405
K6	Apotti-maksut	340000000 - 340040116
K7	Apotti-maksusitoumus	360000000 - 360040621
KH	Toimittajat-vel.(SAP)	200000000 - 200005123
KR	Toimittajat - lasku	210000000 - 210158376
KT	Toimittajat -tasaus	240006742 - 240231003
PA	Tuntipalkat ja palkkiot	17110001 - 17110130
PR	Hinnanmuutos	420000000 - 420000019
RE	Lasku - brutto (MM)	440000000 - 440005522
RV	Myyntilasku (SD)	1000000000 - 1000399123
SA	Pääkirjatilitosite	110000000 - 110000228
SB	Rondo FI tosita	120000000 - 120000766
ST	Pk-tilit - tasaus	390000437 - 390034286
SU	Alv-jälkikirjaustos.	119000000 - 119024830
UO	Ulosottotilitykset	570000000 - 570000001
WA	Tavaranluovutus	450000000 - 450024833
WE	Tavaranvastaanotto	460000000 - 460000715
WI	Inventointitosite	470000000 - 470000325

5.3 TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Vuosikate euroa/asukas

$$= \text{Vuosikate} / \text{Asukasmäärä 31.12.}$$

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulo}$$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/ asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Hyvinvointialueen asukasmäärä

Lainakanta 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta

Lainat euroa/asukas

= Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella hyvinvointialueen asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

= Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella hyvinvointialueen asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

6 TILIVELVOLLISET 2023

Hyvinvointialueista annetun lain 22§:n mukaan aluevaltuusto päättää tilivelvollisten nimeämisestä. Tilinpäätöstä ja tilintarkastuskertomusta käsitellessään aluevaltuuston on otettava kantaa myös tilivelvollisten vastuuvapauteen. Tilintarkastuskertomuksessa tullaan esittämään, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen tilivelvollisille myöntää vastuuvapaus.

Tilivelvollisia ovat aluehallituksen, lautakuntien sekä niiden jaostojen jäsenet sekä kunkin tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Johtavina viranhaltijoina voidaan pitää ainakin toimielimen esittelijöitä sekä toimielimen tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavia viranhaltijoita.

Vastuuvapauden myöntäminen tarkoittaa, ettei tilivelvollisille enää voida kohdistaa vahingonkorvausvaatimusta. Vastuuvapauden myöntäminen ei kuitenkaan vapauta rikosoikeudellisesta vastuusta tai siitä aiheutuvasta mahdollisesta myöhemmästä korvausvastuusta.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuusto on hyväksynyt 20.12.2022 pidetyssä kokouksessa (§ 112) tilivelvollisten nimeämisen vuodelle 2023 seuraavasti:

Toimielinten jäsenet

- Aluehallituksen jäsenet ja varajäsenet
- Aluehallituksen yksilöasioiden jaoston jäsenet ja varajäsenet
- Aluehallituksen lasten, nuorten ja perheiden palvelut-jaoston jäsenet
- Aluehallituksen edunvalvontajaoston jäsenet
- Aluehallituksen terveydenhuollon palvelut- jaoston jäsenet
- Aluehallituksen aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut- jaoston jäsenet
- Aluehallituksen vanhusten palvelut-jaoston jäsenet
- Nationalspråksnämnden / kansalliskielilautakunnan jäsenet
- Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan jäsenet
- Pelastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet
- Tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet

Esittelijät

- Aluehallituksen esittelijä (hyvinvointialuejohtaja ja varahenkilöt)
- Aluehallituksen yksilöasioiden jaoston esittelijä
- Aluehallituksen lasten, nuorten ja perheiden palvelut-jaoston esittelijä
- Aluehallituksen edunvalvontajaoston esittelijä
- Aluehallituksen terveydenhuollon palvelut- jaoston esittelijä
- Aluehallituksen aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut- jaoston esittelijä
- Aluehallituksen vanhusten palvelut-jaoston esittelijä

- Nationalspråksnämnden / Kansalliskielilautakunnan esittelijä
- Lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan esittelijä
- Tarkastuslautakunnan esittelijä (tarkastuspäällikkö)

Toimialojen, palvelualueiden sekä tehtäväalueiden ja yksiköiden tilivelvolliset viranhaltijat

- Hyvinvointialuejohtaja
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtaja
- Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialajohtaja
- Terveydenhuollon palvelujen toimialajohtaja
- Konsernipalvelujen toimialajohtaja
- Vanhusten palvelujen toimialajohtaja
- Pelastusjohtaja
- Johtajaylilääkäri
- Terveydenhuollon palveluiden palvelualuejohtajat:
 - Terveysasemapalvelujen palvelualuejohtaja
 - Sairaalapalvelujen palvelualuejohtaja
 - Suun terveydenhuollon palvelujen palvelualuejohtaja
- Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden palvelualuejohtajat:
 - Perheiden ennalta ehkäisevien palvelujen palvelualuejohtaja
 - Perheitä tukevien palvelujen palvelualuejohtaja
 - Perheiden erityispalvelujen palvelualuejohtaja
- Aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelujen palvelualuejohtajat:
 - Aikuissosiaalityön palvelujen palvelualuejohtaja
 - Vammaispalvelujen palvelualuejohtaja
- Vanhusten palvelujen palvelualuejohtajat:
 - Kotona asumisen palvelujen palvelualuejohtaja
 - Hoiva-asumisen palvelujen palvelualuejohtaja
- Konsernipalveluiden palvelualuejohtajat:
 - Järjestämisen tuen johtaja
 - Talousjohtaja
 - Hallintojohtaja
 - Henkilöstöjohtaja
 - Tietohallintojohtaja

sekä muut henkilöt, joita asemansa perusteella voidaan pitää tehtäväalueensa johtavina viranhaltijoina.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat aluehallituksen jäsenet sekä hyvinvointialuejohtaja (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 117 §).

7 ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, Aluehallitus

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 26.3.2024

LIITE 1. SITOVIER TAVOITTEIDEN RAPORTOINTI

SITOVIER TAVOITTEIDEN 2023 RAPORTOINTI					
Tavoite	Mittari	Lähtötaso TP 2021 tai muu vertailutieto	Tavoitetaso 2023	Toimeenpano- ja raportointivastuu	Tila
Vahvistamme hyvinvointia ja turvallisuutta					
1. Vaikuttavilla ennaltaehkäisevillä ja varhaisen tuen palveluilla vähennetään lastensuojelutarvetta	Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuukausikeskiarvo, osuus 0–17-vuotiaista	2,7 % ikäluokasta	2,6 %	Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen johtaja	Toteutuu
<p>Raportointi Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän osuus alueen 0–17-vuotiaista oli joulukuussa 2,2 %. Lastensuojelun avohuolto ja lapsiperheiden sosiaalityö kehittivät yhteistyössä asiakassegmentointia ja tuen tarpeen arviointia, jotta palvelutarpeeseen voidaan vastata oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa. Perhekeskus-toimintamallia kehitettiin edistämään asiakkaiden monialaisten palvelujen yhteensovittamista ja saatavuutta. Perhekeskus-toimintaa valmisteltiin vuonna 2024 avautuvaan Lännen perhekeskukseen Myyrmäkeen. Neuvonnan ja ohjauksen tiimin toiminta käynnistyi, ja palvelun kehittämistä yhdessä järjestöjen kanssa jatketaan.</p>					
2. Lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan luomalla toimivat yhteistyörakenteet ja asiakasprosessit Vantaan ja Keravan kaupunkien kasvatuksen ja oppimisen toimialojen kanssa	Toimivien yhteistyörakenteiden ja asiakasprosessien luominen	Kaupunkiorganisaation sisäiset rakenteet ja asiakasprosessit	Yhteistyörakenteet ja asiakasprosessit luotu ja toiminnassa	Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen johtaja	Toteutuu
<p>Raportointi Alueellinen opiskelualueen yhteistyöryhmä käynnisti toimintansa. Hyvinvointialue osallistui koulutuksen järjestäjien yhteistyöryhmiin sovittuun tasoon rakenteissa.</p>					
3. Ikääntyneiden toimintakykyä ja kotona asumista tuetaan kuntouttavalla työotteella ja vaikuttavilla palveluratkaisuilla	Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä 31.12.	93,4 %	93,4 %	Vanhusten palvelujen johtaja	Toteutuu
<p>Raportointi Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä oli 93,7 % (31.12.2023). Kotikuntoutustoimintaa toteutettiin koko hyvinvointialueella. Etäpalvelujen avulla kotihoidon asiakkaille tuotettiin erilaisia aktiivisia ryhmätoimintoja. Lisäksi tehtiin erilaisia hoitoketjun sujuvoittamiseen tähtääviä toimia, kuten kotiutusprosessin sujuvoittaminen, arviointitiimin vahvistaminen ja Kohti kotia -toimintamallin pilotoiminnan käynnistäminen sekä kuntoutus- ja arviointipaikkojen lisääminen. Kotiutusprosessia sujuvoittamalla ja arviointitiimiä vahvistamalla pyrittiin nopeuttamaan sairaalasta kotiutumisia.</p>					

4. Pelastustoimen palvelutasoa kehitetään vastaamaan alueen riskejä	Pelastustoimen palvelutasopäätös vuosille 2024–2025 laaditaan päivitetyn riskien arvioinnin pohjalta	V. 2020 palvelutasopäätös	Palvelutasopäätös hyväksytty aluevaltuustossa	Pelastusjohtaja	Toteutuu
<p>Raportointi Palvelutasopäätöstä valmisteltiin ja työstettiin alkuvuoden aikana yhdessä pelastuslaitoksen johtoryhmän, esihenkilöiden ja pelastuslautakunnan kanssa. Palvelutasopäätöksen pohjaksi työstettiin pelastuslaitoksen strategiset tavoitteet, missio ja visio. Uudenmaan pelastuslaitosten yhteinen riskianalyysi, jota hyödynnettiin palvelutasopäätöksen valmistelussa, valmistui 6/2023. Luonnos palvelutasopäätökseksi lähetettiin aluehallintovirastolle lausunnolle 7/2023. Lausunto saatiin 8/2023 ja palvelutasopäätöstä muokattiin AVI:n lausunnon ja arvioinnin pohjalta. Pelastuslautakunta käsitteli palvelutasopäätöstä kokouksessaan 6.9.2023, ja lähetti sen lausunnolle Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle ja toiminta-alueen kuntiin. Lausuntokierroksen jälkeen pelastuslautakunta lähetti palvelutasopäätöksen aluehallitukselle sekä aluevaltuustolle päätettäväksi. Aluehallitus käsitteli palvelutasopäätöksen 28.11.2023, ja esitti palvelutasopäätöstä hyväksyttäväksi aluevaltuustolle. Aluevaltuusto hyväksyi palvelutasopäätöksen vuosille 2024–2026 kokouksessaan 12.12.2023.</p>					

Parannamme palveluja					
Tavoite	Mittari	Lähtötaso TP 2021 tai muu vertailutieto	Tavoitetaso 2023	Toimeenpano- ja raportointivas- tuu	Tila
5. Terveysasemien vastaanotoille pääsy nopeutuu	Terveysasemien kiireettömään hoitoon pääsy, 7 vuorokaudessa palvelun saaneiden osuus %	41 %	66 %	Terveydenhuollon palvelujen johtaja	Ei toteudu
<p>Raportointi Terveysasemien kiireettömään hoitoon pääsi joulukuussa 7 vuorokauden kuluessa 45 %:a potilaista. Vuonna 2023 omatiimitoiminta käynnistyi kahdella terveysasemalla. Toukokuuhun 2024 mennessä malli otetaan käyttöön kaikilla hyvinvointialueen terveysasemilla. Hoitotakuun lainsäädäntö muuttui 1.9.2023. Perusterveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsyn enimmäisaika perusterveydenhuollossa on 14 vuorokautta. Terveysasemien kiireettömään hoitoon pääsi 14 vrk:ssa loka-joulukuussa 51 % potilaista.</p>					
6. Suun terveydenhuollon vastaanotolle pääsy nopeutuu	Suun terveydenhuollon hammaslääkärin kiireettömään hoitoon pääsy, 90 vrk:ssa palvelun saaneiden osuus %	51 %	80 %	Terveydenhuollon palvelujen johtaja	Toteutuu osittain
<p>Raportointi Suun terveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsi joulukuussa 90 vuorokauden kuluessa 67 %:a potilaista. Joustavan vastaanoton mallia pilotoitiin neljässä yksikössä (Korso, Koivukylä, Kerava, Kartanonkoski), malli laajenee vuoden 2024 aikana muihin yksiköihin. Hoitotakuun lainsäädäntö muuttui 1.9.2023. Perusterveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsyn enimmäisaika suun terveydenhuollossa on neljä kuukautta (120 vrk). Kiireettömään hoitoon pääsi joulukuussa 120 vuorokauden kuluessa 95 % potilaista.</p>					
7. Lasten, nuorten ja perheiden matalan kynnyksen palveluihin pääsy nopeutuu	- Perheneuvolapalvelujen odotusaika	Kasvatus- ja perheneuvonta: Vantaa 184 vrk Kerava: 23 vrk	- 90 vrk	Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen johtaja	Toteutuu
<p>Raportointi Perheneuvolapalveluissa onnistuttiin purkamaan jonot kasvatus- ja perheneuvonnan tiimeissä sekä perheasioiden sovittelussa. Yksikössä panostettiin työn koordinointiin ja prosessien sujuvoittamiseen. Ensitapaaminen kasvatus- ja perheneuvontaan järjestyi joulukuussa keskimäärin 52 vrk kuluessa, kun tammikuussa keskimääräinen odotusaika oli 182 vrk. Rekrytoinneissa onnistuttiin loppuvuodesta alkuvuotta paremmin, vaikka henkilöstövajetta oli edelleen erityisesti psykologien osalta. Lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelujen järjestämistapa ja muutokseen liittyvät hallinnolliset toimenpiteet saatiin valmiiksi vuoden loppuun mennessä. Valmistelutyö toteutettiin niin, että palvelutuotanto pysyi toiminnassa ilman katkoksia. Keskivaikeiden ja komplisoituneiden häiriöiden hoito toteutetaan v. 2024 alusta alkaen terveydenhuoltolain mukaisesti keskitetyn yksikön kautta, ja integraatio sosiaalipalveluihin varmistetaan konsultaattiorakenteiden ja työpariuksien avulla. Tällä kehittämisellä pyritään selkeyttämään palvelurakennetta ja vähentämään erikoissairaanhoidon tarvetta.</p>					
	- Odotusaika nuorten psykososiaalisiin palveluihin pääsyyn	Nuorten psykososiaaliset palvelut Vantaa: 50 vrk Nuortenkeskus Nuppi Kerava: Nuorten asema 30 vrk	- 14 vrk	Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen johtaja	Toteutuu osittain

<p>Raportointi Nuorten psykososiaalisissa palveluissa sai vuoden lopussa ensiajan keskimäärin 28 vuorokauden sisällä yhteydenotosta (seuranta ajalta 1.12.2023-5.1.2024). Nuorten psykososiaalisissa palveluissa ensiaikojen odotusaika oli koko vuoden melko tasaista, ollen alhaisimmillaan huhtikuussa keskimäärin 17 vrk yhteydenotosta (joulukuussa ka. 28 vrk sisällä yhteydenotosta). Alueellisia eroja ilmeni, ja Nuppi Myyrmäkeen sai vuoden aikana ensikäynnin pääsääntöisesti 14 vrk:n tavoiteajassa. Viiveet palveluun pääsyssä johtuivat henkilöstön vaihtuvuudesta, asiakasvirtauksen haasteista erityisesti erikoissairaanhoidon suuntaan sekä prosessien kehittämisen keskeneräisyydestä. Lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelujen järjestämistapa ja muutokseen liittyvät hallinnolliset toimenpiteet saatiin valmiiksi vuoden loppuun mennessä. Valmistelutyö toteutettiin niin, että palvelutuotanto pysyi toiminnassa ilman katkoksia. Keskivaikeiden ja komplisoituneiden häiriöiden hoito toteutetaan v. 2024 alusta alkaen terveydenhuoltolain mukaisesti keskitetyn yksikön kautta ja integraatio sosiaalipalveluihin varmistetaan konsultaatorakenteiden ja työpariuksien avulla. Tällä kehittämisellä pyritään selkeyttämään palvelurakennetta ja vähentämään erikoissairaanhoidon tarvetta.</p>					
<p>8. Sähköisiä ajanvarausmahdollisuuksia laajennetaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa</p>	<p>Niiden palvelujen määrä, joissa on käytössä sähköinen ajanvaraus</p>	<p>Vantaa: Sähköinen ajanvaraus käytössä neljässä palvelussa Kerava: Sähköinen ajanvaraus käytössä kolmessa palvelussa</p>	<p>Niiden palvelujen, joissa on käytössä sähköinen ajanvaraus, määrä kasvaa</p>	<p>Toimeenpano: kaikki toimialat; Raportointi: konsernipalvelujen johtaja/ tietohallintojohtaja</p>	<p>Toteutuu </p>
<p>Raportointi Maisa on sähköisen ajanvarauspalvelun pääasiallinen asiakasportaali Vakessa. Muita sähköisiä ajanvarauspalveluita kartoitetaan hanketyössä siten, että pyritään suunnittelemaan eheä, hallittava kokonaisuus, joka tehostaa ja tukee Vaken ajanvarauspalveluita. Hyvinvointialueen digikehityssuunnitelmassa 2023–2026 ajanvarauspalvelujen asiakaslähtöinen kehittäminen on yksi painopistealue. Maisan käyttäjien itse verkossa varaamien aikojen osuus nousi vuoden 2023 aikana 4 %:sta 12 %:iin.</p>					

Arvostamme henkilöstöämme					
Tavoite	Mittari	Lähtötaso TP 2021 tai muu vertailutieto	Tavoitetaso 2023	Toimeenpano- ja raportointivas- tuu	Tila
9. Henkilöstö voi hyvin	- Lähtövaihtuvuus	Yhtenäistä lähtötasoa ei ole	Lähtövaihtuvuus alle 15 %	Konsernipalvelujen johtaja/ henkilöstöjohtaja	Ei toteudu
<p>Raportointi Henkilöstön lähtövaihtuvuus vuonna 2023 oli 16,84 %. Vaihtuvuus oli erityisen suurta alkuvuodesta ja kesällä. Vaihtuvuudessa oli suuria eroja toimialoittain. Sote-palveluissa on valtakunnallisesti käynnissä suuri vaihtuvuus työpaikkojen vaihtamisen takia, mutta myös eläköityminen aiheuttaa vaihtuvuutta. Pääkaupunkiseudulla työpaikkoja on tarjolla paljon, mikä vilkastuttaa vaihtuvuutta. Hyvinvointialueen toimenpitein vaihtuvuutta saatiin vuoden aikana hivenen hillittyä.</p>					
	- Terveysperusteiset poissaolot	Yhtenäistä lähtötasoa ei ole	Terveysperusteiset poissaolot alle 4,8 %	Konsernipalvelujen johtaja/ henkilöstöjohtaja	Ei toteudu
<p>Raportointi Terveysperusteisten poissaolojen osuus työpäivien määrästä oli vuoden aikana 6,76 % työpäivistä. Terveysperusteiset poissaolot sisältävät sekä palkalliset että palkattomat sairauspoissaolopäivät. Sekä johtamisessa että työterveyshuoltoyhteistyössä toimenpiteiden painopistettä pyritään siirtämään sairastamisen alkuun, ja koska sairastamisen suurin syyryhmä on mielenterveyteen liittyvät syyt, työterveyshuollolta hankittavaa keinovalikoimaa on laajennettu mielenterveyspalveluiden osalta.</p>					
10. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on haluttu työnantaja	Työnantajan suositteluinen	Uusi mittari	Suositteluluku asteikolla - 100/+100 yli 0	Konsernipalvelujen johtaja/ henkilöstöjohtaja	Toteutuu osittain
<p>Raportointi Henkilöstön työn sujuvuutta ja henkilöstökokemusta mittaava VAKE-Pulssi otettiin käyttöön. Neljäs mittaus toteutettiin joulukuussa, ja sen tulosten mukaan työnantajan suosittelijoita oli 71 % vastaajista. (Huom. VAKE-Pulssissa käytetty arviointiasteikko on erilainen suhteessa talousarvion valmisteluvaiheessa asetettuun arviointiasteikkoon. Tavoitteena on, että vuoteen 2025 mennessä 78 % vastaajista suosittelisi Vakea työnantajana.)</p>					

Toimimme yhdessä					
Tavoite	Mittari	Lähtötaso TP 2021 tai muu vertailutieto	Tavoitetaso 2023	Toimeenpano- ja raportointivas- tuu	Tila
11. Osallisuutta hyvinvointialueen toimintaan ja sen kehittämiseen vahvistetaan toimialakohtaisten osallisuussuunnitelmien toimenpiteitä toteuttaen	Hyvinvointialueen osallisuushjelman pohjalta laadittavat toimialakohtaiset osallisuussuunnitelmat ja niiden toimenpiteiden käynnistäminen	Hyvinvointialueetasoinen osallisuushjelma valmistelussa syksyllä 2022	Toimialakohtaiset osallisuussuunnitelmat laadittu ja niiden toimenpiteet käynnistetty suunnitellusti	Konsernipalvelujen johtaja/asiantuntija ja kehittämisspalvelujen johtaja	Toteutuu
Raportointi Hyvinvointialueen osallisuushjelma hyväksyttiin aluevaltuustossa maaliskuussa 2023. Toimialakohtaiset osallisuussuunnitelmat laadittiin ja ne hyväksyttiin hyte-ohjausryhmässä kesäkuussa 2023. Toimialat käynnistivät osallisuussuunnitelmissa määriteltyjen toimenpiteiden toteuttamisen, ja työtä jatketaan osallisuushjelman tavoitteisiin pääsemiseksi.					
12. Hyvinvointialueen, kaupunkien, HUS:n ja järjestöjen välillä on toimivat hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät rakenteet	Hyvinvointialueen, kaupunkien, HUS:n ja järjestöjen välinen toimiva hyte-rakenne	Hyte-rakenteet valmistelussa	Hyte-rakenne luotu, ja yhteistyö käynnistynyt suunnitellusti. Vuosittainen hyte-neuvottelu toteutunut.	Konsernipalvelujen johtaja/asiantuntija ja kehittämisspalvelujen johtaja	Toteutuu
Raportointi Hyvinvointialueen, kaupunkien, HUS:n ja järjestöjen välisiä HYTE-neuvotteluita (viisi) käytiin helmi-, maaliskuu-, touko- ja syyskuussa 2023. Neuvotteluissa päädyttiin ns. jatkuvan neuvottelun malliin tiiviin yhteistyön varmistamiseksi. Lisäksi hyvinvointialueella sekä Vantaan ja Keravan kaupungeilla on säännöllinen kerran kuussa toteutuva hyte-kokousrakenne. Vantaan ja Keravan aluevaltuusto hyväksyi alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman 2023–2025 kokouksessaan 12.12.2023. Kaupungeilta pyydettiin ja saatiin lausunnot hyvinvointikertomuksesta ja -suunnitelmaluonnoksesta.					

Huolehdimme kestävästä taloudesta					
Tavoite	Mittari	Lähtötaso TP 2021 tai muu vertailutieto	Tavoitetaso 2023	Toimeenpano- ja raportointivas- tuu	Tila
13. Talousarvion vuosikate toteutuu suunnitellusti	Talousarvion vuosikate	Talousarvio 2023	Hyvinvointialueen talousarvion vuosikate toteutuu	Konsernipalvelujen johtaja/ talousjohtaja	Ei toteudu
<p>Raportointi Vuoden 2023 toteutunut vuosikate oli 46,6 milj. euroa heikompi kuin alkuperäisessä talousarviossa oli arvioitu. Vuoden 2023 aikana näkymä hyvinvointialueelle tosiasiallisesti siirtyneistä kustannuksista tarkentui huomattavasti. Sekä valtion lopullinen rahoitus (sisältäen kertakorvauksen, jolla hyvinvointialueen rahoitus korjattiin vastaamaan kuntien sosiaali-, terveys- ja pelastustoiminnan vuoden 2022 toteutunutta tasoa) että toimintakulut nousivat verrattuna vuoden 2023 talousarvioon. Merkittävin toimintakulujen ylitys tapahtui erikoissairaanhoidossa, joka ylitti alkuperäisen talousarvionsa noin 30 miljoonaa euroa. Muita alijäämää aiheuttavia tekijöitä olivat ostopalvelujen ja palkkojen hyvinvointialueindeksin ylittävät kustannustasojen nousut.</p>					
14. Hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelma laaditaan	Hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman laatiminen	Ei hyvinvointialuetasosta palveluverkkosuunnitelmaa	Hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelma laadittu	Konsernipalvelujen johtaja/ tilakeskuspäällikkö	Toteutuu osittain
<p>Raportointi Toimitilojen ja asuntojen nykytilanne kartoitettiin palveluverkkosuunnittelun taustaksi. Palveluverkkosuunnitelman 2024–2034 laadinta aloitettiin syksyllä 2023. Tulevaisuusjaostoille järjestettiin valmisteltujen toimialakohtaisten materiaalien pohjalta syksyllä 2023 työpajat, joissa käsiteltiin keskeisiä palveluverkkosuunnitteluun liittyviä erityiskysymyksiä palvelujen järjestämistapoihin liittyen. Palveluverkkotyöskentely jatkuu alkuvuoden 2024 aikana, ja tarkoituksena on, että palveluverkkosuunnitelma tulee aluevaltuuston päätettäväksi keväällä 2024.</p>					
15. Hyvinvointialueella on käytössä järjestämisvastuun toteuttamista tukeva johtamisen ja päätöksenteon tilannekuvaraportointi	Vähimmäistietosisältöasetuksen tietosisältöihin perustuvien tilannekuvaraporttien käyttöönotto	Ei käytössä	Järjestämisvastuuta tukevat vähimmäistietosisältöasetuksen tietosisältöihin perustuvat tilannekuvaraportit systemaattisesti käytössä	Konsernipalvelujen johtaja/ tietohallintojohtaja	Toteutuu osittain
<p>Raportointi Tietoaltaaseen liittyvien teknisten perustamisaikeiden viivästymisen sekä tästä seurauksena kehityksen aloittamisen viivästymisen seurauksena vähimmäistietosisältöjen mukaiset raportit saadaan tuotettua loppuun hieman suunniteltua myöhemmin, vuoden 2024 alkupuolella. Hyvinvointialueen päätöksenteon ja strategisen johdon tarpeisiin tilannekuvaraportti otettiin käyttöön v. 2023.</p>					